"ნდობის ჯგუფი" საერთო უნდობლობის პირობებში იქმნება A2

"ჩვენ დავიხოცებით და შურს ვიძიებთ" A8

სპეცსამსახურები B4-B5

www.24hours.ge

24 საათი

ყოველდღიური

© გაზეთი 24 საათი

სამშაბათი, 10 სექტემბერი, 2002 წელი. №100

ფასი 50 თეთრი

რა მანძილია ნატო-მდე?

თამარ ხორბალაძე

პოლიტიკური პარტიები აქტიურ პოლიტიკურ სეზონს ახალი ან კარგად მივიწყებული იდეების გაცხადებით იწყებენ. "ახლებისთვის" ასეთ იდეად ნატო-ში საქართველოს გაწევრიანებისკენ სწრაფვა იქცა.

"მიუხედავად არაერთხელ გაკეთებული განცხადებისა, საქართველოს ჯერჯერობით ოფიციალურად არ დაუფიქსირებია ნატო-ში შესვლის სურვილი და არ დაუსახავს ამ მიზნისკენ სავალი კონკრეტული გზები. ჩვენ მიგვაჩნია, რომ დღეს ამის დრო დადგა..." *- განაცხადეს გუშინ გამართულ პრესკონფერენციაზე "ახალი მემარჯვენეების" ლიდერებმა ლევან გაჩეჩილაძემ, დავით გამყრელიძემ და ირაკლი ბათიაშვილმა და პარლამენტს შესთავაზეს დადგენილების პროექტი -* ***"საქართველოს ჩრდილოატლანტიკური ხელშეკრულების ორგანიზაციაში გაწევრიანების პროცესის დაწყების შესახებ".***

გუშინ "ახლებმა" გაიხსენეს პრეზიდენტის სიტყვები 2005 წელს ნატოს კარზე მიკაკუნების შესახებ, თუმცა, ხაზი გაუსვეს, რომ "მიკაკუნება" ახლავე შეიძლება.

"ჩვენ გვესმის, რომ ნატო-ში გაწევრიანებას ხუთი-შვიდი წელი დასჭირდება. ამისათვის საქართველოს რეფორმების მთელი წყება აქვს განსახორციელებელი, მაგრამ ნების დაფიქსირების დრო მოვიდა..." - აცხადებენ ისინი და იმედოვნებენ, რომ პარლამენტი მათ ამ ინიციატივას მხარს ერთხმად დაუჭერს.

გაგრძელება A3 გვერდზე

„ახლები" პოლიტიკურ სეზონს ხსნიან.

გოგიტა ბუხაიძის ფოტო

„შეიძლება შუამავლობაზეც ვილაპარაკოთ"

ივან რიბკინი ჩეჩნური კონფლიქტის მოგვარებაში შევარდნაძის როლის შესახებ

გიორგი ხელაშვილი

წინა კვირას ივან რიბკინის საქართველოში ჩამოსვლა მის პოლიტიკურ ამბიციებს ან ჩეჩნეთის პრობლემის მშვიდობიან მოგვარებას უკავშირდება.

"ნეზავისიმაია გაზეტამ" გამოაქვეყნა ინტერვიუ რუსეთის უშიშროების საბჭოს ყოფილ მდივან ივან რიბკინთან, რომელიც ორიოდე დღის წინ საქართველოში იმყოფებოდა და პრეზიდენტ შევარდნაძეს დახურულ კარს მიღმა ესაუბრა. გაზეთის მიმომხილველი სტატიაში – "შევარდნაძე და ალიევი, როგორც რუსი მშვიდობისმყოფელები" – აღნიშნავს, რომ ამ შეხვედრის დეტალები არ გახმაურებულა, მაგრამ რიბკინმა "ნეზავისიმაია გაზეტასთვის" მიცემულ ინტერვიუში ჩეჩნეთის კონფლიქტის მოგვარების ახალ ინიციატივებზე ისაუბრა. თუმცა, როგორც გაზეთი წერს, ეს ინიციატივები ადრეც არაერთხელ გამხდარა ცნობილი საზოგადოებისათვის.

გთავაზობთ რამდენიმე ამონარიდს რიბკინის ინტერვიუდან:

(შევარდნაძის სახით) **"ყოველთვის ვპოულობდი კეთილ, ჭკვიან, ბრძენ მრჩეველს. ამიტომაც მსურდა, მას მოვთათბირებოდი ჩეჩნეთის კონფლიქტის სამშვიდობო მოგვარების გეგმაზე, რომელიც დიდი ხნის წინ შემუშავდა, ხოლო ახლახანს ლიხტენშტეინში შესაძლო პოლიტიკური მოლაპარაკებების საფუძვლად იქნა მიღებული".**

გაგრძელება A5 გვერდზე

ხასბულატოვის მტკიცებით, რიბკინი თბილისში ბერეზოვსკის დავალებით ჩამოვიდა

რუსუდან ნიკურაძე

საკ. კორ. მოსკოვში

რუსეთის უშიშროების საბჭოს ყოფილი მდივნის ივან რიბკინის თბილისში ვიზიტსა და საქართველოს პრეზიდენტთან მის შეხვედრას, მოსკოვში ნეგატიური გამოხმაურება მოჰყვა ჩეჩნეთის დარეგულირების საკითხებზე მომუშავე იმ რუსი პოლიტიკოსებისაგან, რომლებიც სულ ცოტა ხნის წინ ლიხტენშტეინში მასხადოვის წარმომადგენელს შეხვდნენ. ამ შეხვედრაში მონაწილეობდნენ რუსეთის პარლამენტის ექს-სპიკერი რუსლან ხასბულატოვი, უშიშროების საბჭოს ყოფილი მდივანი ივან რიბკინი, მასხადოვის წარმომადგენელი ახმედ ზაკაევი, რუსეთის დუმის დეპუტატები ასლანბეკ ასლახანოვი და იური შჩეკოჩიხინი. ამ შეხვედრის ძირითად ასპექტებზე და რუსეთ-ჩეჩნეთის კონფლიქტის მშვიდობიან დარეგულირებაზე "24 საათი" უკვე წერდა ხასბულატოვთან ინტერვიუში.

რიბკინის თბილისურ ვიზიტზე მოსკოვში ინფორმაცია მხოლოდ 9 სექტემბერს გავრცელდა, რამაც ზემოჩამოთვლილი პოლიტიკოსები ძლიერ გააღიზიანა. რუსლან ხასბულატოვმა ჩვენთან საუბარში განაცხადა, რომ შევარდნაძესთან შეხვედრა რიბკინს მათთან არ შეუთანხმებია.

გაგრძელება A5 გვერდზე

"ნაციონალები" სახელმწიფო ენის კანონპროექტს უტევენ A3

ევროპის საბჭოს პოლიტიკური კომიტეტი საქართველოს საკითხს განიხილავს A3

NOKIA ამსხვრევს ტიპური ციფრული პანელის სტერეოტიპებს A4

სადამ ჰუსეინის ხელში, შესაძლოა, მალე ბირთვული იარაღი აღმოჩნდეს A5

იასირ არაფატი საერთაშორისო ტერორიზმის წინააღმდეგ იბრძოლებს A5

ქართულ პასპორტებს ცვლიან A6

რამდენიმე რჩევა კომპიუტერის ფანებს A6

ჭარისკაცები ძუჩაში ქალს ძარცვავენ A7

"თბილსრესში" საბოტაჟის მოწყობაში ეჭვმიტანილები დააკავეს A7

ამინდი

თბილისი	28
ქუთაისი	27
ბათუმი	23
სოხუმი	24
ფოთი	24
თელავი	27
ზუგდიდი	26
გორი	24

უცხოური ვალუტის ოფიციალური კურსი ლართან მიმართებაში

აშშ დოლარი	2.1800
ევრო	2.1604
გირვანქა სტერლინგი	3.4137
რუბლი	0.0689

ბაქო-ერევნის დაპირისპირებამ ნავთობსადენის მშენებლობის დაწყება, შესაძლოა, შეაფერხოს

მაია ურუშაძე

გიორგი კალანდაძე

აზერბაიჯანულმა ოპოზიციამ შეიტყო, რომ აზერბაიჯანის ნავთობკორპორაციის მიერ გამოცხადებულ ტენდერში გამარჯვებული ბერძნული კომპანია Consolidates Contractors International სინამდვილეში ლიბანელი არაბების კუთვნილებაა, ხოლო მისი ერთ-ერთი დირექტორი – სომეხი ეროვნების გევორქ ტოროიანი, მთიანი ყარაბაღის დამოუკიდებლობის ერთ-ერთი აქტიური მხარდამჭერი აღმოჩნდა. ბუნებრივია, ამ კომპანიის მიერ აზერბაიჯანისთვის ერთ-ერთი სტრატეგიული – ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენის მშენებლობაში მონაწილეობის წინააღმდეგ ალიევის ოპოზიციამ ამ ინფორმაციის გახმაურებისთანავე სრული შემადგენლობით გაილაშქრა. რეაქცია იმდენად მძაფრი იყო, რომ აზერბაიჯანის პრეზიდენტი ჰეიდარ ალიევი იძულებული გახდა, პროტესტს გამოხმაურებოდა, რამაც, რასაკვირველია, სომხური პრესის აღშფოთება გამოიწვია.

გაგრძელება A4 გვერდზე

"AES-თელასი" პოლიციას მოვალეობის შესრულებისკენ მოუწოდებს

სოფიკო ჩხაიძე

გუშინ "AES-თელასის" ხელმძღვანელი იგნასიო ირიბარენი შინაგან საქმეთა მინისტრთან სასაუბროდ იმ დანაშაულთა გახსნის მოთხოვნით მივიდა, რომლებიც ბოლო ხანებში უშუალოდ შეეხო "AES-თელასს" და რომელთა რიცხვიც 15-ს აღწევს. იქნებ, სხვა დროს ასეთი ვიზიტი უცნაური ყოფილიყო, მაგრამ "AES-თელასს" ფინანსური მენეჯერის ნიკა ლომინაძის მკვლელობა, კომპანიის ოფისებზე გახშირებული თავდასხმები და თანამშრომელთა ფიზიკური შეურაცხყოფა ერთმანეთს ისეთი სისწრაფით მიჰყვა, რომ "AES-თელასის" ხელმძღვანელობის შეშფოთება საფუძველს მოკლებული ნამდვილად არ გახლავთ, მით უმეტეს, რომ დანაშაულის ჩამდენნი ჯერაც არ არიან მხილებულნი.

იგნასიო ირიბარენის მიერ მიღებული ანონიმური წერილი ხელნაწერია და რუსულ ენაზეა შედგენილი. იგი პირდაპირ მუქარას შეიცავს. ანონიმი ავტორი ბიზნესმენს საქართველოს დატოვებას ურჩევს, წინააღმდეგ შემთხვევაში კი მოკვლით ემუქრება.

გაგრძელება A7 გვერდზე

ქართულ Windows-ზე მუშაობა დაწყებულია

საქართველოში Internet-ს მოსახლეობის მხოლოდ ერთი პროცენტი იყენებს

გვანცა კვინიკაძე

საქართველოსა და მოწინავე მსოფლიოს, ზოგადად, ეკონომიკის განვითარების დონეების გარდა, ციფრული უთანასწორობის უფსკრულიც აშორებთ. ოფიციალური მონაცემებით, საქართველოში მხოლოდ 80 ათასამდე კომპიუტერია, ხოლო ***Internet-****ის მომხმარებელთა რაოდენობა მოსახლეობის ერთ პროცენტს შეადგენს. ეს არც თუ სახარბიელო მონაცემები გუშინ გამართულ საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების სახელმწიფო საბჭოს გაფართოებულ სხდომაზე გაცხადდა, რომელსაც ქვეყნის პრეზიდენტი, მთავრობის თითქმის სრული შემადგენლობა და დიპლომატიური კორპუსი ესწრებოდა. ასეთი არახელსაყრელი სასტარტო პირობების მიუხედავად, ხელისუფლების ყველა წარმომადგენელი საქართველოში საინფორმაციო ტექნოლოგიების განვითარების განსაკუთრებულ პერსპექტივებზე საუბრობდა.*

გაგრძელება A4 გვერდზე

საქართველოს მთავრობას "სიმენსისა" და "AES"-ის შერიგება მოუწევს

გიორგი კალანდაძე

გუშინ თბილისს გერმანული კომპანიის "სიმენსის" გამგეობის თავმჯდომარე ჰაინრიხ ფონ პირერი ეწვია. იგი საქართველოში პრეზიდენტმა შევარდნაძემ მოიწვია, რომელიც დღეს გერმანელ სტუმარს "ოქროს საწმისის" ორდენს გადასცემს. დღესვე ჰაინრიხ ფონ პირერი შეხვდება საქართველოს მთავრობის წევრებს, რომლებთანაც ენერგეტიკის, კავშირგაბმულობისა და მედიცინის სფეროებში განხორციელებულ საერთო პროექტებზე ისაუბრებენ. თუმცა, "სიმენსის" გამგეობის თავმჯდომარეს ერთ არასასიამოვნო საკითხთან დაკავშირებითაც მოუწევს მოლაპარაკების მაგიდასთან დაჯდომა. საქმე ისაა, რომ ჯერჯერობით არ არის გარკვეული, ვის ეკისრება პასუხისმგებლობა "თბილსრესის" მეათე ენერგობლოკის აფეთქების გამო.

გაგრძელება A4 გვერდზე

იზრდება არასამთავრობო ორგანიზაციების გავლენა მსოფლიო პოლიტიკაზე

ეკა კვესიტაძე

ვარშავის დეკლარაციას 2000 წლის ივნისში 107 ქვეყნის საგარეო საქმეთა მინისტრმა მოაწერა ხელი და ის საერთაშორისო სამართლის აღიარებულ ნორმად იქცა. დეკლარაცია ხელმომწერ სახელმწიფოებს, მათ შორის საქართველოს, დემოკრატიული ღირებულებებისადმი ერთგულებასა და მათ დაცვას ავალდებულებს.

დეკლარაციის ხელმოწერის შემდეგ ვარშავაში დემოკრატიული სახელმწიფოების არაფორმალური კლუბიც დაფუძნდა და მას დემოკრატიული სახელმწიფოების თანამეგობრობა ეწოდა. გადაწყდა, რომ

გაგრძელება A3 გვერდზე

კახა ლომაია

ბესო გულაბვილის ფოტო

ორშაბათიდან

ყოველდღიური ჩანართი B4-B5 გვერდებზე

ორშაბათი — იუმორი

სამშაბათი — სპეცსამსახური, ჭარი, შეიარაღება

ოთხშაბათი — ავტომობილი (ავტომობილი, ნადირობა, თევზაობა)

ხუთშაბათი — ევროისტორია (ყველაფერი ევროპასა და ევროპულზე)

პარასკევი — კვირის TV-პროგრამა და ანონსი

შაბათი — ცივილიზაცია (მეცნიერება, უახლესი ტექნოლოგიები, აღმოჩენები, მედიცინა)

A2 ინფორმაცია A3 პოლიტიკა A4 ეკონომიკა A5 უცხოეთი A6 საზოგადოება A7 სამართალი A8 თვალსაზრისი

B2 კულტურა B3 ანკეტა B4-B5 სპეცსამსახური B6 განცხადებები B7 სპორტი B8 სხვადასხვა

სოხუმი. სეპარატისტული აფხაზეთის საგარეო საქმეთა სამინისტრომ გაერო-ს, გაერო-ს მეგობარი ქვეყნების ჯგუფისა და რუსეთის ფედერაციისადმი სპეციალური მიმართვა მოამზადა. მიმართვის ტექსტში არძინბას ხელისუფლება გაერო-სა და რუსეთს საქართველოს მხრიდან საომარი მოქმედებების დაწყების აღსაკვეთად ოფიციალურ თბილისზე ზემოქმედებას სთხოვს.

„საქართველოს მხარე აფხაზეთის წინააღმდეგ ახალი აგრესიისთვის ემზადება. პირველ ეტაპზე, ალბათ, კოდორის ხეობაში დისლოცირებულ სამხედრო ფორმირებებს და პანკისის ხეობიდან გადმოსროლილ საერთაშორისო ტერორისტებს აამოქმედებენ“, - აზუსტებს მოვლენათა განვითარებას ოფიციალური სოხუმი და ქართულ მხარეს კვლავ 1994 წლის 14 მაისის ცნობილი ხელშეკრულების („ცეცხლის შეწყვეტისა და ძალთა დაშორიშორების შესახებ“) დარღვევაში ადანაშაულებს. მათი თქმით, კოდორის ხეობაში ქართულ მხარეს არ უნდა ჰყავდეს შეიარაღებული ფორმირებები, მნიშვნელობა არა აქვს, რომელ უწყებას ექვემდებარება ეს ძალები. სეპარატისტების თქმით, ოფიციალური თბილისი უკვე ღიად საუბრობს რუსეთის ფედერაციის მოსაზღვრე გულრიფშის რაიონში საქართველოს იურისდიქციის გავრცელებაზე. ეს კი, მათი აზრით, პირდაპირ კავშირში უნდა იყოს საომარი მოქმედებების განახლებასთან, რაზეც ოფიციალური სოხუმი პასუხისმგებლობას თბილისს წინასწარ აკისრებს. **მედია-ნიუსი.**

■ ■ ■

მოსკოვი. რუსეთის უშიშროების საბჭოს მდივანი ვლადიმირ რუშაილო და კამჩატკის ოლქის გუბერნატორი მიხაილ მაშკოვცევი ავტოავარიაში მოყვნენ.

წინასწარი მონაცემებით, ავარიის შედეგად 5-6 ადამიანი დაიღუპა, რომელთაგან ოთხი რუსეთის უშიშროების ფედერალური სამსახურის თანამშრომელია. დაღუპულთა რაოდენობა ზუსტდება. კიდევ ათი ადამიანი დაშავებულია, მათ შორის ვლადიმირ რუშაილო და მიხაილ მაშკოვცევი, ასევე კამჩატკის საოლქო სათათბიროს სპიკერი ნიკოლაი ტოკმანცევი.

ავტო-საგზაო შემთხვევის მიზეზი “ჯიპის” ნასვამი მძღოლი გახდა. იგი საპირისპირო მიმართულების გზაზე გადავიდა და რუშაილოს მანქანას დაეჯახა. **პრაიმ-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი.. "ჩვენ იმელის შენობის ბლოკირებას მოვახდენთ და იქედან აფხაზეთის ლეგიტიმურ ხელისუფლებას გამოვათრევთ," - განაცხადა სტუდენტურ-ახალგაზრდული კავშირის "თანხმობა" - თავმჯდომარემ დიმიტრი ომანაძემ. მათ აფხაზეთის ლეგიტიმურ ხელისუფლებას გადასადგომად ვადა სექტემბრამდე მისცეს და რაკი ისინი არ გადადგნენ, სტუდენტები აქტიურ ქმედებებზე გადავლენ. მან აღნიშნა, რომ არაუგვიანეს 10 დღისა, სტუდენტები ფართომასშტაბიან გამოსვლებს დაიწყებენ და მოითხოვენ აფხაზეთის ლეგიტიმურ ხელისუფლებასთან ერთად ქვეყნის ცენტრალური ხელისუფლების გადადგომასაც. სტუდენტების აღშფოთებას იწვევს ის ფაქტი, რომ მინისტრთა კაბინეტი აფხაზეთის ლეგიტიმური ხელისუფლების თავმჯდომარემ თამაზ ნადარეიშვილმა, ერთი-ორი გამონაკლისის გარდა, ისევ ძველი, კორუმპირებული კადრებით დააკომპლექტა. **კავკას-პრესი.**

■ ■ ■

თბილისი. საქართველოში გაერო-ს გენერალური მდივნის პირად წარმომადგენლის ჰაიდე ტალიავინის აზრით, ქართულ-აფხაზური მოლაპარაკებების შედეგები ამ ეტაპზე არავის აკმაყოფილებს. მიუხედავად ამისა, გენერალური მდივნის პირად წარმომადგენელს დაუშვებლად მიაჩნია აფხაზეთის წინააღმდეგ გაერო-ს წესდების მეშვიდე მუხლის ანუ „იძულება მშვიდობისათვის“ ამოქმედება. „ამ პუნქტის ამოქმედებას მძიმე შედეგები მოჰყვება“, — აცხადებს ტალიავინი. მისივე აზრით, ერთადერთი გამოსავალი სამშვიდობო მოლაპარაკებებია. **მედია-ნიუსი.**

■ ■ ■

თბილისი. ამერიკის შეერთებული შტატების მიერ ერაყში საომარი მოქმედებების დაწყების შემთხვევაში, საქართველო, როგორც ანტიტერორისტული კოალიციის "ერთგული წევრი", მზად არის თავისი საერთაშორისო ვალდებულებები შეასრულოს - განცხადება "ინტერ-პრესთან" საუბრისას საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრმა ირაკლი მენაღარიშვილმა გააკეთა. მისი თქმით, ამერიკის მიერ ქართული სამხედრო ბაზების შესაძლო გამოყენების თაობაზე აშშ-ს მთავრობას საქართველოს ხელისუფლებისათვის ჯერ არ მოუმართავს და ამიტომ ამაზე საუბარი ნაადრევია. "ჩვენი პოზიციაა, პრობლემის მშვიდობიანი გზით გადაწყვეტა, მაგრამ თუ ერაყი მასობრივი განადგურების საშუალებებით მსოფლიოს საფრთხეს შეუქმნის, საერთაშორისო თანამეგობრობამ გადამწყვეტი ზომები უნდა მიიღოს. ყველაფერი იმაზე იქნება დამოკიდებული, როგორ განვითარდება მოვლენები," - განაცხადა მენაღარიშვილმა.

ანტიერაყული კამპანიის წინააღმდეგ რუსეთი, საფრანგეთი და გერმანია გამოდიან. **ინტერ-პრესი.**

■ ■ ■

წალკა. რაიონის გამგებლის ელდარ ხვისტანის განცხადებით, წალკა სტრატეგიულ რაიონად ითვლება და სასურველია იქ შინაგანი ჯარის სპეცდანაყოფის შეყვანა. ამჟამად რაიონში ნორმალური კრიმინოგენული ვითარებაა, დაძაბულობა არც ეროვნულ ნიადაგზე შეიმჩნევა. როგორც ცნობილია, რამდენიმე კვირის წინათ მთავრობის სხდომაზე ქვემო ქართლში პრეზიდენტის რწმუნებულმა ლევან მამალაძემ წალკის რაიონში შინაგანი ჯარის ნაწილების შეყვანის საკითხი დასვა. პრეზიდენტი შევარდნაძე რწმუნებულის ამ ინიციატივას დადებითად შეხვდა. **მედია-ნიუსი.**

■ ■ ■

თბილისი. ქართულ-ოსური კონფლიქტის ზონაში მშვიდობის მხარდამჭერი შერეული ძალების სარდლობა, რეგიონში მკვეთრად გამწვავებული ვითარების გამო, სექტემბერში, შერეული საკონტროლო კომისიის რიგგარეშე სხდომის ჩატარებას მოითხოვს.

როგორც სამშვიდობო ძალების სარდალმა გენერალ-მაიორმა ვასილ პრიზემლინმა განაცხადა, მან უკვე წინასწარი კონსულტაციები გამართა აღნიშნული კომისიის თანათავმჯდომარესთან, რუსეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროს საგანგებო დავალებათა ელჩთან მიხაილ მაიოროვთან. იგი კომისიის მოწვევისთვის შესაბამისი ღონისძიებების გატარებას დაჰპირდა, რომელიც თავის მხრივ ასევე, თბილისის, ვლადიკავკაზისა და ცხინვალის წარმომადგენლებს აერთიანებს. **პრაიმ-ნიუსი.**

■ ■ ■

სოხუმი. "აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთს შორის გაფორმებულია შეთანხმებები, მხარს ვუჭერთ მუდმივ კონტაქტებს და ერთად ვწყვეტთ მრავალ პრობლემას, ჩვენი მოხალისეები 1992-1993 წლებში სამხრეთ ოსეთის დამცველთა რიგებში იყვნენ. ოსური ბატალიონი აქტიურ მონაწილეობას იღებდა აფხაზეთის შეიარაღებული ძალების შემადგენლობაში სოხუმის გასათავისუფლებლად... ამჟამად აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთს ერთი პრობლემა აქვთ - პანკისისა და კოდორის ხეობები," - განაცხადა აფხაზთა პრემიერ-მინისტრმა ანრი ჯერგენიამ. მან დასძინა, რომ აფხაზი და ოსი სამხედროების ურთიერთქმედების საკითხი კონფიდენციალურია, მაგრამ ის უკვე გადაწყვეტილია. **კავკას-პრესი.**

■ ■ ■

თბილისი. უშიშროების სამინისტროში შეიქმნა ახალი სტრუქტურა — უშიშროების საკითხებში ოფიცერთა სამსახური, რომლის ხელმძღვანელადაც ახმეტის რაიონის ყოფილი გამგებელი პავლე ცაძიკიძე დაინიშნა.

სამინისტროს პრესსამსახურის ინფორმაციით, აღნიშნული სამსახურის თითო თანამშრომელი ქვეყნის სტრატეგიულ, ძირითადად კი, ენერგეტიკისა და კომუნიკაციების ობიექტებზე იმუშავებს. მათ ამ ობიექტებზე წესრიგის, უსაფრთხოებისა და სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვა უნდა უზრუნველყონ. ახალი სამსახური ცენტრალიზებული იქნება და უშუალოდ უშიშროების მინისტრს დაექვემდებარება. **მედია-ნიუსი.**

■ ■ ■

თბილისი. უშიშროების სამინისტრომ ოფიციალურ ძებნილად გამოაცხადა კომპანია „საქენერგო-2000“-ის ხელმძღვანელი ივანე ღლონტი, რომლის მიმართაც მილიონობით ლარის დატაცების გამო, მიმდინარე წლის ივლისიდან სისხლის სამართლის საქმე იყო აღძრული. ღლონტი, დაახლოებით, 20 დღის წინათ გაუჩინარდა. ამჟამად მის დასაკავებლად ოპერატიულ-სამძებრო ღონისძიებები ტარდება. **მედია-ნიუსი.**

■ ■ ■

გროზნო. რუსმა სამხედროებმა გროზნოში გონის დაკარგვამდე სცემეს საერთაშორისო სააგენტო „როიტერის“ კორესპონდენტი ადლან ჰასანოვი.

ჩეჩენპრესის ინფორმაციით, ჟურნალისტებისა და სამართალდამცველების სისტემატურ ცემა-დაშინებას ფარულად ახალისებს რუსეთის ფედერალური ძალების სარდლობა, რადგან ეს ადამიანები თავიანთი პროფესიული საქმიანობით არღვევენ კრემლის საინფორმაციო ბლოკადას ჩეჩნეთში წარმოებული ომის გარშემო. **მედია-ნიუსი.**

■ ■ ■

მოსკოვი. აფხაზეთის რუსეთის შემადგენლობაში გაერთიანების საკითხზე თვითგამოცხადებული რესპუბლიკის ტერიტორიაზე რეფერენდუმის ჩასატარებლად ემზადება. საქართველოს სახელისუფლებო წრეებთან დაახლოებული წყაროს ცნობით, ამის შესახებ მოსკოვში ქართული სათვისტომოს წარმომადგენლებს რუსეთის უშიშროების საბჭოს მაღალჩინოსანმა არაორაზროვნად მიანიშნა. რეფერენდუმის ჩატარება, სავარაუდოდ, შემოდგომაზე იგეგმება. სოხუმის ხელისუფლების საგარეო საქმეთა მინისტრმა სერგეი შამბამ რუსეთის შემადგენლობაში აფხაზეთის ასოცირებულ წევრად გაერთიანებაზე რეფერენდუმის ჩატარების შესაძლებლობა არ გამორიცხა. მისი თქმით, აფხაზეთის 340-ათასიანი მოსახლეობის უმრავლესობა, რომელთა შორის 150 ათასმა რუსეთის მოქალაქეობის მიღების სურვილი გამოთქვა, რუსეთთან ურთიერთობების გაღრმავების მომხრეა. საქართველოს სახელისუფლებო წრეებთან დაახლოებული წყაროს ვარაუდით, მოსკოვი შეეცდება, რეფერენდუმის საკითხი თბილისზე პოლიტიკური ზეწოლის ბერკეტად გამოიყენოს. თუმცა არც ეკონომიკური მოტივია გამორიცხული: 2005 წელს ერთიანი კვიპროსის ევროკავშირში მიღება იგეგმება. ამ დროისათვის კვიპროსის ტერიტორიაზე ოფშორული ზონები უნდა გაუქმდეს, რაც სერიოზულ დისკომფორტს შეუქმნის კვიპროსის ბერძნულ ნაწილში მძლავრად წარმოდგენილ რუსულ კაპიტალს. რუსული პოლიტიკური ელიტა შეეცდება, შესაძლო დანაკარგის კომპენსირების მიზნით აფხაზეთის ტერიტორია ოფშორულ ზონად გამოიყენოს. **ინტერ-პრესი.**

■ ■ ■

ერევანი. აფხაზეთისა და მთიანი ყარაბაღის არაღიარებული რესპუბლიკების ეკონომიკური თანამშრომლობის პერსპექტივები განიხილეს სტეფანაკერტში გამართულ შეხვედრაზე ყარაბაღის პრემიერ-მინისტრმა ანუშავან დანიელიანმა და სეპარატისტული აფხაზეთის ვიცე-პრეზიდენტმა ვალერი არშბამ.

შეხვედრაზე აღინიშნა, რომ სოხუმსა და სტეფანაკერტს შეუძლიათ თანამშრომლობა მელვინეობის, ხე-ტყისა და სასოფლო სამეურნეო პროდუქციის გადამუშავების სფეროებში. დანიელიანმა მზადყოფნა გამოთქვა, გაუზიაროს აფხაზებს მთიანი ყარაბაღის ეკონომიკური და საგადასახადო რეფორმების გამოცდილება. ვალერი არშბამ იგი, თავის მხრივ, სოხუმში მიიწვია. აფხაზური დელეგაცია, რომლის შემადგენლობაში ასევე შედიოდნენ პარლამენტის სპიკერი ნუგზარ აშუბა და სოხუმის მერი ლეონიდ ლოლუა, სტეფანაკერტში ყარაბაღის პრეზიდენტის არკადი გუკასიანის ინაუგურაციის ცერემონიას დაესწრო. **პრაიმ-ნიუსი.**

"ნდობის ჯგუფი" საერთო უნდობლობის პირობებში იქმნება

გიორგი ასანიშვილი

პარლამენტის დღევანდელი პლენარული სხდომის დღის წესრიგში ნავარაუდევი იყო "ნდობის ჯგუფის წევრების დამტკიცების თაობაზე" დადგენილების პროექტის შეტანა. მაგრამ, როგორც ხშირად მომხდარა, სხვადასხვა ფრაქციების წარმომადგენლებმა საერთო ენა ვერ გამონახეს და საკითხის განხილვა, "უკეთესი მომავლის" იმედით, სახვალიოდ გადაიდო.

საკანონმდებლო ორგანოში "ნდობის ჯგუფს" საკმაოდ დიდი "წონა" აქვს. მისი წევრები ფლობენ ისეთ გასაიდუმლოებულ ინფორმაციას, რომელიც დანარჩენი პარლამენტარებისთვის მიუწვდომელია. კერძოდ, საქმე ეხება იმ საბიუჯეტო სახსრების განკარგვას, რომელიც სამხედრო სფეროსკენ არის მიმართული, ანუ ეს ჯგუფი აკონტროლებს ბიუჯეტის ხარჯვას დახურულ სექტორში და, აქედან გამომდინარე, ასეთი სერიოზული ბერკეტის ხელში აღება ყველა პოლიტიკური ძალის ინტერესებში შედის. მით უმეტეს, საამისოდ ამჟამად ხელსაყრელი მომენტია: სამკაციანი ჯგუფიდან, დღეისათვის, თავის ფუნქციებს მხოლოდ გიორგი ბარამიძეა ასრულებს. პარლამენტარი გია ჯაყელი გარდაცვლილია, ხოლო "ნდობის ჯგუფის" მესამე წევრმა, ბეჟან ბუცხრიკიძემ საკანონმდებლოდან აღმასრულებელ ხელისუფლებაში გადაინაცვლა და ამჟამად თერჯოლის რაიონის გამგებელია.

წარმოქმნილმა ვაკანსიებმა ბევრ ფრაქციას გაუჩინა მისი შევსების სურვილი: პარლამენტის ბიუროში უკვე წარდგენილია გიორგი ყარყარაშვილის, ირაკლი ბათიაშვილის, გიორგი ბარამიძის, მიხეილ ოსაძისა და ჯანსუღ ეზუგბაიას კანდიდატურები. თუმცა, სახელმწიფო საიდუმლოებებში "წვდომის" მსურველთა რიცხვი ამით არ ამოიწურება. "ნაციონალები" ითხოვენ, რომ "ნდობის ჯგუფში" შევიდეს კოტე კემულარია. და ეს მიუხედავად იმისა, რომ, კანონის თანახმად, "ნდობის ჯგუფის" წევრობის აუცილებელი პირობაა თავდაცვისა და უშიშროების საპარლამენტო კომიტეტში ყოფნა, ფრაქცია "მოძრაობა დემოკრატიული რეფორმებისთვის" თავმჯდომარე კი ამ "მოთხოვნას" ვერ აკმაყოფილებს.

კიდევ უფრო გაუგებარი გახდება "ნდობის ჯგუფისკენ" "ნაციონალების" სწრაფვა, თუ ვიტყვით, რომ ამ სტრუქტურაზე მათ მაინცდამაინც დიდი წარმოდგენა არა აქვთ.

"ნამდვილ საიდუმლოებებს "ნდობის ჯგუფს" არავინ ანდობს. ვიღაცისთვის ის შეიძლება იყოს მხოლოდ ფასადი, რომლის უკანაც არაფერია", - აცხადებს თავად კოტე კემულარია. მისთვის ისიც გაუგებარია, თუ როგორ შეიძლება შეირჩეს 15 ფრაქციიდან 5 კანდიდატურა: **"დოუ-ჯონსის ინდექსის, სიმაღლის, ფერის თუ სხვა მაჩვენებლის მიხედვით".**

"ვიდრე არსებობდა საპარლამენტო უმრავლესობა და უმცირესობა, ყველაფერი გასაგები იყო - თითო წარმომადგენელი ორივე ჯგუფიდან, პლიუს თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე. ახლა კი არანაირი კრიტერიუმი აღარ არსებობს", - დასძენს "ნაციონალების" საპარლამენტო ლიდერი.

კოტე კემულარიას მსგავსად, ფრაქცია "ერთიანი საქართველოს" თავმჯდომარე გიორგი თარგამაძეც ადასტურებს, რომ ასეთი კრიტერიუმი დღეს უკვე ნამდვილად არ არსებობს და გამოსავალი მხოლოდ ფრაქციებს შორის შეთანხმებასა და კომპრომისშია. თარგამაძე არც იმას მალავს, რომ ბათუმურ ბლოკსაც ძალიან სურს, თავისი წარმომადგენელი ჰყავდეს "ნდობის ჯგუფში".

"მე გაოგნებული ვარ, როგორ შეიძლება, წლების განმავლობაში "ნდობის ჯგუფში" არ შედიოდეს ავტონომიური რესპუბლიკის წარმომადგენელი. ასეთი "დელეგატი" რომ ყოფილიყო, თავის დროზე, არ მოხდებოდა დაპირისპირება აჭარის ხელისუფლებასა და სამხედრო უწყების ხელმძღვანელობას შორის. თუ ცენტრი ნამდვილად არის დაინტერესებული რეგიონთან ურთიერთობის მოწესრიგებით, მაშინ თავად უნდა გამოდიოდეს ინიციატივით, რომ "ნდობის ჯგუფში" ავტონომიურ რესპუბლიკას თავისი წარმომადგენელი ჰყავდეს", - მიიჩნევს გიორგი თარგამაძე. ბიუროს გუშინდელ სხდომაზე "ნდობის ჯგუფში" ბათუმური ბლოკის კანდიდატად თემურ მეგრელიშვილის კანდიდატურა დასახელდა.

ამ ჯგუფში თავისი წარმომადგენლის შეყვანისკენ ისწრაფის "მოქალაქეთა კავშირიც". ასეთ პიროვნებად ვიტალი ხაზარაძე რობერტ თავაძეს ასახელებს.

პარლამენტში წარმოდგენილი თითქმის ყველა პოლიტიკური ძალა ერთსულოვანია იმაში, რომ "ნდობის ჯგუფის" ძალიან გაზრდა დაუშვებელია. საერთო აზრით, მისი წევრების რაოდენობა სამ-ხუთ კაცს არ უნდა აღემატებოდეს. თუმცა, ნდობის ისეთი დეფიციტის პირობებში, როგორიც საკანონმდებლო ორგანოში არსებობს, ძნელი წარმოსადგენია, როგორ უნდა მოხდეს ამ ერთობ ანგარიშგასაწევი სტრუქტურის ფორმირება.

გამომცემელი: რუსთავი 2 პრინტი. მთავარი რედაქტორი მამუკა ფაჩუაშვილი. პაატა ვეშაპიძე (მმართველი რედაქტორი) , ვახტანგ ნადირაძე (გამომშვები რედაქტორი), ირაკლი ლეჟავა (პასუხისმგებელი რედაქტორი), დამატებები: დედაქალაქი-დავით მაღრაძე, ლიტერატურა-მალხაზ ხარბედია, სამყარო-ქეთევან სადღობელაშვილი, სამართალი-ნიკოლოზ რურუა, სტილი-ბიძინა მაყაშვილი, მედიცინა-ზაზა ფაჩუაშვილი. ფოტო: ლევან ყიფიანი (რედაქტორი), ბესო გულაშვილი (მენეჯერი), დიზაინი: გიორგი კოკილაშვილი, გიორგი ხმალაძე. კომპიუტერული ცენტრი: თამაზ ჩხაიძე (მენეჯერი), მაია ყიასაშვილი, ლელა წიქარიშვილი, ბექა ბალარჯიშვილი, ირაკლი ბილაშვილი, დავით გეგეჭკორი, დიმიტრი შალუტაშვილი, ალექსანდრე შათირიშვილი, თენგიზ ქირია, პაატა ქორიძე, სტილი: ნანა ჯოხარიძე, თამარ კვაჭანტირაძე, მზია შომახია. ჯუანშერ ტიკარაძე. რეკლამა-ზურაბ ჯაოშვილი.

"ნაციონალები" სახელმწიფო ენის კანონპროექტს უტევენ

სოფო ბუკია

"აღნიშნული კანონპროექტის რამდენიმე პუნქტი პირდაპირ შევარდნაძისთვისაა შექმნილი". ლევან ხერხეულიძის ფოტო

სახელმწიფო ენის შესახებ კანონპროექტი პარლამენტმა 24 სექტემბერს უნდა განიხილოს. ქართული ენის სახელმწიფო პალატის თავმჯდომარის ლევან ღვინჯილიასა და მისი მოადგილის, მანანა გიგინეიშვილის ხელით შექმნილ კანონპროექტს ზვიად ძიძიგურმა საგანგებო პრესკონფერენცია მიუძღვნა და ავტორები ბოლშევიკურ და ანტიეროვნულ საქმიანობაში დაადანაშაულა. "ეროვნულ ძალთა გაერთიანების" ლიდერი მათი პასუხისმგებლობის საკითხს აყენებს.

"აღნიშნული კანონპროექტი კლასიკური ნიმუშია იმისა, თუ როგორ არ უნდა მოექცე შენს ენას. თუ ამ კანონპროექტს პარლამენტში მოიწონებენ, ჩვენ ქუჩაში გამოვალთ და 1978 წელს გავიმეორებთ," – აცხადებს პოლიტიკური პარტია "ეროვნულ ძალთა გაერთიანების" წევრი ბეჟან ჯავახია.

მიუხედავად იმისა, რომ პრეზიდენტ შევარდნაძეს ამ კანონპროექტის შესაქმნელად ღამეები არ უთენია, გუშინდელ პრესკონფერენციაზე ყველაზე მეტი მაინც მას "მოხვდა".

"ისევე, როგორც ყველაფერი დღევანდელ პოლიტიკურ ცხოვრებაში", ეს კანონპროექტიც, ძიძიგურის თქმით, შევარდნაძესაა მორგებული, მისი დაკვეთით დაიწერა და მის ინტერესებს პასუხობს. ამ კანონპროექტის მიღებით, საქართველოს პრეზიდენტი, ძიძიგურის აზრით, ეროვნულ უმცირესობებს აქეზებს, არ შეისწავლონ ქართული ენა.

"აღნიშნული კანონპროექტის რამდენიმე პუნქტი პირდაპირ შევარდნაძისთვისაა შექმნილი," – დასძენს იგი და მხედველობაში აქვს პუნქტი, სადაც ნათქვამია, რომ უცხო ქვეყნის ოფიციალურ პირთან შეხვედრისას საქართველოს პრეზიდენტს თამამად შეუძლია, ისაუბროს მესამე ენაზე. **"სომხეთის პრეზიდენტთან შეხვედრისას კოჩარიანი სომხურად ლაპარაკობს, შევარდნაძე - რუსულად,"** – სწყინს ძიძიგურს.

ბეჟან ჯავახიას თქმით, სახელმწიფოს, რომელიც ვერ აფინანსებს საშუალო სკოლებში უფროსკლასელთა სწავლას, არა აქვს უფლება, თავის ქვეყანაში აზერბაიჯანულ და სომხურ ენებზე სწავლა დააფინანსოს.

განსაკუთრებით "ანტიეროვნულად" კანონპროექტის მეთორმეტე მუხლი გამოცხადდა, რომლის თანახმადაც ეთნიკურ უმცირესობებს უფლება აქვთ, საქმის წარმოება არასახელმწიფო ენაზე განახორციელონ, რაც, ძიძიგურის აზრით, პოლიტიკური კატასტროფის ტოლფასია, ერის ეთნიკურ ერთეულებად დაყოფას ემსახურება და სეპარატისტულ ძალებს მწვანე შუქს უნთებს.

იურისტი დავით მერკვილაძე ამბობს, რომ ეს პუნქტი საშუალებას აძლევს საკრებულოებს, რა ენაზეც უნდათ, იმ ენაზე იმუშაონ. მისივე თქმით, კანონპროექტი გაუმართავია იურიდიული თვალსაზრისით და მისი მთელი რიგი პუნქტები წინააღმდეგობაშია ერთმანეთთან. **"საინტერესოა, რას აკეთებს ამ დროს იუსტიციის სამინისტრო, რომლის მოვალეობაა, კანონები ერთმანეთს შეუსაბამოს. აქ კი სრული ქაოსია, აღნიშნული კანონპროექტი ეწინააღმდეგება კანონებს მოქალაქეობისა და საჯარო მოხელის შესახებ, რომელთა თანახმადაც ყველა საქმე სახელმწიფო ენაზე უნდა წარმოებდეს."**

სახელმწიფო ენის შესახებ კანონპროექტის ავტორებს "ეროვნულ ძალთა გაერთიანების" წევრები ცოდვად იმასაც უთვლიან, რომ აღნიშნული პროექტი არ წააკითხეს არც ლიტერატურის ინსტიტუტის, არც მწერალთა კავშირის და არც სხვა შესაბამისი დაწესებულებების წარმომადგენლებს. **"კანონპროექტის პრეამბულაში კი წერია, მას ლიტერატურის ინსტიტუტი და მწერალთა კავშირი გაეცნოო, მაგრამ ჩვენ დავინტერესდით და აღმოჩნდა, რომ ეს ტყუილია. შევარდნაძე საქართველოში მუდმივად ვერ იბოგინებს. მოვა დრო და ღვინჯილიას, გიგინეიშვილსა და შევარდნაძეს ერის წინაშე ცოდვები მოეკითხებათ,"** – წინასწარმეტყველებს ძიძიგური.

თუ პარლამენტმა კვერი დაუკრა აღნიშნულ კანონპროექტს, ზვიად ძიძიგური ხალხის დარაზმვითა და ქუჩაში გამოყვანით იმუქრება. მანამდე კი "ეროვნულ ძალთა გაერთიანებას" დაგეგმილი აქვს, "სამარცხვინო" კანონპროექტი უმაღლეს სასწავლებლებში პროფესორ-მასწავლებლებსა და სტუდენტებს გააცნოს.

ევროპის საბჭოს პოლიტიკური კომიტეტი საქართველოს საკითხს განიხილავს

გუშინ პარიზში გაიმართა ევროპის საბჭოს პოლიტიკური კომიტეტის სხდომა. დღის წესრიგში იყო საქართველოში შექმნილი ვითარების განხილვა. მომხსენებელმა, ქალბატონმა კრისტინა ლიორხერმა, ძირითადი ყურადღება კონფლიქტურ ზონებში შექმნილ ვითარებაზე, პანკისის ხეობის პრობლემატიკაზე, რუსეთთან დაძაბულ ურთიერთობებსა და წარუმატებელ ადგილობრივ არჩევნებზე გაამახვილა.

კომიტეტის წევრებმა დებატების გახსნამდე ზურაბ ჟვანიას მოხსენება მოითხოვეს, რათა საქართველოში მიმდინარე პროცესების შესახებ სრული სურათი შექმნოდათ.

ზურაბ ჟვანიამ ევროსაბჭოს პოლიტიკურ კომიტეტს მოახსენა, რომ ბოლო თვეების განმავლობაში საქართველო არის რუსეთის პერმანენტული აგრესიის ობიექტი. რუსეთის ბოლოდროინდელი დისკრიმინაციული ნაბიჯები – საქართველოს კონფლიქტურ რეგიონებთან განსაკუთრებულად შეღავათიანი, უვიზო რეჟიმის შემოღება და აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის მაცხოვრებელთათვის რუსული პასპორტების მასობრივი გაცემის ფაქტი.

ჟვანიამ მაღალი შეფასება მისცა პანკისში მიმდინარე ანტიტერორისტულ ოპერაციას, რომლის შედეგად საქართველოს ეძლევა შანსი, მოხსნას დაძაბულობა ხეობაში. ის რომ სიტუაცია ნორმალიზდება, თავად დასავლეთის ქვეყნების ელჩებმა და წარმომადგენლებმა დაადასტურეს პანკისში ვიზიტის შემდგომ.

ჟვანიას გამოსვლას მოჰყვა რუსეთის დუმის დეპუტატის როგოზინის აგრესიული გამოსვლა. დიმიტრი როგოზინმა საქართველო ტერორისტების მფარველობაში დაადანაშაულა. ზურაბ ჟვანიამ მოითხოვა საქართველოს წინააღმდეგ აგრესიული გამოსვლების შეწყვეტა და ევროსაბჭოს ასამბლეის სესიაზე რუსეთის აგრესიის საკითხის განხილვის დღის წესრიგში შეტანა.

ჟვანიას მოთხოვნას დაეთანხმა სოციალისტური ფრაქციის ლიდერი ტერი დევიდსი, ლიბერალების ლიდერი მატიას იორში და დემოკრატთა ლიდერი ატკინსონი.

გადაწყდა, რომ საქართველოს წინააღმდეგ რუსეთის აგრესიის საკითხს 25 სექტემბერს განიხილავს ევროსაბჭოს ასამბლეის სესია; მანამდე კი, 22 სექტემბერს, დაინიშნა ამავე საკითხის განმეორებითი სპეციალური მოსმენა პოლიტსაბჭოს სხდომაზე.

ევროსაბჭოს პოლიტიკური კომიტეტი დადებითად შეხვდა ჟვანიას ინიციატივას – ევროსაბჭოს დეპუტატთა მონაწილეობით, გაიმართოს შეხვედრა რუს და ქართველ დეპუტატებს შორის.

ორ კომისიას შორის დროებითი ზავი დაიდო

თამარ მჭედლიშვილი

ცენტრალურმა საარჩევნო კომისიამ თბილისის არჩევნების შედეგების შესაჯამებლად კიდევ ერთი თვე ითხოვა. გუშინ პარლამენტში გამართულ მწვავე დებატებს დასასრული კეთილი ჰქონდა – საარჩევნო დარღვევების შემსწავლელი დროებითი საგამოძიებო კომისიის წევრებს არ განუხილავთ ცესკო-ს პასუხისმგებლობის საკითხი. პარლამენტარებს მკვეთრი ტონი მხოლოდ სხდომის დასაწყისში ჰქონდათ. მოგვიანებით ცესკო-სადმი მათი დამოკიდებულება შერბილდა და, საბოლოოდ, ურთიერთდაპირისპირება დროებითი ზავით დასრულდა.

ორ კომისიას შორის მიღწეული შეთანხმების თანახმად, ყოველი კვირის ბოლოს ცესკო-ს თავმჯდომარე პარლამენტარებს გაწეული სამუშაოს შესახებ მოახსენებს. 228 ტომრის გადათვლის შემდეგ კი ჯუმბერ ლომინაძე დეპუტატებს უკვე გადათვლის შუალედურ მონაცემებს გააცნობს.

საგულისხმოა, რომ გუშინდელ სხდომას არ დასწრებიან თბილისის საკრებულოს არჩევნებში გამარჯვებული პარტიების პირველი პირები. პარლამენტში არ მოსულან ლეიბორისტული პარტიის წარმომადგენლები და "ნაციონალური მოძრაობის" აქტიური წევრები. მიხეილ სააკაშვილის გუნდს მხოლოდ კოტე კემულარია წარმოადგენდა; თუმცა, მან მალევე დატოვა დარბაზი.

ცესკო-ს წევრები დროებითი კომისიისა და არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენელთა პირისპირ დარჩნენ. საპარლამენტო კომისიის თავმჯდომარემ ზაქარია ქუცნაშვილმა მათ უსაყვედურა არჩევნების შედეგების გადასინჯვის პროცესის **"არანორმალურად ნელი ტემპის"** გამო. მანვე განაცხადა, რომ ხმების გადასათვლელად შემუშავებული წესის თანახმად, აღნიშნული პროცესი არ უნდა გაჭიანურებულიყო. ჯუმბერ ლომინაძის პასუხი კი, დაახლოებით, ასე ჟღერდა: არავინ არ არის დაინტერესებული გადათვლის პროცესის გაჭიანურებაში, მაგრამ არსებობს ობიექტური და სუბიექტური მიზეზები, რის გამოც შედეგების რევიზია დროში იწელება. ლომინაძის თქმით, ხმის დამთვლელი კომისიის წევრები სამსახურში პრინციპულად არ ცხადდებიან. **"თანამშრომლების სამსახურში მოსაყვანი ბერკეტები არ გამაჩნია,"** — აღიარა ცესკო-ს თავმჯდომარემ და იქვე დასძინა, რომ ერთი დღის განმავლობაში, კომისიის წევრების უპასუხისმგებლობის გამო, მხოლოდ 12 ტომრის დათვლა ხერხდება.

და მაინც, ყველაფრის მიუხედავად, პარლამენტარებმა ცესკო-ს პასუხი "ჩაუთვალეს". შესაბამისად, კვანძის გახსნა ერთი თვით მაინც გადაიდო. თუმცა, ამ ეტაპზე საკმაოდ რთული სათქმელია, საკმარისი აღმოჩნდება თუ არა ეს დრო პოლიტიკური გადაწყვეტილების მისაღებად. ერთი რამ კი ცხადია – გადათვლის პროცესში აღმოჩენილი დარღვევები საკმაოდ სერიოზულია და არსებობს რეალური საფრთხე, რომ თბილისის საკრებულოს არჩევნების შედეგები ბათილად გამოცხადდეს. ახლა ყველაფერი იმაზე იქნება დამოკიდებული, რა გარიგებები გაიმართება პოლიტიკურ კულუარებში.

იზრდება არასამთავრობო ორგანიზაციების გავლენა მსოფლიო პოლიტიკაზე

პირველი გვერდიდან

ამგვარი შეხვედრები ორ წელიწადში ერთხელ შედგება და მასზე მსოფლიოში მიმდინარე დემოკრატიული პროცესის შედეგები შეჯამდება.

წელს ასეთი შეხვედრა სეულში გაიმართება. საქართველო კი, რომელიც ვარშავის შეხვედრაზე სრულუფლებიანი წევრის სტატუსით იმყოფებოდა, ამჯერად, სავარაუდოდ, უფრო დაბალ, მეთვალყურის სტატუსს უნდა დასჯერდეს, რადგან, საერთაშორისო ორგანიზაციების შეფასებით, დემოკრატია ქვეყანაში აშკარა რეგრესს განიცდის. მომავალი წლიდან დემოკრატიის განვითარების ხარისხს საქართველოში უკვე ქართულ არასამთავრობო ორგანიზაციათა კოალიცია შეაფასებს და ყოველწლიურად ამ თემაზე სპეციალურ მოხსენებას გააკეთებს.

ეს პროექტი, დემოკრატიის საერთაშორისო კოალიციის ინიციატივით, ყოფილი საბჭოთა კავშირის სივრცეში მხოლოდ საქართველოში, რუსეთში, უკრაინასა და ყაზახეთში განხორციელდება.

გთავაზობთ ინტერვიუს პროექტის რეგიონულ დირექტორთან ***კახა ლომაიასთან.***

- არასამთავრობო მოძრაობა ვარშავაში დემოკრატიულ სახლმწიფოთა კლუბის შექმნის პარალელურად ჩამოყალიბდა. მისი მიზანია, ვარშავის დეკლარაციის ხელმომწერ სახელმწიფოებში დემოკრატიის ეროვნული კოალიციების შექნას შეუწყოს ხელი. ისინი თვალყურს მიადევნებენ, თუ რამდენად ერთგულები არიან მათი მთავრობები დეკლარაციაში ჩამოთვლილი პრინციპებისადმი.

გარდა ამისა, მათი ერთ-ერთი მიზანი საერთაშორისო დონეზე შეთანხმებული კრიტერიუმების შემუშავება და ამ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით ხელისუფლებაზე მონიტორინგის განხორციელებაა. თითოეული ქვეყნის დემოკრატიულმა კოალიციამ ყოველი წლის ბოლოს უნდა გამოსცეს ანგარიში მის ქვეყანაში დემოკრატიის მდგომარეობის შესახებ. შესაბამისად, ყოველი შემდეგი ანგარიში საშუალებას მოგვცემს, თვალი ვადევნოთ დემოკრატიის განვითარების დინამიკას ვარშავის დეკლარაციის ხელმომწერ ქვეყნებში.

- სხვადასხვა საერთაშორისო ორგანიზაციები ყოველწლიურად აქვეყნებენ მონაცემებს ამა თუ იმ ქვეყანაში დემოკრატიის განვითარების, ადამიანის უფლებათა დაცვისა და კორუფციის დონეზე. რა განსხვავებაა თქვენსა და მათ პროექტებს შორის?

- გავლენიანი საერთაშორისო ორგანიზაციები - "ტრანსპარენსი ინტერნეიშენალი", "ფრიდომ ჰაუზი", "ევრობარომეტრი", "ამნისტი ინტერნეიშენალი" და სხვები მუდმივად აქვეყნებენ მონაცემებს ამა თუ იმ ქვეყანაში კორუფციის დონეზე, პრესის თავისუფლებაზე, ადამიანის უფლებათა დაცვაზე და ასე შემდეგ.

პრინციპულად ახალი კი ჩვენი პროექტის ინდექსში გახლავთ მისი სინთეზური ხასიათი, რადგან ამ ინდექსში იქნება მცდელობა, თავი მოიყაროს საკითხების ყველა ძირითადმა ჯგუფმა. ეს არის სამოქალაქო, პოლიტიკური და ეკონომიკური თავისუფლების ხარისხი და მისი ანალიზი.

ინდექსების შედგენისას, ხსენებული საერთაშორისო ორგანიზაციები ადგილობრივ ექსპერტებს ან ექსპერტთა ჯგუფებს ირჩევენ და შესავსებად კითხვარებს უგზავნიან. საბოლოო პროდუქტი კი, შესაძლოა, მეტ-ნაკლებად განსხვავდებოდეს ექსპერტების შეფასებებისგან.

ჩვენი მეთოდით კი, უკვე შემუშავებულ კრიტერიუმზე დაყრდნობით, საბოლოო ტექსტის შედგენა თვითონ ქვეყნების შიგნით მოხდება.

დემოკრატიის ეროვნული კოალიციების მიერ შედგენილი ანგარიში, უკვე არსებული შეთანხმებით, იქნება განმსაზღვრელი კრიტერიუმი იმისა, თუ რომელი ქვეყნები შეინარჩუნებენ დემოკრატიული ქვეყნების კლუბის წევრის სტატუსს.

- უკვე ჩამოყალიბდა თუ არა საქართველოში "დემოკრატიული კოალიცია"?

- ეს კოალიცია საქართველოში სულ მალე დაფუძნდება და მასში წამყვანი არასამთავრობო ორგანიზაციები იქნებიან გაერთიანებულნი. კონსულტაციები მათთან უკვე დამთავრდა. ჯერჯერობით ამ არასამთავრობო ორგანიზაციების დასახელებისაგან თავს შევიკავებ. სულ მალე ისინი თავად განაცხადებენ ამ კოალიციის შექმნის შესახებ. პარალელურად, იგივე პროცესი მიმდინარეობს რუსეთსა და უკრაინაში.

- რა დაინტერესება აქვთ ქვეყნებს, რომ შეინარჩუნონ კლუბის წევრობა?

- ბევრი ქვეყნისთვის დიდი მნიშვნელობა აქვს იმ ფაქტს, აღიარებს თუ არა მას დემოკრატიულ სახელმწიფოდ მსოფლიო საზოგადოება. მაგრამ, გარდა საერთაშორისო რეპუტაციისა, არსებობს სხვა ასპექტები, რომლებიც, შეიძლება, ზოგიერთი ქვეყნის მთავრობისთვის უფრო მიმზიდველი იყოს.

განვითარებადი ქვეყნებისთვის ძალიან დიდი მნიშვნელობა აქვს მათ საქმიანობას საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებთან. ამ ინსტიტუტებთან მიმდინარეობს მოლაპარაკებები და კერძო საუბრების დონეზე უკვე არსებობს შეთანხმება, რომ მათ სხვადასხვა ქვეყნის მთავრობებთან ურთიერთობაში მხედველობაში მიიღონ არა მხოლოდ საკუთრივ ეკონომიკური მაჩვენებლები და ინდიკატორები, არამედ გაითვალისწინონ ისიც, რამდენად სრულდება ამ ქვეყნებში დემოკრატიის მოთხოვნები. დაცულია თუ არა პრესის თავისუფლება, ადამიანის უფლებები, ტარდება თუ არა დემოკრატიული არჩევნები, რამდენად მაღალია კორუფციის დონე და ასე შემდეგ.

ხოლო თუ რომელიმე ქვეყანაში დემოკრატიის მოთხოვნები უხეშად ირღვევა, მაშინ მას საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებთან თანამშრომლობა გაუჭირდება.

საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციებთან, ისევე როგორც წამყვან სახელმწიფოებთან, ასევე მიმდინარეობს მოლაპარაკებები კიდევ ერთ ძალიან მნიშვნელოვან საკითხზე – საგარეო ვალებზე. ჩვენი ორგანიზაციის პოზიციაა, როცა რომელიმე ქვეყნისთვის ვალის ჩამოწერის ან რესტრუქტურიზაციის საკითხი დგება, მხედველობაში იქნეს მიღებული ამ ქვეყნის დემოკრატიული განვითარების მაჩვენებელი.

როდესაც ივნისში "დიდი შვიდეულის" ლიდერები კანადაში შეიკრიბნენ, მაშინ მათ აფრიკის ქვეყნებს საგარეო ვალის მნიშვნელოვანი ნაწილი ჩამოაწერეს, იმ მოსაზრებით, რომ ამ ქვეყნებს ყველაზე მეტად უჭირდათ.

მაგრამ გაცილებით უფრო ლოგიკურია, ვალები ჩამოაწერო იმ ქვეყნებს,

რომლებიც დემოკრატიული განვითარების გზაზე დგანან, ვინაიდან, თუ ვალს არადემოკრატიულ სახელმწიფოს ჩამოაწერენ, არანაირი გარანტია არ არის, რომ ეს ვალი მას ხელახლა არ დაუგროვდება, რადგან ვალების წარმოქმნის ტექნოლოგია ძალიან ხშირად არაეფექტურ მმართველობასა და კორუფციას უკავშირდება.

პოზიტიური მოტივაციის გარდა, არადემოკრატიული ქვეყნების მიმართ დაიწყო დასჯის მექანიზმების ამოქმედებაც. მაგალითად, წელს ზიმბაბვეში, არჩევნების ტოტალური გაყალბების გამო, ევროკავშირმა შემოიღო სანქცია ამ ქვეყნის წინააღმდეგ, რაც იმაში გამოიხატა, რომ ქვეყნის პრეზიდენტს, მისი მთავრობის 19 წევრს და მათ მეუღლეებს ევროკავშირის ქვეყნებში შესვლა აეკრძალათ. ეს არის ერთ-ერთი მაგალითი იმისა, თუ როგორ იმოქმედებენ დემოკრატიული სახელმწიფოები იმ ქვეყნების წინააღმდეგ, რომლებიც ძირითად დემოკრატიულ ნორმებს რეგულარულად და უხეშად არღვევენ.

მოკლედ, საერთაშორისო თანამეგობრობა მიდის იმ მიმართულებით, რომ უფრო ქმედითი ღონისძიებები შეიმუშაოს იმ სახელმწიფოების მიმართ, რომლებიც დემოკრატიულ ღირებულებებს პატივს არ სცემენ. ამ პროცესში კი სამოქალაქო საზოგადოების როლი ძალიან დიდია.

სეულში, სამთავრობო ფორუმის პარალელურად, ძალიან დიდი არასამთავრობო ფორუმი გაიმართება; ენჯეოთა ლიდერებს პირველად მიეცემათ იმის შესაძლებლობა, რომ სამთავრობო ფორუმში მიიღონ მონაწილეობა. მათი რეკომენდაციები კი ფორუმის მიერ მიღებულ რეზოლუციაში იქნება გათვალისწინებული.

ეს უპრეცედენტო მაგალითად იქცევა, რადგან გლობალური მასშტაბით ქვეყნების საგარეო საქმეთა მინისტრებით წარმოდგენილი ფორუმი, გაეროს გენერალური ასამბლეის შემდეგ, მნიშვნელობით მეორეა. ეს კი ნიშნავს, რომ მსოფლიო პოლიტიკაში არასამთავრობო ორგანიზაციების ზეგავლენა იზრდება.

- სეულში გამართულ სამთავრობო ფორუმს საქართველო ისევ სრულუფლებიანი სტატუსით დასწრება თუ, ქვეყანაში დემოკრატიის მზარდი კრიზისის გამო, ის ამ სტატუსს გამოემშვიდობება?

- არსებობს იმის დიდი ალბათობა, რომ საქართველო, რომელიც ამ კლუბის სრულუფლებიანი წევრი იყო, ამჯერად უკვე მეთვალყურის სტატუსით იქნეს მიწვეული. ამის მიზეზი კი არჩევნების სტანდარტის განუხრელი დაქვეითება, თავისუფალ მედიაზე სიტყვიერი და ფიზიკური თავდასხმები, რელიგიური უმცირესობების წინააღმდეგ ძალადობის ტალღა და ამ ფონზე ხელისუფლების სრული უმოქმედობაა.

რა მანძილია ნატო-მდე?

პირველი გვერდიდან

მიუხედავად იმისა, რომ "ახლებს" არ სურთ, ეს ინიციატივა აღქმული იქნას, როგორც **"რუსეთის მხრიდან წარმოებული დაბომბვების საპასუხო რეაქცია",** ცხადია, რომ ეს მოწოდება სწორედ ამ კონტექსტში იქნება განხილული როგორც რუსული მედიის, ისე რუსეთთან "დაახლოების" აქტიური პროპაგანდისტი ქართული პოლიტიკური ძალების მიერ.

ამის ნიშნები გამოჩნდა უკვე გუშინ, საქართველოს სოციალისტური პარტიის ლიდერის ვახტანგ რჩეულიშვილის კომენტარში, რომელმაც "ახლების" ინიციატივის თაობაზე განაცხადა, რომ ეს აზრი **"ქვეყნისთვის ცუდი არაა",** თუმცა, პროექტის მიღება იმ შემთხვევაშია გამართლებული, თუ იგი არ იქნება მიღებული **"ანტირუსული განწყობილების ფონზე".**

"24 საათთან" საუბარში ქვეყნის საგარეო პოლიტიკის ძირითადი პრიორიტეტების განსაზღვრის აუცილებლობას და ამ საკითხის სერიოზულად განხილვის საჭიროებას გაუსვა ხაზი სოციალისტთა საპარლამენტო ფრაქციის ხელმძღვანელმა ირაკლი მინდელმაც.

"ზომიერად ცინიკური" გახლდათ ამ იდეის კომენტირებისას "აღორძინების" წარმომადგენელი ვალერი გელბახიანიც, რომელმაც "24 საათს" განუცხადა, რომ ეს აზრი **"ჯერ ირაკლი წერეთელს არ აძლევდა მოსვენებას, მერე უკვე ყოფილ "მოქალაქეებს", ახლა - "ახლებს", თუმცა, ყველა შემთხვევაში, მასზე საუბარი სხვა არაფერია, თუ არა პოპულიზმი".** ამასთან, ვალერი გელბახიანმა განაცხადა, რომ თუ ეს საკითხი პარლამენტის განხილვის საგნად მაინც იქცა, "აღორძინება" დინების საწინააღმდეგოდ არ წავა და, სავარაუდოდ, მას მხარს დაუჭერს.

უფრო "კონკრეტული" გახლდათ რუსეთთან პოლიტიკური დაახლოების პროპაგანდაში ბოლო პერიოდში "შემჩნეული" "მრეწველების" წარმომადგენელი ვახტანგ ხმალაძე. მან "24 საათს" განუმარტა, რომ აგვისტოს განცხადებაში, რომელიც სოციალისტებმა და "მრეწველებმა" აშშ-სა და რუსეთის სახელზე გააკეთეს, მხოლოდ ერთ კონკრეტულ საკითხზე იყო საუბარი, ეკონომიკური თანამშრომლობის პროპაგანდაში კი დასაძრახი არაფერია. ნატო-სთან დაახლოების შესაძლებლობასთან დაკავშირებით კი განაცხადა, რომ ასეთ პერსპექტივას ის მიესალმება და, სავარაუდოდ, ასეთივე პოზიცია ექნება ფრაქციასაც, თუმცა, აქვე აღნიშნა, რომ დღეს ამ პროცესს, საქართველოში არსებული სიტუაციიდან გამომდინარე, შეიძლება დაახლოებით ათი ან თხუთმეტი წელი დასჭირდეს.

"განცხადებების გაკეთებას წინ არაფერი უდგას, ვერ გახდები ორგანიზაციის წევრი, თუ წინასწარ არ გააკეთე ამ სურვილის შესახებ განცხადება. დღეს ერთი რამ ფაქტია - ჩვენი ეკონომიკური მდგომარეობის მქონე ქვეყანას ნატოში უახლოეს პერიოდში არავინ მიიღებს", - განაცხადა ვახტანგ ხმალაძემ.

ასეთი არასახარბიელო პროგნოზების მიუხედავად, დღეს ნატო-ს თემა, როგორც თავად "ახლები" იტყოდნენ, **"საჰაერო თავდასხმების პირობებშიც და საჰაერო თავდასხმების გარეშეც"** აქტუალობას კიდევ ერთხელ იძენს.

როგორც "24 საათისთვის" გახდა ცნობილი, სექტემბრის ბოლოსთვის საქართველოში ნატო-ს ეგიდით ჩატარდება სამდღიანი შეხვედრა-სემინარი, რომლის განმავლობაში კიდევ ერთხელ შეჯამდება საქართველოს მიერ ბოლო პერიოდში ჩრდილოატლანტიკური ალიანსის მიმართულებით გავლილი გზა. ოღონდ ექსპერტები ამ შეხვედრებზე განსაკუთრებულ იმედებს არ ამყარებენ, რადგან საქართველო ნატო-ს სტანდარტებისგან მართლაც ძალიან შორსაა.

ბიზნესის ამბები

Nokia ამსხვრევს ტიპიური ციფრული პანელის სტერეოტიპებს

Nokia-ს ახალი აპარატები

მსოფლიოში მობილური ტელეფონების უმსხვილესი მწარმოებელი Nokia იწყებს ორი ახალი ახალგაზრდული მოდელის გამოშვებას. აპარატი აღჭურვილია კამერითა და კამკორდერით (ვიდეოგამოსახულების ჩამწერი მოწყობილობით). Nokia-ში იმედოვნებენ, რომ ახალი მოდელები გამოაცოცხლებენ მობილური ტელეფონების ბაზარს, რომელიც ნელი ტემპებით ვითარდება.

სავარაუდოა, რომ ახალ მოდელებზე მოთხოვნის ზრდა განპირობებული იქნება მისი "საშუალო" ფასითაც. გარდა ამისა, ახალი მოდელები ყურადღებას ორიგინალური წინა პანელითაც იპყრობენ. როგორც ჩანს, Nokia-ს დიზაინერებმა "რეტროს" მიმართეს და "დაამსხვრიეს" მობილური ტელეფონის წინა პანელის ტრადიციული დიზაინი.

ბერეზოვსკი სამი მილიარდი დოლარი "ღირს"

როგორც "ენტევე.რუ" იუწყება, ბორის ბერეზოვსკიმ საკუთარი ბიზნესი სამ მილიარდ დოლარად შეაფასა. აქედან 1,5 მილიარდი დოლარი რუსეთშია დაბანდებული, ამდენივე კი – საზღვარგარეთ. ბერეზოვსკი ერიდება საკუთარ ბიზნეს-აქტივებზე ღიად საუბარს, განსხვავებით სხვა რუსი ოლიგარქებისგან. "ამით რუსეთის ხელისუფლებას შეეძლება ამ საკუთრების ექსპროპრიაცია ან გადანაწილება", - აღნიშნავს ბერეზოვსკი და თავისი სიტყვების დასტურად "ოერტესა" და "ტევე-6"-ის მაგალითები მოჰყავს.

მიუხედავად ამისა, ბორის ბერეზოვსკიმ რამდენიმე საინტერესო ფაქტზე მაინც გაამახვილა ყურადღება. კერძოდ, მან დაადასტურა, რომ გააჩნია წილი სანავთობო კომპანია "სიბნეფტში", მაგრამ არ დაასახელა წილის მოცულობა, რადგან, მისი თქმით, "წილის პროპორცია მუდმივად იცვლება". "სიბნეფტის" აქციათა პაკეტიდან მიღებული შემოსავალი ბერეზოვსკიმ ათობით მილიონ დოლარად შეაფასა.

რუსი ოლიგარქი ასევე შეეხო თავისი მედია-იმპერიის შემორჩენილ ბიზნეს-სტრუქტურებს. მან პირობა დადო, რომ 2002 წლის ბოლომდე საგამომცემლო სახლის - "კომერსანტის" ანგარიშები საჯარო გახდება. ბერეზოვსკის თქმით, "კომერსანტის" წილის 100-ვე პროცენტი მას ეკუთვნის. გარდა ამისა, იგი აკონტროლებს ყოველდღიურ გაზეთს - "ნეზავისიმაია გაზეტას". ბერეზოვსკის თქმით, მისი მედია-სტრუქტურები წარმატებული კომპანიებია. "კომერსანტს" წელიწადში მილიონობით დოლარის მოგება მოაქვს", - აღნიშნა ოლიგარქმა.

რაც შეეხება ბიზნესს ევროპაში, ბერეზოვსკიმ განაცხადა, რომ მან ფული დააბანდა საკმაოდ გამჭვირვალე დასავლურ სტრუქტურაში, რომელიც სხვადასხვა საინვესტიციო პროექტებს ახორციელებს. ამ ბიზნესის წლიური მოგება 30-50 პროცენტია.

ვატიკანის ევროს გამოშვება გადაიდო

როგორც რუსეთის საინფორმაციო სააგენტო "ნოვოსტი" იუწყება, ვატიკანის მონეტების ახალი სერიის გამოშვება, რომელიც 10 სექტემბრისთვის იყო დაგეგმილი, გადაიდო. ცოტა ხნით ადრე, წმინდა საყდრის ნუმიზმატიკისა და ფილატელიის დეპარტამენტმა გაავრცელა ცნობა, რომ თავისუფალ ვაჭრობაში გავიდოდა იოანე-პავლე მეორის პაპად კურთხევის 24-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი ვერცხლის მონეტა. სულ დაგეგმილი იყო რვა ნომინალის მონეტის (ერთი და ორევროიანის, ასევე 50, 20, 10, ხუთი, ორი და ერთი ცენტის) გამოშვება.

ნუმიზმატიკისა და ფილატელიის დეპარტამენტმა გააფრთხილა კოლექციონერები, რომ ვატიკანის ახალი სერიის მონეტებისთვის რიგში დგომით ტყუილად გაირჯებიან. დეპარტამენტის მიერ მარტში გამოშვებული მონეტები უმალვე გაიყიდა.

ჩინეთი AltaVista.com-ს ბლოკავს

ინტერნეტის ჩინელი მომხმარებლები ამიერიდან საძიებო სისტემა AltaVista.com-ით ვეღარ ისარგებლებენ. ერთი კვირით ადრე ანალოგიური ზომები იქნა მიღებული სხვა საძიებო პორტალის – Google-ის მიმართაც.

ეს გადაწყვეტილება მიღებულია ჩინეთის კომუნისტური პარტიის ყრილობის წინ, რომელიც ნოემბერში უნდა გაიმართოს და რომელზეც ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის ხელმძღვანელობის საკითხი განიხილება.

ოფიციალური პეკინი ამ ნაბიჯებით ცდილობს, თავისი მოქალაქეების მიერ ინტერნეტით სარგებლობა აკონტროლოს. ასეთი კი 45 მილიონი ჩინელია.

ჩინეთის ხელისუფლება ხშირად მიმართავს სხვადასხვა უცხოური საიტების, მათ შორის, "ბი-ბი-სი"-ს საიტის, ბლოკირებას.

AltaVista-სა და Google-ისგან განსხვავებით, ჩინეთის მთავრობა არაფერს ერჩის Yahoo-ს, რომელმაც, 150 სხვა პორტალთან ერთად, ხელი მოაწერა შეთანხმებას, არ გამოაქვეყნოს ჩინეთის სახელმწიფო უსაფრთხოებისა და საზოგადოებრივი სტაბილურობისთვის საშიში ინფორმაცია.

ლარის ოფიციალური გაცვლითი კურსი აშშ დოლარის მიმართ 2002 წლის 3 - 10 სექტემბრის მდგომარეობით

მსოფლიოს წამყვანი ვალუტების კროსკურსები

	UK£	US$	€uro	¥en
UK£		0.6406	0.6289	0.0054
US$	1.5613		0.9822	0.0084
€uro	1.5895	1.0181		0.0086
¥en	184.9	118.47	116.33	

2002 წლის 10 სექტემბრიდან უცხოური ვალუტების მიმართ ლარის ოფიციალური გაცვლითი კურსები:

ევრო	1	2.1412	ლარი
დიდი ბრიტანეთის გირვანქა სტერლინგი	1	3.4039	ლარი
შვეიცარიული ფრანკი	1	1.4663	ლარი
აშშ დოლარი	1	2.1800	ლარი
თურქული ლირა	1 000 000	1.3415	ლარი
იაპონური იენი	10	0.1840	ლარი
რუსული რუბლი	1	0.0689	ლარი
აზერბაიჯანული მანათი	1 000	0.4444	ლარი
სომხური დრამი	100	0.3855	ლარი
უკრაინული გრივნა	10	4.0908	ლარი

ქართულ Windows-ზე მუშაობა დაწყებულია

პირველი გვერდიდან

დავით თარხან-მოურავი
ბესო გულაბვილის ფოტო

საქართველოში არსებულ ორ ოპტიკურ-ბოჭკოვან კაბელს ("ტაე" და "საქართველოს რკინიგზის" კუთვნილი), ტელეკომუნიკაციების მხრივ, მთლიანად შეუძლია საქართველოს მოთხოვნილების უზრუნველყოფა, თუმცა, პრობლემას მათი განშტოებების არარსებობა წარმოადგენს. ინფორმატიზაციის დეპარტამენტის თავმჯდომარის დავით თარხან-მოურავის განცხადებით, დონორების დახმარებით, 2004 წლიდან ხუთწლიანი პროგრამა დაიწყება, რომლის წყალობით საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე ციფრული სატელეფონო კავშირი და, შესაბამისად, Internet-თან მიერთების საშუალება, უზრუნველყოფილი იქნება. თუმცა, საკაბელო სისტემების განუვითარებლობა ერთადერთი დაბრკოლება როდია ქვეყნის კომპიუტერიზაციის გზაზე. მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტის, აკადემიკოს ივერი ფრანგიშვილის აზრით, უმთავრესი ქვეყნის საინფორმაციო პოლიტიკის არარსებობა და, ზოგადად, ინოვაციებისადმი არასაქმიანი დამოკიდებულებაა.

კომპიუტერისა და Internet-ის მომხმარებლების რაოდენობის ზრდას მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს საერთო სარგებლობის საინფორმაციო ბანკების შექმნაც. ინფორმატიზაციის დეპარტამენტი, პირველ რიგში, საჯარო ინფორმაციის ბანკის შექმნას გეგმავს, რომელშიც სახელმწიფო უწყებების საჯარო ინფორმაცია განთავსდება და Internet-ის მეშვეობით ნებისმიერი მსურველისთვის ხელმისაწვდომი გახდება. პრეზიდენტი შევარდნაძე ამ პროექტს, საჯარო სექტორში გამჭვირვალობის დონის ამაღლების მხრივ, უდიდეს მნიშვნელობას ანიჭებს და საინფორმაციო ბანკის შექმნისთვის დაფინანსების გამოყოფასაც აპირებს. 2003 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტში 550 ათასი ლარი იქნება გათვალისწინებული კომპანია Microsoft-ისგან ოპერაციული სისტემა Windows-ის გადმოქართულების ნებართვის მიღების ხარჯების დასაფარად. ინფორმატიზაციის დეპარტამენტმა და ენის სახელმწიფო პალატამ უკვე დაასრულეს "Windows"-ის ტერმინოლოგიის სრული პაკეტის გადმოქართულების პროცესი, ასე რომ, ამერიკული კომპანიისგან ნებართვის მიღების შემდეგ, ქართველ მომხმარებელს ქართულად შეეძლება ურთიერთობა მსოფლიოში ყველაზე ფართოდ გავრცელებულ ოპერაციულ სისტემასთან.

მიუხედავად იმისა, რომ დასახელებული 550 ათასი ლარი საქართველოში საინფორმაციო ტექნოლოგიების განვითარებისთვის ოდესმე გამოყოფილ თანხებს საგრძნობლად აღემატება (შედარებისთვის, თავად ინფორმატიზაციის დეპარტამენტის წლიური ბიუჯეტი, დაახლოებით, 20 ათას ლარს შეადგენს), ის მაინც უმნიშვნელოა, თუნდაც რუსეთის მიერ ამავე სფეროს დაფინანსების მოცულობასთან შედარებით. არსებული ინფორმაციით, გაისად რუსეთის სახელმწიფო ბიუჯეტით საინფორმაციო ტექნოლოგიების განვითარებისთვის თითქმის ორი მილიარდი დოლარის ექვივალენტი თანხის გამოყოფაა გათვალისწინებული. ცხადია, რომ დაფინანსებაში ასეთი ჩამორჩენა შედეგებზეც აისახება, რაც, უპირველესად, დარგის პროფესიონალებისთვის არის ცხადი.

ჯერჯერობით კი საქართველო ამ მეტად ძვირადღირებულ სიამოვნებას, რასაც ცალკეული სფეროების კომპიუტერიზაცია ჰქვია, დონორი ორგანიზაციების მეშვეობით თუ შესწვდება. ამ მხრივ საქართველო საკმაოდ აქტიურად თანამშრომლობს გაეროს განვითარების პროგრამასთან (UNDP), მსოფლიო ბანკსა და სხვა ორგანიზაციებთან. აშშ-ს მთავრობამ საქართველოს მილიონ დოლარზე მეტი გამოუყო საინფორმაციო ტექნოლოგიების განვითარებისთვის გამიზნული პროგრამებისა და გრანტებისთვის. საქართველოს პრეზიდენტის ედუარდ შევარდნაძის განცხადებით, მისი პირადი თხოვნით, "მსოფლიო კომპიუტერული გაცვლის" ამერიკულმა ორგანიზაციამ საქართველოსთვის 1600 კომპიუტერი შეაგროვა, რომლებიც ქართულ სკოლებს საჩუქრად უახლოეს მომავალში გადმოეცემა. უფრო მეტიც, პრეზიდენტი მზად არის, თხოვნით მიმართოს ამავე ორგანიზაციას, რათა მან დამატებით 2000 კომპიუტერი აჩუქოს საქართველოს. ხელისუფლება იმედოვნებს, რომ, ნაჩუქარი კომპიუტერებისა და ადგილობრივი ნიჭიერი კადრების (რომელიც დიდი სისწრაფით გაედინება უცხოეთში) წყალობით, საინფორმაციო ტექნოლოგიების ყველაზე სწრაფად განვითარებად სფეროში საქართველო თავის ადგილს მოძებნის.

ბაქო-ერევნის დაპირისპირებამ ნავთობსადენის მშენებლობის დაწყება, შესაძლოა, შეაფერხოს

პირველი გვერდიდან

ცნობისათვის, ხმაური Consolidates Contractors International-ის კავშირზე მთიანი ყარაბაღის მხარდამჭერ სომხურ ფონდთან, რამდენიმე დღის წინ, ბაქოში გამომავალმა გაზეთმა "ზერკალომ" ატეხა. როგორც გაზეთმა დაადგინა, აზერბაიჯანის ნავთობკორპორაციამ ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენის აზერბაიჯანული მონაკვეთის მშენებლობა კომპანია "ბი-პის" მიერ შერჩეულ, საბერძნეთში რეგისტრებულ Consolidates Contractors International-ს მიანდო. თუმცა, როგორც მოგვიანებით გახდა ცნობილი, კომპანიის უკან არაბი და სომეხი ბიზნესმენები დგანან. მეტიც, "ზერკალოს" ცნობით, კომპანიის სომეხი მეწილე გევორქ ტოროიანი აშშ-ს სრულიად სომხური ფონდის "ჰაიასტანის" ვიცე-პრეზიდენტია. ფონდს ხელმძღვანელობს სომხეთის პრეზიდენტი რობერტ ქოჩარიანი. მათ გარდა, ფონდის გამგეობაში შედიან მთიანი ყარაბაღის თვითგამოცხადებული რესპუბლიკის მეთაური არკადი გუკასიანი, სომხეთის პრემიერ-მინისტრი ანდრანიკ მარგარიანი, ქვეყნის პარლამენტის სპიკერი არმენ ხაჩატრიანი, სომხეთის საკონსტიტუციო სასამართლოს თავმჯდომარე გაგიკ არუთუნიანი, საგარეო საქმეთა მინისტრი ვარდან ოსკანიანი, სომეხთა კათალიკოსი გარეგინ მეორე, ცნობილი მომღერალი და მსახიობი შარლ აზნავური. რაც შეეხება კომპანიის დანარჩენ ორ მფლობელს, აზერბაიჯანელები მათი ვინაობის გამოაშკარავებამაც შოკში ჩააგდო. როგორც გაირკვა, კომპანიის მფლობელები არა ბერძნები, არამედ არაბული წარმომავლობის ორი ლიბანელი ოჯახია – საბაჰი და კოური.

მოულოდნელად გამოაშკარავებულმა ამ დეტალებმა აზერბაიჯანის ნავთობკორპორაცია, რომელსაც ნატიკ ალიევი ხელმძღვანელობს და რომელსაც მილსადენის აქციათა 25 პროცენტი ეკუთვნის, სასტიკად დააბნია. საქმე ისაა, რომ აზერბაიჯანის ნავთობკორპორაციამ მილსადენის მშენებლობის 25 პროცენტი უნდა დააფინანსოს, რაც მას 700 მილიონი დოლარი უჯდება. ერთი დეტალიც: აზერბაიჯანის ტერიტორიაზე გამავალი მონაკვეთი მთელი მილსადენის ზუსტად მეოთხედს შეადგენს... მოკლედ, ირკვევა, რომ საკუთარ ტერიტორიაზე ესოდენ სტრატეგიული მილსადენის მშენებლობის საქმე ბაქომ ლიბიელ არაბებსა და სომეხ ბიზნესმენს უნდა მიანდოს და ამაში 700 მილიონი დოლარი გადაუხადოს.

საქმე იქამდეც მივიდა, რომ ბაქოში უკვე ხელშეკრულების დარღვევის შესახებ ალაპარაკდნენ. ალიევის ოპოზიცია დაჟინებით მოითხოვს, რომ ოფიციალურმა ბაქომ ყოველგვარი ურთიერობა შეწყვიტოს Consolidates Contractors International-თან, თუნდაც ეს სოლიდური საჯარიმო სანქციების ფასად დაუჯდეს. თუმცა, ჯერჯერობით, ჰეიდარ ალიევის ადმინისტრაცია მხოლოდ ზოგადი განცხადებით შემოიფარგლა. აზერბაიჯანულ სააგენტო "თურანს" მოჰყავს ჰეიდარ ალიევის ადმინისტრაციის მეთაურის რამიზ მეხტიევის კომენტარი, რომლის მიხედვითაც Consolidates Contractors International-სა და აშშ-ს სომხურ ლობს შორის კავშირი არ არსებობს. მისი თქმით, სომხები მსოფლიოს არაერთ ქვეყანაში ცხოვრობენ და წარმოადგენენ სხვადასხვა უმსხვილეს კომპანიებს. ეს კი, მეხტიევის განცხადებით, არ შეიძლება ასეთი კომპანიებისთვის უარის თქმის საფუძვლად იქცეს.

საქართველოს საერთაშორისო ნავთობკორპორაციაში აზერბაიჯანული სკანდალის შესახებ მწირ ინფორმაციას ფლობენ. როგორც GIOC-ის საზოგადოებასთან ურთიერთობის მენეჯერი მერაბ ჭრელაშვილი აცხადებს, შექმნილი უხერხულობა მილსადენის მშენებლობაზე გავლენას ვერ იქონიებს. აზერბაიჯანის საერთაშორისო კორპორაციის ბაქოს ოფისში კი ამ საკითხის კომენტირებისგან საერთოდ თავი შეიკავეს.

საქართველოს მთავრობას "სიმენსისა" და "ეი-ი-ესის" შერიგება მოუწევს

პირველი გვერდიდან

აფეთქებიდან რამდენიმე დღეში "ეი-ი-ესმა" ლონდონიდან ბრიტანელი ექსპერტები მოიწვია და მომხდარის შესწავლა დაუკვეთა. პარალელურად, საქართველოს პრეზიდენტმა უშიშროების სამინისტროს სპეციალური კომისიის შექმნა დაავალა. კომისიის შემადგენლობაში სათბობ-ენერგეტიკის სამინისტროს წარმომადგენლები შევიდნენ. ორივე კომისიამ მუშაობა თითქმის ერთდროულად დაასრულა. მეტიც, როგორც "24 საათისთვის" გახდა ცნობილი, დასკვნათა დიდი ნაწილი ერთმანეთისგან მნიშვნელოვნად არც კი განსხვავდება. კერძოდ, დასკვნის თანახმად, მეათე ბლოკის ავარიის მიზეზი მართვის სისტემის გაუმართაობაა, რომელიც თავის დროზე "სიმენსმა" დაამონტაჟა. ამ საკითხს უკვე გამოეხმაურა გერმანიის მთავრობა, რომლის წარმომადგენლებმაც ქართველ კოლეგებს, მეათე ბლოკის აფეთქების მიზეზების დასადგენად, ქართულ-გერმანულ-ამერიკული კომისიის შექმნა შესთავაზეს. "ეი-ი-ესის" ექსპერტთა დასკვნა სიმართლეს თუ შეეფერება, დაახლოებით 70 მილიონი დოლარის ფინანსური ზარალი, რაც ამერიკულ კომპანიას მეათე ბლოკის აფეთქების შედეგად მიადგა, "სიმენსის" გადასახდელი იქნება.

გერმანულ კომპანიას ამ საკითხთან დაკავშირებით ჯერჯერობით კომენტარი არ გაუკეთებია. "სიმენსის" წარმომადგენლობაში "24 საათს" განუცხადეს, რომ ყველაფერი ჰაინრიხ ფონ პირერისა და საქართველოს მთავრობის წარმომადგენლების შეხვედრისას გაირკვევა. თუმცა, როგორც საქართველოს სათბობ-ენერგეტიკის მინისტრის მოადგილემ მერაბ კვეკვესქირმა აღნიშნა, მეათე ბლოკის შესახებ საუბარი დაახლოებით ერთი თვის წინ, თბილისში გერმანიის სამთავრობო დელეგაციის ვიზიტისას წარიმართა. **"გერმანელები ითხოვენ, ჩამოყალიბდეს სპეციალური კომისია, რომლის შემადგენლობაშიც შევლენ "ეი-ი-ესის", "სიმენსისა" და საქართველოს მთავრობის წარმომადგენლები",** - აღნიშნა მერაბ კვეკვესქირმა. ამ საკითხის თაობაზე იგი უკვე შეხვდა საქართველოში გერმანიის საელჩოს ერთ-ერთ წარმომადგენელს.

ერთობლივი კომისიის შექმნის თაობაზე არც "ეი-ი-ეს მტკვარში" ფლობენ ინფორმაციას. "24 საათთან" საუბარში კომპანიის კოორდინატორმა დალი ღრუბელაშვილმა განაცხადა, რომ მეათე ბლოკის აფეთქების საკითხს კომპანიის მიერ დაქირავებული ბრიტანელი იურისტები სწავლობენ. მისი თქმით, "სიმენსს" "ეი-ი-ესისთვის" არ მიუმართავს.

ერაყზე დარტყმა მსოფლიო ეკონომიკაზე დარტყმაა

თორნიკე შარაშენიძე

წარმოიდგინეთ მოვლენათა განვითარების ამგვარი სცენარი: ერაყზე სამხედრო დარტყმასა და მშვიდობიან მოსახლეობაში დიდძალ მსხვერპლს არაბულ ქალაქებში არნახული საპროტესტო დემონსტრაციები მოჰყვება. ახლო აღმოსავლეთის ქვეყანათა ხელისუფალნი ამ აქციებს სასტიკად ახშობენ. არ არის გამორიცხული, ამგვარმა მოვლენებმა რომელიმე სახელმწიფოში ანარქია გამოიწვიოს.

ამასობაში თავად სადამ ჰუსეინი უსაქმოდ ყოფნას არ აპირებს და ისრაელის მიმართულებით "სკადის" ტიპის რაკეტებს უშვებს. ისრაელი ვალში არ რჩება და პალესტინის კონფლიქტი რეგიონულ დაპირისპირებაში გადადის.

"ეს ახლო აღმოსავლეთში ნამდვილი ხანძრის გაჩაღების ტოლფასი იქნება, - ასე ფიქრობს აშშ-ს ეკონომიკური პრობლემების კვლევითი ფირმა "იურეჟას" (ევრაზია) პრეზიდენტი იან ბრემერი, - **ყოველივე ამას საწვავის ფასების მკვეთრი აწევა და ეკონომიკური რეცესია მოჰყვება."**

ომს რომ კარგი არაფერი მოაქვს, ამაზე აღარავინ დავობს. მაგრამ, მიუხედავად ამისა, ძალიან ცოტა ვინმე თუ ფიქრობს, რა შეიძლება მოჰყვეს ახლა ერაყზე სამხედრო დარტყმას.

"ომის დამღუპველ გავლენას მისი დაწყების პირველსავე დღეებიდან ვიგრძნობთ," – ამბობს ბრემერი, რომელიც ირწმუნება, რომ ამ ეტაპზე, როცა გლობალური ეკონომიკა ისედაც ჩავარდნას განიცდის, ომის გაჩაღება ლამის კატასტროფის ტოლფასი იქნება. ნავთობზე ფასების გაზრდა ჯაჭვურ რეაქციას გამოიწვევს – აიწევს ბიზნესის ხარჯები, გაიზრდება უმუშევართა რიცხვი. აღარაფერს ვამბობთ იმაზე, რომ უფრო ძვირი დაჯდება სახლების გათბობა და ავტომანქანით სარგებლობა. გავიხსენოთ 1973-74 წლები, როცა სანავთობო კრიზისმა უმძიმესი დარტყმა მიაყენა ეკონომიკას...

მაგრამ არსებობს სხვა სცენარიც.

დავიწყოთ იქიდან, რომ აქამდე ერთი ბარელი გადაუმუშავებელი ნავთობის ფასი 30 დოლარს შეადგენს. 1991 წელს, ერაყის წინააღმდეგ მიმდინარე სამხედრო ოპერაციის დროს, ეს მაჩვენებელი 40 დოლარს აღწევდა. სპეციალისტები ვარაუდობენ, რომ ახლანდელი ფასი, გარკვეულწილად, სწორედ პანიკის გამოისობითაა გაბერილი და დაახლოებით სამი დოლარი უკვე წამატებულია. ასე რომ, ომის დაწყებამ, წესით, 40 დოლარამდე არ უნდა ააგდოს ფასი. ამდენად, ნახტომი არც ისე მკვეთრი იქნება და ასეთ შემთხვევაში ბრემერის შემაშფოთებელი პროგნოზი მხოლოდ მაშინ ახდება, თუკი ნავთობის ფასი საკმაოდ დიდი ხნის მანძილზე (9-12 თვე) შენარჩუნდება მაღალ მაჩვენებელზე. აი, მაშინ მსოფლიო ახალ რეცესიას მართლაც ვერ ასცდება.

თუკი საშიშროება მხოლოდ ამაში მდგომარეობს, მაშინ რეცესიის რისკი არც ისე მაღალი უნდა იყოს. თითქმის არავის ეპარება ეჭვი, რომ ამერიკის მძლავრი სამხედრო მანქანა სულ მალე გატეხავს ჰუსეინის წინააღმდეგობას და ერაყში დემოკრატიულ მმართველობას დაამყარებს. შემდეგ სულ რამდენიმე თვეში მოხდება ერაყში ნავთობის ინფრასტრუქტურის განახლება და მსოფლიო ბაზარზე "შავი ოქროს" ახალი პარტიების გაშვება, რაც საწვავის ფასებს მალე დაარეგულირებს. აქ იგულისხმება, რომ ჰუსეინი ვერ მოახერხებს, ზიანი მიაყენოს მეზობელი ქვეყნების ნავთობსაბადოებსა და ქარხნებს (ამერიკულმა სამხედრო მანქანამ, წესით, ამგვარი მცდელობები იოლად უნდა აღკვეთოს) და ომის გამოისობით კაცობრიობა მხოლოდ ერაყულ ნავთობს მოისაკლისებს. აქვე ზოგიერთი სპეციალისტი შეგვახსენებს, რომ ერაყის ნავთობმოპოვება ახლა დღეში 1,7 მილიონ ბარელს თუ აღწევს, რაც მსოფლიო ნავთობმოპოვებასთან შედარებით – დღეში 70 მილიონი ბარელი – მეტად მცირეა. გარდა ამისა, 1973 წლის შემდეგ ტექნოლოგია მნიშვნელოვნად განვითარდა და კაცობრიობა ისე აღარ არის მიჯაჭვული ნავთობზე, მას ენერგიის ალტერნატიული წყაროები გააჩნია. აშშ-მაც ისწავლა ჭკუა და სტრატეგიული ნავთობსაცავი დააფუძნა, რომელმაც ქვეყანას ამგვარი კრიზისები იოლად უნდა გადაატანინოს. იმასაც ამბობენ, რომ ბოლო რამდენიმე თვის განმავლობაში ამერიკამ კიდევ შეივსო სტრატეგიული საცავები და არანაირი მაღალი ფასები არ აფრთხობს.

ასე რომ, მსოფლიოს ყველაზე ძლიერი ქვეყანა ამ კონფლიქტსაც იოლად გადაიტანს და სანავთობო კრიზისი უფრო ახლადფეხადგმულ ქვეყნებს შეეხება (იმავე ჩინეთს). თუმცა, აქ არ უნდა გამოვრიცხოთ ოპეკის ფაქტორიც, რომელიც ირწმუნება, რომ ოპერატიულად იმოქმედებს (საჭიროებისამებრ გაზრდის საწვავის წარმოებას) და ბარელი ნავთობის ფასს 30 დოლარის ზემოთ არ აუშვებს.

მაგრამ ყველაფერი ასე იოლადაც რომ აეწყოს, ეკონომიკაზე უარყოფით გავლენას მაინც ვერანაირად ვერ ავცდებით. ნავთობზე მაღალი ფასები მცირე ხნითაც რომ შენარჩუნდეს, ეს დიდ ზიანს მიაყენებს 11 სექტემბრის შემდეგ ისედაც მძიმე დღეში მყოფ ავიაკომპანიებს. დაზარალდება ყველა სახის სატრანსპორტო ბიზნესი. დაშინდება რიგითი მომხმარებელი, რომელიც მოერიდება ფულის ხარჯვას და ეს საერთო ეკონომიკურ ვითარებაზე მეტად მძიმედ აისახება. იმავე ამერიკაში მთლიანი შიდა პროდუქტის უდიდესი ნაწილი ხომ სამომხმარებლო დანახარჯზე მოდის.

ერთადერთი, ვინც მოსალოდნელი კონფლიქტიდან ყველა შემთხვევაში იხეირებს, სანავთობო კომპანიებია. გაძვირებული საწვავი მათთვის დიდ მოგებას ნიშნავს. ამ კონფლიქტით ძალიან იხეირებს რუსეთიც, რომლისთვისაც ნავთობი უცხოური ვალუტის უმთავრესი წყაროა. თუმცა, მოგეხსენებათ, მოსკოვის გათვლებში ეკონომიკურ ფაქტორებს პოლიტიკური ამბიციები სჭარბობს და ჩრდილოეთის დათვი ერაყზე დარტყმის წინააღმდეგ გამოდის.

"შეიძლება შუამავლობაზეც ვილაპარაკოთ"

პირველი გვერდიდან

"ისეთი ადამიანები, როგორებიც ედუარდ ამბროსის ძე შევარდნაძე და ჰეიდარ ალის ძე ალიევი არიან, უზარმაზარი და ნაღდი ავტორიტეტითა და გავლენით სარგებლობენ კავკასიასა და ჩეჩნეთში. ისინი აუცილებლად უნდა მივიწვიოთ მოლაპარაკების დასაწყებად და ჩეჩნეთის მრავალტანჯულ მიწაზე მშვიდობის მისაღწევად".

კითხვაზე - არის თუ არა საუბარი შუამავლობაზე? - რიბკინმა უპასუხა: **"შეიძლება შუამავლობაზეც ვილაპარაკოთ".**

"უკვე მზაკვრულად ცდილობენ ომის საქართველოს ტერიტორიაზე გადატანას. უსარგებლოა, როდესაც საქართველოს "პანკისის პრობლემის" გამო საყვედურობენ. განა პანკისის პრობლემა – საქართველოს პრობლემაა? უპირველეს ყოვლისა, ეს რუსეთის პრობლემას წარმოადგენს".

რატომ გააქტიურდა რიბკინი სწორედ ახლა და სწორედ ჩეჩნეთის საკითხთან დაკავშირებით?

რიბკინის ინტერვიუს კომენტირებისას "ნეზავისიმაია გაზეტას" მიმომხილველი მაქსაკოვი ამ კითხვაზე საინტერესო პასუხს გვთავაზობს – რიბკინისათვის მთავარია მშვიდობის შენარჩუნება, რადგან **"უკვე აღარავის უკვირს დიდი კავკასიური ომის პერსპექტივა".** ეს მოსაზრება რიბკინის მთელ ინტერვიუს ლაიტმოტივად გასდევს. როგორც ჩანს, თავად მაქსაკოვი რიბკინის საქართველოში ვიზიტის მიზანს სწორედ დიდი კავკასიური ომის თავიდან აცილებაში ხედავს.

შეხვედრა სახელმწიფო კანცელარიაში ("საქინფორმის" ფოტო)

საინტერესოა, რომ მაქსაკოვი მოიხსენიებს რიბკინის საქართველოში ვიზიტის მეორე, უფრო მარტივ და გავრცელებულ ვერსიასაც – რომ რიბკინს "პოლიტიკური ჩრდილიდან" თავის დაღწევა სურს. ამიტომაც, პოლიტიკურ ასპარეზზე დასაბრუნებლად მშვიდობის დამყარებაზე ლაპარაკობს.

მესამე, საკმაოდ წინააღმდეგობრივი ვერსიის მიხედვით, რიბკინი კრემლის დავალებას ასრულებს და ჩეჩნეთის კონფლიქტის მშვიდობიანი მოგვარების ზონდირებას ახდენს.

მეოთხე, არანაკლებ წინააღმდეგობრივი ვერსიის თანახმად, რიბკინი ლონდონში გადახვეწილი ბორის ბერეზოვსკის პოლიტიკურ შეკვეთას ასრულებს.

ივან რიბკინის ბოლოდროინდელი გააქტიურების ასახსნელად ყველა ეს ვერსია ყურადღებას იმსახურებს, მაგრამ ვერც ერთი მათგანი სრულყოფილად ვერ ხსნის რიბკინის ვიზიტის არსს.

უპირველეს ყოვლისა, ძნელი სათქმელია, რატომ აირჩია რუსეთის ფედერალური სათათბიროს ყოფილმა სპიკერმა და უშიშროების საბჭოს მდივანმა პოლიტიკაში აქტიურად დასაბრუნებლად ისეთი "წამგებიანი" თემა, როგორიც ჩეჩნეთში უპირობო მშვიდობის დამყარებაა. რიბკინისა და ხასბულატოვის გეგმა არა მარტო ჩეჩნეთის კონფლიქტის მშვიდობიან მოგვარებას, არამედ ჩეჩნეთისთვის დამოუკიდებლობის დიდი დოზით მინიჭებასაც ითვალისწინებს. ეს კი რუსეთში არც ისე პოპულარული თემაა, რომ რიბკინის პოლიტიკური კარიერის გამოცოცხლება გამოიწვიოს.

შეიძლება ვიფიქროთ, რომ რიბკინი შორს მიმავალ გეგმებს სახავს – ცდილობს, მოვლენებს დაასწროს და ჩეჩნეთის ომის წინააღმდეგ რუსეთში ნელ-ნელა აგორებული უკმაყოფილების ტალღას თავიდანვე ქეჩოზე მოექცეს. თუმცა, რიბკინი არასოდეს გამოირჩეოდა არც ამგვარი რისკიანი ნაბიჯებით და არც დიდი შორსმჭვრეტელობით.

მეორეც, თუ რიბკინი გულწრფელად ცდილობს კავკასიის გადარჩენას "დიდი ომისაგან", მაშინ რატომ იწყებს ამ კამპანიას საქართველოს პრობლემებში რუსეთის მთავრობის დადანაშაულებით, რაც დღევანდელ რუსეთში ასევე "წამგებიან" პოლიტიკურ თემას წარმოადგენს? რუსეთ-საქართველოს დაპირისპირებაში საქართველოს მხარდაჭერით რიბკინი პოლიტიკურ კაპიტალს ვერ დააგროვებს და, შედეგად, ვერც თავის მიზანს – ომის არიდებას – მიაღწევს.

მესამე, ძნელი წარმოსადგენია, რომ რიბკინი კრემლის დავალებას ასრულებდეს, რადგან მას ახლანდელ მმართველებთან მჭიდრო პოლიტიკური მოკავშირეობის გამოცდილება არ გააჩნია. რიბკინისა და კრემლის შეთანხმებული მოქმედების ვერსია მას შემდეგ გაჩნდა, რაც აგვისტოს შუა რიცხვებში ივან რიბკინი, რუსლან ხასბულატოვთან და რუსეთის სათათბიროს დეპუტატებთან ერთად, ლიხტენშტეინში ასლან მასხადოვის წარმომადგენელს შეხვდა და ჩეჩნეთის მომავალი მოწყობის გეგმაც დაამუშავა. სიმპტომატურია კრემლის რეაქცია ლიხტენშტეინის შეხვედრის შედეგებზე – რუსეთის მთავრობა საერთოდ არ გამოხმაურებია თავად შეხვედრის ფაქტსაც კი. ადრე კრემლი გადაჭრით ეწინააღმდეგებოდა ჩეჩნური წინააღმდეგობის მოძრაობასთან მოლაპარაკების იდეას, ახლა კი რიბკინს "მოღვაწეობას" აცდის, ლიხტენშტეინის მოლაპარაკების შედეგებთან დაკავშირებით კი ლოდინის ტაქტიკას ირჩევს.

რაც შეეხება ბოლო ვერსიას – ბორის ბერეზოვსკის პოლიტიკურ დავალებას – იგი საკმაოდ დამაჯერებლად ჟღერს მათთვის, ვისაც ახსოვს, რომ ბერეზოვსკი 1997 წელს რიბკინის, ანუ რუსეთის უშიშროების მდივნის მოადგილე იყო. რიბკინის ბოლოდროინდელი მოღვაწეობის გაბედული სტილიც უფრო ბერეზოვსკის ნაკარნახევს წააგავს, ვიდრე თავად ფრთხილი რიბკინის მიერ დაგეგმილს. მეტიც, გავრცელდა ჭორი, რომ ლიხტენშტეინის მოლაპარაკება ასლან მასხადოვის წარმომადგენელსა და სათათბიროს დეპუტატებს შორის ბერეზოვსკის თაოსნობით მოეწყო. თუმცა, ცნობილია ისიც, რომ ბერეზოვსკის წარმომადგენელი მხარეებმა მოლაპარაკებაზე საერთოდ არ დაუშვეს და სკანდალით გააბრუნეს უკან.

უნდა ითქვას, რომ ბერეზოვსკის მიერ ჩეჩნეთის თემის წინ წამოწევა არც ისე ძნელი ასახსნელია – იგი ყოველნაირად ცდილობს პუტინის ხელისუფლების დისკრედიტაციას და, ჩეჩნეთის ომის ფონზე, პუტინის პოლიტიკის უსუსურობის ჩვენებას.

და ბოლოს, ქართული მხარის და პირადად პრეზიდენტ შევარდნაძის დაინტერესება რიბკინის ვიზიტით საკმაოდ ადვილად აიხსნება – ზემოთ მოხსენიებული ვერსიებიდან თითოეული რუსეთის მთავრობის ჩეჩნური პოლიტიკის კრიტიკას მოიცავს, რაც დღეს საქართველოს ხელისუფლებისათვის პოლიტიკურად მომგებიანი უნდა იყოს.

ხასბულატოვის მტკიცებით, რიბკინი თბილისში ბერეზოვსკის დავალებით ჩამოვიდა

პირველი გვერდიდან

"მითუმეტეს, თუ ამ შეხვედრაზე საუბარი პანკისის პრობლემაზეც იყო, გაუგებარია, რატომ არ გვაცნობა წინასწარ რიბკინმა, ან მოსკოვში ჩამოსვლის შემდეგ რატომ არ გვითხრა, თუ რაზე მოილაპარაკეს შევარდნაძესთან, ან ვინ მისცა პირადად მას იმის უფლებამოსილება, ჩვენი სახელით ილაპარაკოს?!" - აღნიშნა ხასბულატოვმა. ხასბულატოვი დარწმუნებულია, რომ რიბკინი ბერეზოვსკის უშუალო მითითებით მოქმედებს და ამაში კარგი არაფერია.

"ეს ხელს შეუშლის ჩეჩნეთისა და კრემლის მშვიდობიანი დიალოგის უკვე არსებულ, დამტკიცებულ გეგმას, რაზეც რიბკინსაც ხელი აქვს მოწერილი. მისი ასეთი ინიციატივა საერთო საქმეს ავნებს, რადგანაც ბორის ბერეზოვსკის კავკასიაში მშვიდობის დამყარება ხელს არ აძლევს," - აცხადებს რუსლან ხასბულატოვი.

იგივე პოზიციას იზიარებს რუსეთის დუმის დეპუტატი ასლანბეკ ასლახანოვიც. იგი ამტკიცებს, რომ ჩეჩნეთის მშვიდობიან დარეგულირებაში ხელის შემშლელი ყოველთვის იყო და ასეთად რჩება ბორის ბერეზოვსკის ფიგურა, რომელიც პირადად მონაწილეობდა ადამიანებით ვაჭრობის ბიზნესში. **"სამწუხაროა, რომ ბერეზოვსკის კაცთან კონტაქტებით ისეთი დიდი პოლიტიკოსი, როგორიც შევარდნაძეა, ავტორიტეტს იფუჭებს. ხომ ყველასათვის ცხადია, რომ ბერეზოვსკის დღეს ხელს არ აძლევს ჩეჩნეთში ომის დასრულება, იგივე სურათთან გვექნება საქმე, თუკი იგი პანკისის დარეგულირებაშიც ჩაერევა,"** - აცხადებს ასლახანოვი.

კრემლთან მასხადოვის მშვიდობიანი დიალოგის გეგმის ერთ-ერთი ავტორი დეპუტატი იური შჩეკოჩიხინი კი ფიქრობს, რომ არაფერია იმაში ცუდი, თუკი ჩეჩნეთის დარეგულირებაში შევარდნაძის ავტორიტეტიც იქნება გამოყენებული. რუსი პარლამენტარი სკეპტიკურად უყურებს შევარდნაძის შუამავლობაზე კრემლის დათანხმების პერსპექტივას, იმიტომ კი არა, რომ აქედან არაფერი გამოვა, უფრო იმიტომ, რომ თავის დროზე კრემლმა არ გაიზიარა საქართველოსა და აზერბაიჯანის პრეზიდენტების ანალოგიური წინადადება.

მოსკოველი ანალიტიკოსები ყურადღებას აქცევენ იმ ფაქტს, რომ 20 სექტემბერს მოსკოვში ჩამოსვლას და პრესკონფერენციის გამართვას აპირებს ბორის ბერეზოვსკი, რომელიც შეეცდება, მშვიდობის მტრედის მისიაც იტვირთოს. ანალიტიკოსები ამტკიცებენ, რომ ივან რიბკინი დღემდე არ გამოსულა ბერეზოვსკის გავლენის სფეროდან, დღემდე მას ოლიგარქი აფინანსებს და ეს ფაქტი მასხადოვის გარემოცვის მხრიდანაც ნორმალურად აღიქმება. ამიტომ სავარაუდოა, რომ უახლოეს მომავალში ეს პროცესი კრემლის პოზიციიდან კვლავ საქართველოს წინააღმდეგ იქნეს გამოყენებული.

ანალიტიკოსების აზრით, თუკი არსებობს სამშვიდობო სცენარი, იგი მსგავსი ვოიაჟებით აუცილებლად ჩაიშლება, რადგანაც პირველ რიგში კრემლის ოჯახი არ არის დაინტერესებული ჩეჩნეთში წმინდა კომერციული ომის დასრულებით. ამდენად, რიბკინის ინიციატივა სამშვიდობო შინაარსს მოკლებულია - ასეთ დასკვნამდე მიდიან რუსეთ-ჩეჩნეთის კონფლიქტის დარეგულირების მოსკოვის ჯგუფის წევრები.

ია სირ არაფატი საერთაშორისო ტერორიზმის წინააღმდეგ იბრძოლებს

პალესტინის ადმინისტრაციის ლიდერის იასირ არაფატის განცხადებით, ის მზადაა, **"აქტიური მონაწილეობა მიიღოს საერთაშორისო ტერორიზმის აღმოფხვრაში."** მისი თქმით, ეს ღონისძიება გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ეგიდით და საერთაშორისო სამართლის ჩარჩოებში უნდა წარიმართოს. აღნიშნული განცხადებით იასირ არაფატი პალესტინის პარლამენტის სესიაზე გამოვიდა, რომელიც ორშაბათს ქალაქ რამალაში გაიმართა. სხდომაზე იასირ არაფტმა ისრაელის მოქალაქეების წინააღმდეგ მიმართული ძალადობის ყველა ფაქტი დაგმო. მან დეპუტატებს სთხოვა, კანონგარეშედ გამოაცხადონ თვითმკვლელი კამიკაძეების მოქმედებები. **"პალესტინელი ხალხი ტერორიზმის ყველანაირი ფორმის წინააღმდეგ გამოდის,"** - ნათქვამია პალესტინის პარლამენტისადმი დასამტკიცებლად წარდგენილ დოკუმენტში.

სააგენტო "ფრანს-პრესის" ინფორმაციით, პალესტინურმა ტერორისტულმა ორგანიზაცია "ჰამასმა" უკვე გააკრიტიკა არაფატის გამოსვლა და განაცხადა, რომ იასირ არაფატის მიმართვა არ შეესაბამება პალესტინელთა ინტერესებს. "ჰამასის" ლიდერებმა პალესტინელებს შეიარაღებული ბრძოლის გაგრძელებისკენ მოუწოდეს.

როგორც მოელიან, სესიის მიმდინარეობის პროცესში პალესტინის ავტონომიაში არჩევნების ჩატარების საკითხს განიხილავენ. ასევე ჩატარდება კენჭისყრა პალესტინის მინისტრთა კაბინეტში სტრუქტურული ცვლილებების შეტანის შესახებ. უკვე ცნობილია, რომ პალესტინის პარლამენტის სპიკერის პოსტზე კვლავ არჩეულია აჰმედ კურეია, რომელიც არაფატის ერთგულ მომხრედ ითვლება.

პალესტინის პარლამენტის სხდომის პარალელურად, გავრცელდა ინფორმაცია იმის თაობაზე, რომ საიდუმლოდ მიმდინარეობს ისრაელის პრემიერ-მინისტრისა და იასირ არაფატის მოადგილის აბუ მაზენომის შეხვედრის მოსამზადებელი სამუშაოები. მათი შეხვედრა დაპირისპირებულ მხარეებს შორის მშვიდობის დამყარების კიდევ ერთი მცდელობა იქნება. ჯერჯერობით ისრაელის ლიდერს არიელ შარონს ამის თაობაზე კომენტარი არ გაუკეთებია.

საინტერესოა, რომ წინა კვირას არიელ შარონი მისთვის უპრეცედენტო განცხადებით გამოვიდა და ტელევიზიის პირდაპირ ეთერში განაცხადა, რომ პალესტინაში მშვიდობის დამყარების პერსპექტივები გაჩნდა. არაფატის დღევანდელი გამოსვლაც, შეიძლება, არიელ შარონის შემრიგებლური ტონის პასუხი იყოს. მართალია, პალესტინაში სამშვიდობო მოლაპარაკების დაწყება ჯერ სერიოზულად არ განიხილება, მაგრამ მორიგების პროცესის დაწყების პირველი ნიშნები უკვე აშკარად გამოჩნდა.

იასირ არაფატი REUTERS

სადამ ჰუსეინის ხელში, შესაძლოა, მალე ბირთვული იარაღი აღმოჩნდეს

ლევან ღირსიაშვილი

დიდი ბრიტანეთის ანალიტიკური სამსახურისა და სადამ ჰუსეინის ყოფილი საყვარლის შეფასებები ერთმანეთს დაემთხვა – სადამ ჰუსეინი ამერიკისათვის უშუალო საფრთხეს წარმოადგენს.

დიდი ბრიტანეთის ერთ-ერთი წამყვანი ანალიტიკური ცენტრის – "სტრატეგიული კვლევების საერთაშორისო ინსტიტუტის" მოხსენების თანახმად, ერაყი უახლოესი თვეების მანძილზე ბირთვული იარაღის შექმნას შეძლებს, თუკი ამისათვის აუცილებელ რადიოაქტიულ ნივთიერებებს მოიპოვებს. მოხსენების ავტორთა მტკიცებით, ერაყი ქიმიური და ბიოლოგიური იარაღის მარაგს კვლავ ინარჩუნებს. ბაღდადის არსენალში ასევე ირიცხება შორი მანძილის რაკეტების გარკვეული რაოდენობა, რომლის გადამალვაც ჰუსეინის ხელისუფლებამ გაერო-ს სამხედრო ინსპექტორებისგან მათ მიერ 1998 წელს ბაღდადის დატოვებამდე შეძლო. ცენტრის ექსპერტები აღიარებენ, რომ მათი მოხსენება თეთრ ლაქებსაც შეიცავს, თუმცა, მოხსენების ავტორებმა ზედმიწევნით შეისწავლეს გაერო-ს ინსპექტორების მიერ მოწოდებული ინფორმაცია და სწორედ ამის საფუძველზე გააკეთეს აღნიშნული მოხსენება.

ბრიტანელ ექსპერტებს არც აშშ-ს ადმინისტრაცია ჩამორჩა და კვირას ვიცე-პრეზიდენტმა დიკ ჩეინიმ ამერიკული ტელეკომპანია "ენ-ბი-სი"-სათვის მიცემულ ინტერვიუში ერაყის ლიდერი ბირთვული იარაღის შექმნის მცდელობაში დაადანაშაულა. მისი განცხადებით, აშშ-ს სპეცსამსახურებმა ერაყისკენ მიმავალი ნივთიერებები დააკავეს, რასაც ბაღდადი ატომური იარაღის შესაქმნელად გამოიყენებდა. ასეთივე განცხადებებით აშშ-ს ადმინისტრაციის სხვა წარმომადგენლებიც გამოვიდნენ: **"იგი უკვე საფრთხეს უქმნის აშშ-ს ინტერესებს ამ და სხვა რეგიონებში, რადგან შორ მანძილზე მოქმედი ბირთვული იარაღის შექმნაზე მუშაობს,"** – განაცხადა აშშ-ს სახელმწიფო მდივანმა კოლინ პაუელმა ერაყის ლიდერის სადამ ჰუსეინის მისამართით. **"მე არ მიმაჩნია, რომ უნდა ვისხდეთ და ველოდოთ,"** – დასძინა მან.

ამავე დროს, შეერთებული შტატებისა და მისი მოკავშირე დიდი ბრიტანეთის განცხადებებით დაიმედებული ერაყელი ქურთების დაჯგუფებები ერთმანეთს შორის არსებული პრობლემების დავიწყებას და ერთი მიზნის მისაღწევად გაერთიანებას ცდილობენ. როგორც ცნობილი გახდა, ორი ძირითადი ქურთული დაჯგუფების ლიდერები ერთმანეთს შეხვდნენ და ერაყში დემოკრატიული მმართველობის დასამყარებლად ერთობლივი ბრძოლის შეთანხმებას მოაწერეს ხელი. აღნიშნული დაჯგუფებები ერაყის ჩრდილოეთ ნაწილის მნიშვნელოვან ტერიტორიას აკონტროლებენ. ერაყზე სამხედრო დარტყმების შემთხვევაში, შეერთებულ შტატებს სწორედ ქურთების და ჰუსეინის რეჟიმისადმი დაპირისპირებული ერაყელების იმედი აქვს. რაოდენ ეფექტური და ძლიერიც არ უნდა იყოს აშშ-ს არმიის მოქმედება ერაყის წინააღმდეგ, ციხის შიგნიდან გატეხვას მაინც თავისებური "ხიბლი" გააჩნია. ამდენად, არ არის გამორიცხული, რომ ერთმანეთთან დაპირისპირებული ქურთული დაჯგუფებების შერიგება და გაერთიანება ვაშინგტონის სურვილით და კარნახით განხორციელდა. კვირას, 8 სექტემბერს ქურთისტანის დემოკრატიული პარტიის ლიდერმა მასუდ ბარზანიმ და ქურთისტანის პატრიოტული კავშირის ხელმძღვანელმა ჯალალ თალაბანიმ გაერთიანების შეთანხმებაზე ხელი ქალაქ არბილში მოაწერეს. ქურთისტანის პატრიოტული კავშირის წარმომადგენელმა ბარჰამ სალიხმა "ბი-ბი-სი"-სთვის მიცემულ ინტერვიუში განაცხადა, რომ ორივე პარტიამ ერაყის მომავალთან დაკავშირებით სრულ შეთანხმებას მიაღწია. მათი აზრით, ერაყში "დემოკრატიული, ფედერალური და საპარლამენტო" მმართველობითი სისტემა უნდა შეიქმნას.

გარდა ამისა, კვირას ხელმოწერილი შეთანხმების თანახმად, აღდგენილია 1992 წელს შექმნილი ქურთული პარლამენტი, სადაც ორივე პარტიის წარმომადგენლები შევლენ. ბოლო ორი წლის მანძილზე ბარზანი და თალაბანი ერთმანეთს პირველად შეხვდნენ. აღსანიშნავია, რომ ჯალალ თალაბანი ახლახან დაბრუნდა ამერიკიდან, სადაც მან პრეზიდენტ ბუშთან მოლაპარაკებები გამართა.

სადამ ჰუსეინი ამერიკისათვის უშუალო საფრთხეს წარმოადგენს REUTERS

ერაყელი ქურთებისა და ოპოზიციონერების გარდა, ამერიკის ადმინისტრაციას კიდევ ერთი "მოკავშირე" გამოუჩნდა. ამერიკულმა ტელეკომპანია "ეი-ბი-სი"-მ გადასცა ინტერვიუ ვინმე პარისულა ლამპსოსთან, რომელიც 30 წლის განმავლობაში სადამ ჰუსეინის საყვარელი იყო. ის ამჟამად 54 წლისაა და ლიბანში ცხოვრობს. ლამპსოსის განცხადებით, მან 80-იანი წლების ბოლოს სადამის ერთ-ერთ სასახლეში პირადად ნახა უსამა ბინ ლადენი. მისი თქმით, ჰუსეინი მსოფლიოს ნომერ პირველ ტერორისტს მეორედ 1996 წელს შეხვდა და მას სოლიდური თანხა გადასცა. ამის შესახებ ლამპსოსს ერაყის პრეზიდენტის უფროსმა ვაჟმა - უდაიმ უამბო.

სადამის ყოფილმა საყვარელმა კიდევ რამდენიმე საინტერესო ფაქტი გამოამზეურა სადამ ჰუსეინის შესახებ. მისი განცხადებით, სადამმა თავის უფროს შვილზე თავდასხმა მოაწყო, რადგან ეშინოდა, რომ ძალაუფლებაში შეეცილებოდა. უდაი გადარჩა, მაგრამ პარალიზებული დარჩა. ლამპსოსის თქმითვე, სპარსეთის ყურეში ომის შემდეგ, ჰუსეინის ბრძანებით, ქიმიური იარაღი საიდუმლო ადგილას ღამით გადაჰქონდათ, რათა გაერო-ს ინსპექტორებისათვის დაემალათ. **"სადამი მათ დასცინოდა,"** – აცხადებს ლამპსოსი. მან ჟურნალისტებს სადამ ჰუსეინის პირადი ჩვევების შესახებაც უამბო. თურმე სადამი "ვიაგრას" პრეპარატს ღებულობს და ყოველდღე აუზში ცურავს, ეწევა სიგარას.

ლაპსოსის თქმით, თავად იგი ერაყის ერთ-ერთმა ოპოზიციურმა დაჯგუფებამ ერთი წლის წინ ქვეყნიდან საიდუმლოდ გაიყვანა. სადამის ყოფილი საყვარელი დარწმუნებულია, რომ ამ ინტერვიუს ნახვის შემდეგ ერაყის დიქტატორი მის მოკვლას შეეცდება.

ამდენად, სადამ ჰუსეინის რეჟიმის გარშემო შეკრული წრე ნელ-ნელა ვიწროვდება. მის წინააღმდეგ, აშშ-ს მეთაურობით, ძლიერი საინფორმაციო კამპანიაა დაწყებული. ვაშინგტონი სულ უფრო და უფრო ცდილობს თავისი მოკავშირეების დარწმუნებას ჰუსეინის რეჟიმის დამხობის აუცილებლობაში. სადამ ჰუსეინიც, თავის მხრივ, არაბული ქვეყნების მობილიზებას და ევროკავშირის ინტერესების თავის სასარგებლოდ გამოყენებას ცდილობს. ერაყზე სამხედრო დარტყმების განხორციელებას, შეერთებულ შტატებთან ერთად, ჯერჯერობით მხოლოდ დიდი ბრიტანეთი უჭერს მხარს. საინტერესოა, შეცვლიან თუ არა ევროპის სხვა სახელმწიფოები თავიანთ პოზიციას სადამ ჰუსეინის ყოფილი საყვარლის "აღსარების" შემდეგ?

უმაღლესი განათლება დისტანციური მეთოდით

ეთერ მამულაშვილი

ამერიკის შეერთებული შტატების საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი საქართველოში რიჩარდ მაილსი გუშინ კავკასიის ბიზნესის სკოლის პირველკურსელებს შეხვდა. ელჩი სტუდენტებს მათი პროექტების სრულ დაფინანსებას შეჰპირდა. მაილსის თქმით, უცხოეთში, სტაჟირებაზე გასაგზავნ სტუდენტთა და პროფესორ-მასწავლებელთა რაოდენობა, საელჩოს ხელშეწყობით, წლეულს გაიზრდება. ბიზნესის სკოლის ახალი სასწავლო სახელმძღვანელოებითა და ტექნიკური აღჭურვილობით უზრუნველყოფაც ამერიკის საელჩომ თავის თავზე აიღო.

“რა მდგომარეობა იქნება საქართველოში ათი წლის შემდეგ, ამის თქმა დღეს მე ძალიან მიჭირს, თუმცა, დაზუსტებით შემიძლია ვთქვა, რომ თქვენი ქვეყნის ეკონომიკური მდგომარეობა უკეთესობისკენ შეიცვლება და ამას ეს სტუდენტები გააკეთებენ. ყველა აქ ჩარიცხული სტუდენტი, გარდა იმისა, რომ ნიჭიერია, იღბლიანიც აღმოჩნდა”, - გვითხრა რიჩარდ მაილსმა.

კავკასიის ბიზნესის სკოლის ინიციატივით და ამერიკის საელჩოს მხარდაჭერით, საქართველოში სულ მალე დაინერგება დისტანციური სწავლების მეთოდი, რომლის პრეცედენტი საქართველოში ჯერ არ ყოფილა. ეს კი უმაღლესი განათლების მიღების არატრადიციულ ფორმას გულისხმობს. “ამერიკის შეერთებული შტატების წამყვანი უნივერსიტეტებიდან ლექციების პირდაპირი ტრანსლაციის მეშვეობით სტუდენტები მოისმენენ მათთვის საჭირო და საინტერესო ლექციათა კურსს სხვადასხვა საგანში”, - უთხრა “24 საათს” კავკასიის ბიზნეს სკოლის დირექტორმა კახა შენგელიამ.

უმაღლესი სკოლის მსგავსი პროექტი მსოფლიოს განვითარებად ქვეყნებში, უკვე რამდენიმე წელია, პერმანენტულად ხორციელდება. ექსპერტთა შეფასებით, ამ მხრივ, დსთ-ს სივრციდან საქართველო ყველაზე წარმატებული აღმოჩნდა.

კავკასიის ბიზნესის სკოლაში შვიდი ფაკულტეტი ფუნქციონირებს: მენეჯმენტი, ფინანსები, მარკეტინგი, ჯანდაცვის ადმინისტრირება, საბუღალტრო აღრიცხვა, ტურიზმისა და სასტუმროს ადმინისტრირება და საერთაშორისო ბიზნესი.

კავკასიის ბიზნესის სკოლამ წლეულს ბაკალავრიატში 134, მაგისტრატურაში კი 60 სტუდენტი მიიღო. როგორც გვითხრეს, ქართველების გარდა, სკოლაში უცხოეთიდან ჩამოსული სტუდენტებიც სწავლობენ.

კახა შენგელაია და რიჩარდ მაილსი ლევან ხერხეულიძის ფოტო

ერთი დღესასწაულის დასასრული

ანდრია პირველწოდებულის წმინდა ნაწილების საქართველოში ჩამობრძანებით გამოწვეული დღესასწაული დასრულდა. გუშინ ათენისა და სრულიად ელადის მთავარეპისკოპოსი ქრისტოდულოსი თანმხლები დელეგაციითურთ საქართველოდან სამშობლოში დაბრუნდა და უწმინდესისა და უნეტარესის, სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქის ილია II თხოვნით ჩამოტანილი უდიდესი სიწმინდე – ანდრია პირველწოდებულის თავის ქალა ისევ საბერძნეთში წააბრძანა.

ხუთი დღის განმავლობაში მოციქულის წმინდა ნაწილებთან მორწმუნეთა ნაკადი არ შეწყვეტილა. ერთი დღით ამის საშუალება ბათუმის მრევლსაც გააჩნდა. ამ დღესასწაულთან დაკავშირებით საზეიმო ლიტურგია და ღამის თევით ლოცვები საქართველოს ყველა ტაძარში შესრულდა. კვირას კი ორი ქვეყნის სულიერმა მამამ წირვა-ლოცვა სვეტიცხოველში აღავლინეს.

გუშინ უნეტარესმა ქრისტოდულოსმა წმინდა სამების მშენებარე ტაძარი მოინახულა და მას ქრისტიანული რწმენის ჭეშმარიტი სასწაული უწოდა. მოწყალე მამამ ისიც ბრძანა, რომ საბერძნეთის ეკლესია წმინდა სამების ტაძარს 60 ათას ევროს შესწირავს და ეს არ იქნება პირველი და უკანასკნელი შესაწირი.

ვიზიტის ბოლოს პრესკონფერენცია გაიმართა, სადაც უნეტარესმა ქრისტოდულოსმა სახელმწიფოსა და ეკლესიის ურთიერთობაზე ისაუბრა და თავისი ქვეყნის გამოცდილებაც გაგვიზიარა. მისი აზრით, ქვეყანაში ტრადიციული რელიგიის უპირატესობა და ეკლესიისა და სახელმწიფოს თანაბარუფლებიანობა კონსტიტუციით უნდა განისაზღვროს.

ცხადია, არსებობის უფლება ყველა ოფიციალურ რელიგიას აქვს, მაგრამ ეს არ ვრცელდება მათზე, ვინც პროზელიტიზმსა და მწვალებლობას მისდევს. საბერძნეთში, თურმე, სექტების მოქმედება კანონით იკრძალება. სტრასბურგის საერთაშორისო სასამართლო კი პროზელიტიზმისთვის სასჯელს ითვალისწინებს.

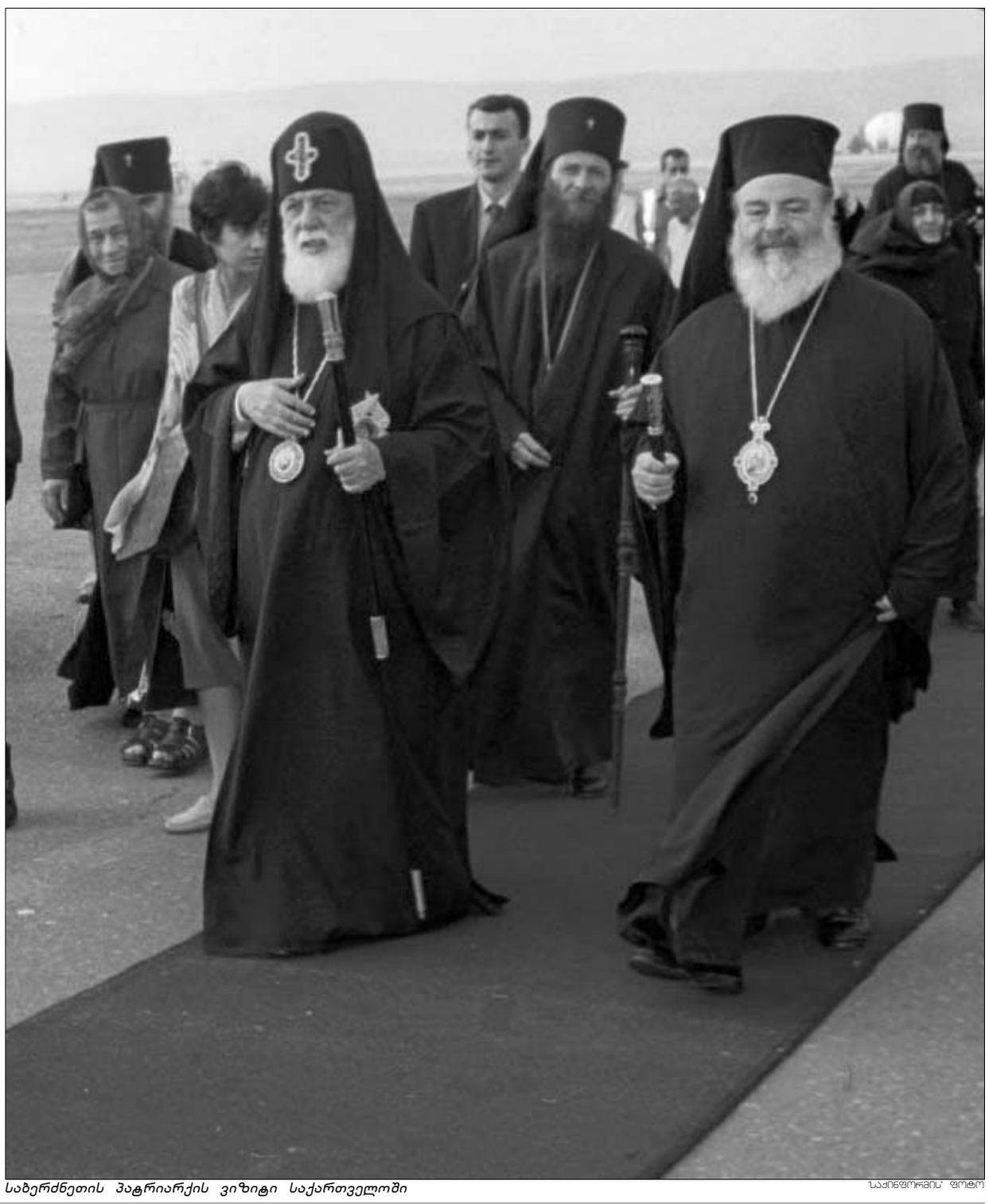

საბერძნეთის პატრიარქის ვიზიტი საქართველოში “საქინფორმის” ფოტო

ამერიკულმა განათლებამ ახალი წლის სტარტი აიღო

დალი კუპრავა

გუშინ აშშ-ს საელჩომ გამართა პრეს-კონფერენცია, რომელზეც საელჩოს პრესის და კულტურის ატაშემ შერონ ჰადსონ-დინმა 2003-2004 სასწავლო წლისთვის ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობის მიერ დაფინანსებული საგანმანათლებლო გაცვლითი პროგრამის შესახებ გამოაცხადა.

ათი წელია, რაც საელჩო ამ პროგრამას ახორციელებს და ყოველწლიურად აფართოებს.

საერთაშორისო განათლების ამერიკულმა საბჭოებმა საქართველოს მოქალაქეებისთვის გამოაცხადა ხუთი ახალი პროგრამა, რომლებიც დაფინანსებულია აშშ-ის მთავრობის მიერ: 1. მომავალ ლიდერთა გაცვლის თავისუფლების მხარდამჭერი აქტი - სკოლის უფროსი კლასის მოსწავლეებისათვის; 2. ედმუნდ მასკის თავისუფლების მხარდამჭერი აქტის სამაგისტრატო პროგრამა - უმაღლესდამთავრებულებისთვის; 3. ლექტორთა პროგრამა - უმაღლესი სასწავლებლების ლექტორთათვის; 4. ინგლისური ენისა და ამერიკული სწავლების მასწავლებელთა პროგრამა - მასწავლებლებისა და სკოლებისათვის; 5. პარტნიორობა განათლების სფეროში - აშშ-სა და საქართველოს სკოლების მასწავლებელთა და მოსწავლეთა შორის პირდაპირი კონტაქტების განვითარება.

პრესკონფერენციაზე გამოცხადდა საერთაშორისო კვლევისა და გაცვლის საბჭოს (IREX) ღია კონკურსის შესახებ თავისუფლების მხარდამჭერი აქტის სტუდენტურ და თანამედროვეობის საკითხთა პროგრამაზე.

ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა გახსნილად გამოაცხადა ყოველწლიური ფულბრაიტის საკონკურსო პროგრამა მეცნიერ-მკვლევართათვის. სიახლეა ჰუბერტ ჰამფრის სახელობის პროგრამა, რომელიც გათვალისწინებულია პროფესიონალთათვის, რათა მათ ერთი წლის განმავლობაში ამერიკის შეერთებულ შტატებში ასპირანტურის პროგრამაში აიმაღლონ კვალიფიკაცია და მიიღონ პროფესიული გამოცდილება.

ჰადსონ-დინის განცხადებით, როგორც ყოველთვის, ინფორმაცია გავრცელდება საქართველოს რეგიონებშიც და აღსანიშნავია, რომ პრაქტიკაში პირველად - ცხინვალის რაიონშიც. ინფორმაციას განათლების სამინისტროც გაავრცელებს. მსურველებმა კი დაწვრილებითი ინფორმაციისათვის საელჩოს, ამერიკულ საბჭოებსა და IREX-ს უნდა მიმართონ.

შერონ ჰატსონ-დინმი (მარჯვნივ) მარიკა ამერველაშვილის ფოტო

ქართულ პასპორტებს ცვლიან

მაკა ჯაიანი

კარგა ხანია, ჩვენს ხელისუფლებას ეს ჭკუაში უზის. მიზეზებსაც საკმარისად ასახელებს. მათ შორის პირველი ის გახლავთ, რომ მოქმედი ქართული პასპორტების გაყალბება მარტივად შეიძლება. 1993 წელს, როცა ჩვენმა ქვეყანამ საკუთარი მოქალაქეების პირადობის დამადასტურებელი თანამედროვე დოკუმენტის შექმნა გადაწყვიტა, ხელშეკრულება ფრანგულ ფირმა “ფრანს შარლ-ობერტურ ფიუდისერს”-თან გაფორმდა. ფრანგებს ჩვენთვის საპასპორტო ბლანკები უნდა მოეწოდებინათ. ხელშეკრულების ვადა 1998 წლისთვის უნდა ამოწურულიყო, მაგრამ საქართველომ შეკვეთის მთლიანად გამოსყიდვა მხოლოდ 2002 წლისთვის შეძლო. თუმცა, ჩვენ არც ამ დროისთვის აღმოგვაჩნდა საჭირო ტექნიკა და, სურათის ჩაკვრა იქნება ეს თუ სხვა მნიშვნელოვანი დეტალი, ისევ ხელით სრულდება.

ის, თუ თავიდანვე რატომ არ იზრუნეს ამაზე ჩვენმა ხელისუფლებმა, ცალკე საუბრის თემაა. ეს ფაქტი მათ იმის თქმის საშუალებას აძლევს, რომ ქართული პასპორტისა და პირადობის მოწმობის გაყალბება დღეს ნებისმიერს შეუძლია და მათი შეცვლის აუცილებლობაზე დასაფიქრებლად ეს საკმარისზე მეტი არგუმენტია. ასახელებენ სხვა არგუმენტებსაც. მაგალითად, მოქმედი პასპორტი არ შეესაბამება ქვეყნის კონსტიტუციას. მასზე აწერია “საქართველოს რესპუბლიკა”, საქართველო კი დღეს ასე აღარ მოიხსენიება. გარდა ამისა, პასპორტის ფურცლებზე ბორჯღალი ახატია მაშინ, როცა პარლამენტმა ქვეყნის გერბი უკვე დაამტკიცა. კიდევ ერთი არგუმენტი, რომელსაც შინაგან საქმეთა სამინისტროში ხაზს უსვამენ: მოქმედი პასპორტი ინფორმაციულად მწირია, მას არა აქვს მანქანური კითხვის სქემა-ფურცელი, რომელსაც კომპიუტერი კითხულობს და რომელიც ყველა საჭირო კითხვას გასცემს პასუხს. სამართალდამცავების აზრით, საზღვრებზე პრობლემები ქართველებს სწორედ ამის გამო ექმნებათ.

ყველაფერ ამას ზურგს უმაგრებს პრეზიდენტის №459 ბრძანებულება, რომელიც გულისხმობს ფიზიკური და იურიდიული პირების იდენტიფიკაციასა და პერსონიფიკაციას გლობალური კომპიუტერული ქსელის ფარგლებში. უკვე შექმნილია სპეციალური პროგრამა. ერთი სიტყვით, ეს ცვლილება დიდი ხანია მზადდება და, თუ ახალი პასპორტები უკვე დღეს არ გვიჭირავს ხელში, მხოლოდ იმის ბრალია, რომ პროექტი 75 მილიონი დოლარი ღირს. შინაგან საქმეთა სამინისტროში იმედი არა აქვთ, რომ ამ თანხას სახელმწიფო გამოძებნის და უახლოეს თვენახევარში პროექტის განხორციელებაზე ტენდერის გამოცხადებას აპირებს. რას იზამენ ჩვენი მოქალაქეები, არავინ იცის. ახალი პასპორტი, დაახლოებით, 50 დოლარის ეკვივალენტი ეღირება ლარებში. დღეისთვის პასპორტების გაცემა დროებით, ტენდერის ჩატარებამდე, შეჩერებულია. “ძველი ქართული” პასპორტების მფლობელებს, რომელთაც მოქმედების დრო ეწურებათ, შინაგან საქმეთა სამინისტრო ჰპირდება, რომ ვადას 14 ლარად გაუგრძელებს.

დარეჯან დედოფლის სასახლე წკიპზე დგას

ნანა ქადაგიშვილი

თბილისის ძველ უბნებში შენობა-ნაგებობების ნგრევა უკვე ჩვეულებრივ ამბად იქცა და საზოგადოების ყურადღებას მაშინღა იქცევს, როცა ამ ნგრევას მსხვერპლი მოჰყვება. არადა, სხვა რომ არაფერი, უბედური შემთხვევის შემდგომ გასატარებელი ღონისძიებები ნგრევის პირას მისული შენობის გამაგრებაზე ბევრად ძვირი ჯდება. რამდენიმე დღის წინათ დარეჯან დედოფლის სასახლის საყრდენი კედლის ნაწილის ჩამოშლას, საბედნიეროდ, არავინ და არაფერი დაუზიანებია. ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი აცხადებს, რომ, ჯერჯერობით, საგანგაშო არაფერია, თუმცა, იმასაც დასძენს, რომ სასახლე წკიპზე დგას და, შეიძლება, მალე კლდის კიდევ ერთი პატარა ნაწილი ჩამოიშალოს.

ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტის ხელმძღვანელობამ, კონსტრუქტორსა და არქიტექტორთან ერთად, სასახლის მიდამოები გუშინ მოინახულა. “მართალია, საგანგაშო არაფერია, მაგრამ სასახლის საყრდენი კლდე ისეთ მდგომარეობაშია, მისი ნგრევა არ შეწყდება. კლდის ჩამონგრეული ადგილის გვერდით მიწის პატარა ნაწილი, შეიძლება, მალე ჩამოიშალოს. ამიტომ აუცილებელია აქაურობის გამოკვლევა, რათა დადგინდეს, კლდის რომელი ნაწილი როგორ უნდა გამაგრდეს. ამისთვის საჭირო თანხის რაოდენობაც გამოკვლევის შემდგომ გაირკვევა,” – აცხადებს ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტის უფროსის მოადგილე პაატა გაფრინდაშვილი.

დარეჯანის სასახლე ბესო გულაშვილის ფოტო

ქალაქის მერია აცხადებს, რომ სასახლის რეკონსტრუქციისთვის საჭირო თანხებს მიწისძვრის შედეგად დაზარალებულთა ფონდი გამოყოფს. როგორც ფონდის თავმჯდომარე ზურაბ გიდავაძე ამბობს, ამჟამად ფონდის სახსრები სრულად ამოიწურა - 2 მლნ. ლარით დაზარალებული მოსახლეობისთვის 230 ბინა შეიძინეს. თუმცა, იმედოვნებენ, რომ დაზარალებულთათვის პრეზიდენტის ფონდი 1,5 მლნ. ლარს, ხოლო მერია 1 მლნ. ლარს გაიღებს. მოსახლეობისთვის ბინების შეძენის გარდა, ეს თანხა დანგრეული შენობების აღდგენასაც მოხმარდება და, შესაძლოა, ამ შენობების სიაში დარეჯან დედოფლის სასახლეც მოხვდეს. ყოველ შემთხვევაში, დავსხდებით, მოვიფიქრებთ და გადავწყვეტთო - აცხადებს ფონდის თავმჯდომარე.

რამდენიმე რჩევა კომპიუტერის ფანებს

ნანა ქადაგიშვილი

ბოლო წლებში კომპიუტერს ქართველთა დიდი ნაწილიც დაუმეგობრდა. მის საჭიროებას უკვე ნებისმიერი პროფესიის ადამიანი აღიარებს. ინტერნეტკაფეები ქართველი ბიზნესმენებისთვისაც სოლიდური შემოსავლის წყაროდ იქცა და ბევრისთვის აღარც საკუთარი კომპიუტერის შეძენაა მიუწვდომელი ოცნება. თუმცა, მსოფლიოს განვითარებულ ქვეყნებამდე ჯერ მაინც ბევრი გვიკლია. მაგალითად, იაპონიაში კომპიუტერმა ისე დაიპყრო ადამიანები, რომ ქვეყნის შეშფოთებულმა ხელისუფლებამ ანტიკომპიუტერული კამპანიაც კი წამოიწყო. მსგავსი საშიშროება საქართველოს, ალბათ, კარგა ხანს არ დაემუქრება, თუმცა, კომპიუტერისგან მოსალოდნელი უსიამოვნენების შესახებ ინფორმაცია არც ჩვენს საზოგადოებას აწყენს.

კარგა ხანია, დადის ხმები კომპიუტერის გამოსხივების მავნებლობის შესახებ. მეცნიერებმა კომპიუტერთან მუშაობის შედეგად გამოწვეული დაავადებები შეისწავლეს და არცთუ სასიამოვნო შედეგები მიიღეს. გამოკვლევებმა დაადასტურა, რომ კომპიუტერთან, როგორც მაგნიტური გამოსხივების წყაროსთან, მთელი დღე მუშაობა, განსაკუთრებით, ალერგიულ ადამიანებს ვნებს. იწვევს კანის სიმშრალეს, თმის ცვენასა და ჟანგბადის უკმარისობას. თუმცა, 45 წუთის განმავლობაში კომპიუტერთან უწყვეტი მუშაობა არც სრულიად ჯანმრთელ ადამიანს აყრის კარგ დღეს. უპირველესად, იწვევს კუნთების ბლოკადას და იწყება კისრის, ზურგისა და ხელების ტკივილი. ამას მოყვება თავის ტკივილი, ცრემლდენა და თვალების გაწითლება. ხოლო თუ ამ სიმპტომებს არაფრად ჩაგდებთ და საქმიანობას გააგრძელებთ, ეს ყველაფერი კი სისტემატურად გამეორდება, შეიძლება, გაგიუარესდეთ ძილი, დაგიქვეითდეთ მეხსიერება, გაგივითარდეთ ნერვული სტრესი და ჰიპერტონიაც კი.

ასე რომ, კომპიუტერთან ხანგრძლივად მუშაობა თუ გართობა, შესაძლოა, ძვირად დაგიჯდეთ. ზედმეტი მართლაც არაფერი ვარგა, მაგრამ თუ კომპიუტერი იმდენად გჭირდებათ და გიტაცებთ, რომ საკუთარ ჯანმრთელობასაც აღარ დაეძებთ, მეცნიერების რამდენიმე რჩევა მაინც გაითვალისწინეთ. თუკი კომპიუტერთან ჯდომისას კისერი, ზურგი და ხელები ხშირად გტკივათ, ეცადეთ, სამუშაო ადგილი უფრო მოხერხებულად მოაწყოთ და მუშაობისას ხშირად შეისვენოთ, კომპიუტერთან 40 წუთზე მეტ ხანს ნუ გაჩერდებით და შესვენების პერიოდში ცოტა წაივარჯიშეთ კიდეც. ამასთან, ოთახში, რომელშიც კომპიუტერი გიდგათ, სასურველია, ვენტილაციის სისტემა მოაწყოთ.

"AES-თელასი" პოლიციას მოვალეობის შესრულებისკენ მოუწოდებს

პირველი გვერდიდან

როგორც ჩანს, სწორედ ეს წერილი გახდა ბოლო წვეთი ირიბარენის მოთმინების ფიალაში და იგი იმავე დღეს შს მინისტრს შეხვედრაზე შეუთანხმდა. ამიერიდან, ანუ ნარჩემაშვილთან შეხვედრის შემდეგ, ბიზნესმენს მინისტრთან პირადი დაკავშირების შეუზღუდავი უფლება ექნება – მას ნებისმიერ საჭირო შემთხვევაში მოსმენის პირობა მისცა შინაგან საქმეთა მინისტრმა. ასევე შეჰპირდა, რომ იმ პოლიციელების ამბავს, რომლებსაც მინისტრის ბაქოში ყოფნისას "AES-თელასის" თანამშრომელთა ცემასა და შეურაცხყოფას აბრალებენ, დეტალურად შეისწავლიდა და პირად კონტროლზე აიყვანდა. რაც შეეხება, ნიკა ლომინაძის მკვლელობას, ძნელი სათქმელია, რამდენად დამაიმედებელია მინისტრის სიტყვები ამ დანაშაულის გამოძიებაში ახალი დეტალების არსებობის შესახებ. ისინი მკვლელობის გახსნის პერსპექტივას აახლოებენ. თუმცა, ჩვენს ხელთ არსებული ინფორმაციით, ნიკა ლომინაძის მკვლელობის გახსნამდე გამოძიებას ჯერ კიდევ გრძელი გზა აქვს გასავლელი. დღეისათვის, ოფიციალურ დონეზე მხოლოდ ის გახლავთ ცნობილი, რომ ლომინაძის მკვლელობის გამო აღძრულმა სისხლის სამართლის საქმემ გამოსაძიებლად თბილისის პროკურატურაში გადაინაცვლა და "AES თელასის" ხელმძღვანელობის მოთხოვნას, გამოძიების პროცესში უცხოელი სპეციალისტების ჩართვის თაობაზე, შს სამინისტროს ხელმძღვანელობამაც აუბა მხარი. სულ ცოტა ხნის წინათ ამერიკის შეერთებული შტატების გამოძიების ფედერალური ბიურო (FBI) ჩაერთო კიდეც გამოძიებაში; თუმცა, თურქეთის წარმომადგენლობიდან ჯერ მხოლოდ მათი ერთი თანამშრომელი ეწვია საქართველოს. სწორედ მასთან შეთანხმებით გადაწყდა, რომ ამერიკელები საკუთარი კომპანიის თანამშრომლის მკვლელობის გამოძიებას ტექნიკურ დახმარებას გაუწევენ, კერძოდ, ამ დღეებში ბალისტიკური ექსპერტიზის ორ სპეციალისტს ელიან.

"საუბარია, მხოლოდ ტექნიკურ საკითხებში უცხოელების ჩართვაზე. ამერიკელი კოლეგები მაქსიმალურ დახმარებას გაგვიწევენ და შეძლებისდაგვარად მოგვიგვარებენ ყველა იმ პრობლემას, რომელიც გამოძიების ტექნიკურ უზრუნველყოფასთან არის დაკავშირებული და რისი გაკეთებაც საქართველოს სინამდვილეში შეუძლებელია. სხვა მხრივ, მკვლელობის გამოძიება, ცხდია, ჩვენს კომპეტენციაში რჩება", -- განაცხადა ჩვენთან საუბარში თბილისის პროკურატურის საგამოძიებო ნაწილის უფროსის მოადგილემ გიორგი ყაჯრიშვილმა.

ლომინაძის მკვლელობის გამოძიება კვლავაც რამდენიმე ვერსიას ამუშავებს, რომელთაგან ერთ-ერთი მოკლულის სამსახურეობრივ საქმიანობას გულისხმობს. მკვლელობის დღესვე გავრცელდა ინფორმაცია "AES თელასიდან" მნიშვნელოვანი დოკუმენტების გაქრობის შესახებ. თვით კომპანიაში დოკუმენტების დაკარგვის ფაქტს კატეგორიულად უარყოფენ. გამოძიებამ კი დღემდე ვერ შეძლო ამ ინფორმაციის ან დადასტურება, ან უარყოფა.

"AES თელასში" ჯერ არ დასრულებულა ფინანსური რევიზია, რომელშიც გამომძიებლებთან ერთად დამოუკიდებელი აუდიტებიც არიან ჩართულნი.

ამასობაში კი იგნასიო ირიბარენი ჩვეულ ხერხს მიმართავს და საქართველოდან წასვლით იმუქრება – თუ უახლოეს მომავალში "AES თელასისა" და მისი თანამშრომლების მიმართ ჩადენილ დანაშაულთაგან ერთი მაინც არ გაიხსნა. "AES თელასის" ლობისტის ირაკლი მელაშვილის თქმით, ამერიკულ კომპანიაში წარმოდგენა არ აქვთ ანონიმურ წერილზე, თუ ვის შეეძლო ასეთი მუქარის წერილი შეედგინა და გამოეგზავნა. ოღონდ, კონკრეტული ეჭვის არქონა სულაც არ ნიშნავს, რომ ამგვარი წერილის გამოჩენა უკვირთ. იმავე მელაშვილის თქმით, "AES თელასს" საქართველოში ბევრი ემტერება და ნებისმიერ მათგანს შეეძლო მსგავსი ნაბიჯის გადადგმა. თუმცა, შესაძლო თავდამსხმელებისგან თავდაცვისას კომპანიის წარმომადგენლებს საკუთარი ძალების იმედი უფრო აქვთ, ვიდრე პოლიციის, რომელსაც გუშინ ისინი საკუთარი მოვალეობების შესრულებისკენ საკმაოდ მკაცრად მოუწოდებდნენ.

ჯარისკაცები ქუჩაში ქალს ძარცვავენ

თამარ კაკიტაძე

გუშინწინ, მშრალ ხიდთან, ორმა სამხედრო მოსამსახურემ 50 წლის მანანა ზალარაევა-საბაშვილი სასტიკად სცემა, ძვირფასი ნივთები წაართვა და გაიქცა.

საავადმყოფოში გადაყვანილმა დაზარალებულმა პოლიციას შემდეგი შინაარსის ახსნა - განმარტება მისცა: **"საღამოს მშრალ ხიდთან მივდიოდი. მოულოდნელად სამხედრო ტანსაცმელში ჩაცმული პიროვნება მომეპარა და ოქროს საყურეები ჩამომაგლიჯა. მეორემ ხელი მკრა და წამაქცია. ყვირილი დავიწყე, მაგრამ ყაჩაღები პირზე ხელს მაფარებდნენ და მახრჩობდნენ, თან მუშტებს მირტყამდნენ; ჩანთა ჩამომგლიჯეს. ამასობაში გონება დავკარგე, ისინი კი გაიქცნენ. აზრზე რომ მოვედი, დედა ენის ძეგლამდე მივაღწიე, სადაც ორი ქალი და ორი მამაკაცი იდგა. მათ დაყაჩაღების შესახებ ვუამბე. ამ დროს დავინახე სამხედრო ტანსაცმელში ჩაცმული პიროვნება, რომელიც "კოკა კოლას'' სვამდა და ხელები ტალახით ჰქონდა დასვრილი. იგი ერთ-ერთ თავდამსხმელს მივამსგავსე და ჩხუბი დავუწყე."**

"მიხაილოვის" საავადმყოფოში მძიმე დაჟეჟილობით მიყვანილი მანანა საბაშვილი ორდღიანი მკურნალობის შემდეგ ექიმებმა სახლში გაწერეს, სადაც მკურნალობა კვლავ გაუგრძელდება.

გუშინწინვე იმ მოქალაქეებმა, რომლებიც მანანა საბაშვილის და სამხედრო მოსამსახურის ჩხუბში მონაწილეობდნენ, სამხედრო პროკურატურაში მიიყვანეს ნასვამ მდგომარეობაში მყოფი, ასევე სასტიკად ნაცემი გურამ გარევი. თბილისის სამხედრო პროკურორის მოვალეობის შემსრულებლის, რევაზ სისაურის განცხადებით, გურამ გარევი, რომელიც საზღვრის დაცვის დეპარტამენტის მოტოსამანევრო ჯგუფის რიგითია, კატეგორიულად უარყოფს მანანა საბაშვილზე თავდასხმას და აღნიშნავს, რომ იგი მოქალაქეებს სხვა პიროვნებაში შეეშალათ.

დღეისათვის, მტკიცებულების არარსებობის გამო, გურამ გარევი მანანა საბაშვილის ძარცვაში ეჭვმიტანილად არ არის ცნობილი. სამაგიეროდ, სამხედრო სავალდებულო სამსახურის თვითნებურად მიტოვებისთვის ადმინისტრაციულ სასჯელს იხდის ქალაქის სამხედრო კომენდატურაში. თბილისის სამხედრო პროკურორის მოვალეობის შემსრულებლის ინფორმაციით, **"შესაძლებელია, გარევი ნამდვილად არც იყო თავდამსხმელი, რადგან იგი დაზარალებულის მიერ აღწერილ პიროვნებას აბსოლუტურად არ ჰგავს. თუმცა, იმ შემთხვევაში, თუ ძარცვაში გარევის მონაწილეობის დამადასტურებელ მტკიცებულებებს შევაგროვებთ, მის მიმართ სისხლის სამართლის საქმე ძარცვის მუხლით აღიძვრება."**

თუ რიგით ჯარისკაცს არ დაუმტკიცდა სავარაუდო ბრალდება, მაშინ იმ მოქალაქეებს, რომლებმაც ჯარისკაცი სცემეს, არანაირი პასუხისმგებლობა არ დაეკისრებათ, რადგან, როგორც სისაურმა განგვიმარტა, მათ დანაშაული კეთილი მიზნით ჩაიდინეს.

სპეცსამსახურები ხატაბის მკვლელობის ოპერაციას წარმატებულად მიიჩნევენ

ხატაბი

"რუსეთის სპეცსამსახურებისთვის მოსკოვის ტერაქტების ორგანიზატორი "შავი არაბის" წინააღმდეგ წარმოებული ოპერაცია ერთ-ერთი ყველაზე წარმატებული გამოდგა," – ასეთი განცხადებები გააკეთეს რუსეთის სპეცსამსახურების წარმომადგენლებმა საველე მეთაურის, ხატაბის მკვლელობის შესახებ და ჩეჩნეთში შესრულებული სპეცოპერაციის დეტალები 19 მარტს გამოაქვეყნეს.

ხატაბზე ნადირობა რუსმა "ჩეკისტებმა" 1996 წელს დაიწყეს; მას შემდეგ, რაც ხატაბმა და მისმა რაზმმა გაანადგურეს არღუნის ხეობაში განლაგებული 245-ე მოტომსროლელი ბრიგადა. აფეთქების შედეგად დაიღუპა 53 და მძიმედ დაიჭრა 52 რუსი სამხედრო მოსამსახურე.

"სპეცსამსახურებმა სასიკვდილო განაჩენი "შავ არაბს" კარგა ხნის წინათ გამოუტანეს. მას წლების მანძილზე დასდევდნენ, მაგრამ იგი ყოველთვის ახერხებდა "ჩეკისტთა" ალყიდან გამოძრომას. იგი გადაურჩა რუსების ნასროლ რაკეტასაც," – აცხადებენ რუსეთის სპეცსამსახურის თანამშრომლები.

ხატაბის გამანადგურებელი ოპერაცია მოსკოვის ტერაქტების შემდეგ დაიგეგმა. სწორედ ამ მიზნით შევიდა ჩეჩნეთში, რუსეთის სამხედრო ნაწილებთან ერთად, ანტიტერორისტული ცენტრის სპეცნაწილები, ФСБ –ს, შსს-სა და ГРУ-ს სპეცჯგუფები. მათ კონკრეტული დავალება უნდა შეესრულებინათ - მოეძებნათ და დაეპატიმრებინათ ტერაქტების დამგეგმავთა ლიდერები. სიაში, რომელიც ჩეჩნეთში შესულ სპეცნაწილებს ჩაბარდა, ლიდერის ადგილი ხატაბს ეკავა. ჩეკისტებმა მოახერხეს ბოევიკთა ლიდერის გარემოცვიდან ერთ-ერთი ბოევიკის გადმობირება. მისი მეშვეობითაც ხატაბის ბანაკში, რომელიც გამაგრებული იყო საუკეთესოდ შეიარაღებული სამმაგი დაცვით, შეძლეს ელექტრონული გადამცემის შეგზავნა. გადამცემის მეშვეობით შესაძლებელი გახდა ხატაბის ზუსტი ადგილსამყოფელის დადგენა. თუმცა, ბოევიკთა ლიდერის აყვანის ოპერაცია მოულოდნელი ტექნიკური მიზეზების გამო ჩაიშალა. სპეცჯგუფელებს მოწყობილობის ელემენტებმა უმტყუნეს.

მორიგი და უკვე ბოლო ოპერაციისას სპეცსამსახურებმა გამოიყენეს 30-40-იანი წლების საბჭოთა კგბ-ს ხერხი, არასასურველი პიროვნების მოწამვლის მეთოდი. თუმცა, "ჩეკისტებმა" ხატაბის მოსაწამლად თანამედროვე საშუალებები გამოიყენეს. ФСБ –ს აგენტებმა მოიპოვეს მისი მეგობრის მიერ საუდის არაბეთიდან გაგზავნილი წერილი ხატაბისადმი, ის საწამლავით დაამუშავეს და ადრესატს გაუგზავნეს. გზავნილთან ნებისმიერი სახის კონტაქტი, მიახლოებაც კი, სიკვდილს იწვევდა. ბარათის მიმღები, ანუ ის, ვინც გზავნილს ხელს შეახებდა, რამდენიმე წუთში დაემშვიდობებოდა სიცოცხლეს. სპეცსამსახურების თანამშრომელთა განცხადებით, მოწამლულმა წერილმა მოკლა არა მარტო "შავი არაბი", არამედ მის სიხლოვეს მყოფი ათი ბოევიკი, წერილის მიმტანი კურიერი და ჩეკისტებიც, რომლებსაც ბარათთან შეხება მოუხდათ.

მას შემდეგ, რაც ბოევიკებმა გაიგეს, რომ წერილი მოწამლული იყო, გადაწყვიტეს იგი სპეცსამსახურების წინააღმდეგ გამოეყენებინათ. შამილ ბასაევის ბრძანებით, წერილი ჩეჩენი მილიციელის ხელით გაუგზავნეს ჩეჩნეთის მთიან რაიონში დაბანაკებულ რუსეთის შეიარაღებული ძალების ერთ-ერთ ბატალიონს. ბატალიონის მეთაური და ლეიტენანტი წერილის გახსნისთანავე გარდაიცვალნენ.

საბოლოოდ, მოწამლული ბარათი ჩეჩნეთში მივლინებაში მყოფი ФСБ-ს იმ სპეციალისტის ხელში აღმოჩნდა, რომელმაც მონაწილეობა მიიღო ბარათის დამუშავებაში. ნაცნობი ბარათის დანახვისთანავე მან სანიტარული ბრიგადა გამოიძახა და საწამლავისგან დაცვის ზომებს მიმართა.

მართალია, ხატაბისა და სხვა ადამიანების მომწამვლელი ბარათი სპეციალისტმა გაანადგურა, მაგრამ თავად დაინვალიდდა.

ვლადიმირ რუშაილო ავტოავარიის მსხვერპლი გახდა

რუსეთის უშიშროების საბჭოს მდივანი ვლადიმირ რუშაილო, მისი მოადგილე, კამჩატკის ოლქის გუბერნატორი მიხაილ მაშკოვცევი და საოლქო დუმის სპიკერი ავტოკატასტროფაში მოყვნენ. ავტოავარია მოხდა გუშინ, დილის 8 საათსა და 37 წუთზე, კამჩატკის სიახლოვეს – ელიზაროვოში.

"ტოიოტას" ფირმის "ჯიპი", რომელსაც ნასვამი მძღოლი პიოტრ ჩისტიაკოვი მართავდა, სავალი გზიდან გადავიდა და შეეჯახა საპირისპირო მიმართულებით მიმავალ ავტოკოლონას, რომელიც ვლადიმირ რუშაილოს აცილებდა.

ავტოკატასტროფის შედეგად დაიღუპა 5 ადამიანი, მათ შორის რუსეთის ფედერალური საგამოძიებო ბიუროს 3 თანამშრომელი. რუშაილოს გამცილებელთაგან სხეულის დაზიანება მიიღო 9 ადამიანმა. ავტოავარიის შედეგად დაიმტვრა 4 ავტომობილი.

რუსეთის უშიშროების საბჭოს მდივანი და კამჩატკის გუბერნატორი მოათავსეს კამჩატკის საავადმყოფოში. მედიკოსთა განცხადებით, პაციენტთა ჯანმრთელობის მდგომარეობა საგანგაშო არ არის.

ავტოკატასტროფის შედეგად რუშაილომ მიიღო ტვინის შერყევა და ხელ-ფეხის მოტეხილობა. მას შემდეგ, რაც ავადმყოფს ტოპოგრამა გადაუღეს, დადგინდა, რომ მისი ტრანსპორტირება დასაშვებია.

თუმცა, რუშაილოს მოსკოვში გადაყვანის აუცილებლობა ექიმებმა გამორიცხეს, რადგან დაზუსტებით უნდა დადგინდეს მიყენებული ტრავმების ხარისხი. რუსეთის უშიშროების საბჭოს მდივანს ზუსტ დიაგნოზს კამჩატკელი ექიმები დღეს დაუსვამენ.

მომხდარი ავტოკატასტროფის თაობაზე აღიძრა სისხლის სამართლის საქმე. ავარიის მომხდენი "ჯიპის" მძღოლი დაკავებულია.

ქრონიკა

ნარკორეალიზატორი ქალები დიდძალი ჰეროინით დააკავეს

სამართალდამცველებმა გაგარინის მოედანზე დააკავეს კასპელი ლია გეგაძე და ვლადიკავკაზელი ზოია ხოსიევა. ლია გეგაძესგან სამართალდამცავებმა სარეალიზაციოდ გამზადებული, დაფასოებული 50 გრამი, ხოლო ზოია ხოზაევასაგან 72 გრამი ჰეროინი ამოიღეს. დაკავება იმ დროს მოხდა, როცა ვლადიკავკაზიდან თბილისში ნარკოტიკების გასაყიდად ჩამოსული ხოზიევა გეგაძეს ჰეროინს გადასცემდა.

შავ ბაზარზე ერთი გრამი ჰეროინის ფასი 250-300 აშშ დოლარია.

დაკავებულებისგან ამოღებული ნარკოტიკული ნივთიერების ღირებულება, დაახლოებით, 20 ათასი დოლარია.

დაკავებულები თბილისის წინასწარი დაკავების საკანში იმყოფებიან. კანონდამცველები ამზადებენ მასალებს და ორ ნარკორეალიზატორ ქალს განსაკუთრებით დიდი რაოდენობის ნარკოტიკული ნივთიერების რეალიზაციაში დასდებენ ბრალს. მათთვის წაყენებული ბრალდება ითვალისწინებს ათი წლიდან სამუდამო პატიმრობამდე სასჯელს.

მკვლელობისთვის ძებნილს ვლადიკავკაზიდან ჩამოიყვანენ

გუშინ, ჩრდილოეთ ოსეთში, ვლადიკავკაზში შსს-ს ძებნის სამმართველოს თანამშრომლებმა დააკავეს 4 წლის წინათ უზენაესი სასამართლოდან გაქცეული პატიმარი.

განზრახ მკვლელობისთვის ძებნილმა, 33 წლის იოსებ ხეთაგაშვილმა 1995 წელს, სოფელ ნიქოზში, ხელყუმბარის აფეთქებით სამი ადამიანი მოკლა. იგი მოგვიანებით დააკავეს და 1998 წელს მას უზენაესმა სასამართლომ 13 წლით პატიმრობა მიუსაჯა. ხეთაგაშვილმა განაჩენის გამოცხადებისას მოახერხა სასამართლოს დარბაზიდან გაქცევა.

იოსებ ხეთაგაშვილს საქართველოში რამდენიმე დღეში ჩამოიყვანენ.

სპეცოპერაცია ქუთაისში

გუშინ ქუთაისის პოლიციამ სპეცრაუნდი ჩაატარა და დააკავა ქუთაისელი ზვიად რუსიშვილი, რომელმაც პოლიციელს ჯერ იარაღი წაართვა, შემდეგ კი, გაიტაცა.

გუშინ, ღამის პირველ საათზე, რუსიშვილი ქუთაისში, ჭავჭავაძისა და ნინოშვილის ქუჩების გადაკვეთაზე მდებარე სუპერმარკეტში შევიდა, სადაც შეხვდა შემოვლის პოლიციის ჯგუფის წევრებს: უბნის ინსპექტორს, ლეიტენანტ ემზარ ჩხეტიანს და მამუკა კაპანაძეს. მან ემზარ ჩხეტიანს წაართვა "აკმ"-ის სისტემის ავტომატი მჭიდითა და 30 ვაზნით, ავტომატის მუქარით ჩხეტიანი მაღაზიის წინ მდგარ ავტომანქანაში ჩასვა და გაიტაცა მანქანის მძღოლთან, ნუგზარ ჭეიშვილთან ერთად.

მამუკა კაპანაძემ მომხდარის შესახებ ინფორმაცია ქუთაისის პოლიციას მიაწოდა. პოლიციელთა გაძლიერებულმა სპეცრაზმმა რუსიშვილი, მძევლებთან ერთად, ასათიანის ქუჩაზე დააკავა.

პოლიციელის გამტაცებელი ზვიად რუსიშვილი დაკავებულია, გატაცებული ავტომატი დაუბრუნდა პატრონს, განიარაღებულ ჩხეტიანს. პოლიციელის სიცოცხლის ხელყოფის მუხლით აღძრულ საქმეს კი ქუთაისის პროკურატურა იძიებს.

უცხოელ სტუმარს მოპარული ავტომანქანა დაუბრუნეს

გუშინ მთაწმინდა-კრწანისის რაიონის სამართალდამცველებმა დააკავეს საქართველოში სტუმრად მყოფი გერმანიის მოქალაქის ანა მიულერის ავტომანქანის ქურდი არჩილ კაპანაძე.

ანა მიულერის "ბმვ"-ს მარკის მანქანას და მის გამტაცებელს პოლიცია ერთი კვირა ეძებდა. ქურდობის ბრალდებით აღძრულ სისხლის სამართლის საქმის გამოძიებას ეჭვმიტანილი რამდენიმე დღის განმავლობაში არ ჰყავდა. უცხოელის ავტომანქანა სამართალდამცველებმა ხილიანის ქუჩაზე მდებარე ინფექციური საავადმყოფოს ტერიტორიაზე აღმოაჩინეს. მოპარული მანქანა იქ რამდენიმე დღის განმავლობაში იდგა.

ერთი კვირის თავზე დანაშაული გახსნილად გამოცხადდა. სამართალდამცველებმა ქურდობაში ეჭვმიტანილს სახლში მიუსწრეს და დააკავეს. არჩილ კაპანაძეს დაკავებისას მათთვის წინააღმდეგობა არ გაუწევია. გუშინ მან გამოძიებას უკვე მისცა ჩვენება და ანა მიულერის მანქანის ქურდობა აღიარა. "მანქანა გასაყიდად მინდოდა", - განუცხადა დაკავებულმა კანონდამცველებს. მან ქურდობა მარტომ ჩაიდინა და თანამზრახველები არ ჰყავდა. უცხოელ სტუმარს საკუთარი ავტომანქანა უკვე დაუბრუნდა. დაკავებულ არჩილ კაპანაძეს კი ხვალ მთაწმინდა-კრწანისის სასამართლო სამთვიან პატიმრობას შეუფარდებს.

200 ლარი ჯარიმა უკანონო გარიგებისთვის

"შვილის აყვანა იმიტომ გადავწყვიტე, მინდოდა, რომ ჩემს შვილიშვილს სახლში ხმის გამცემი ჰყოლოდა", - განუცხადა სასამართლო კოლეგიას ძიძია ვოსკანოვამ, რომელსაც შვილად აყვანის უკანონო გარიგებაში ადანაშაულებენ.

ძიძია ვოსკანოვას ოჯახის წევრებში მისი შვილიშვილი ერთადერთია, რომელსაც ლაპარაკი შეუძლია. ოჯახის დანარჩენი წევრები ყრუმუნჯები არიან. სწორედ შვილიშვილისთვის გადაწყვიტა ვოსკანოვამ სიურპრიზის გაკეთება და ახლობელ-ნაცნობების დახმარებით მიაგნო ლალი მურცხვანიძეს, რომელიც მეშვიდე შვილს ელოდებოდა. მძიმე ეკონომიკური მდგომარეობის გამო მურცხვანიძეს მეშვიდე შვილის გაშვილება ჰქონდა გადაწყვეტილი.

ბავშვის გაშვილების შესახებ ძიძია ვოსკანოვასა და ფეხმძიმე ლალი მურცხვანიძეს შორის სიტყვიერი გარიგება მოხდა. ამ გარიგების მიხედვით, ვოსკანოვა ვალდებული იყო, რომ ორსული დედის ჯანმრთელობაზე ეზრუნა და მისთვის ეკონომიკური დახმარება გაეწია. გარიგებისას მხარეები იმაზეც შეთანხმდნენ, რომ მურცხვანიძეს გაჩენისთანავე უნდა დაეთმო ახალშობილი ვოსკანოვასთვის.

გარიგება შედგა. თუმცა, ძიძია ვოსკანოვამ ახალშობილი გოგონა სამშობიარო სახლიდან კანონის დარღვევით წაიყვანა. შვილად აყვანის შესახებ წერილობითი საბუთის გაფორმება არც გამშვილებელს და არც მშვილებელს აზრადაც არ მოსვლიათ.

კანონდამცველებმა შვილად აყვანის წესის დამრღვევი სასწრაფოდ მართლმსაჯულებას წარუდგინეს. მთაწმინდა-კრწანისის სასამართლომ ძიძია ვოსკანოვას ყრუ-მუნჯი ოჯახის მდგომარეობა გაითვალისწინა და მას უკანონო გარიგებისთვის ჯარიმის სახით 200 ლარის გადახდა დააკისრა.

"თბილსრესში" საბოტაჟის მოწყობაში ეჭვმიტანილები დააპატიმრეს

უშიშროების სამინისტროს ახლადშექმნილი სტრუქტურის – უშიშროების საკითხებში ოფიცერთა სამსახურის - თანამშრომელმა კახა ცხვედიანმა, რომელიც "თბილსრესის" უსაფრთხოებას აკონტროლებს, გუშინ "თბილსრესის" მიმდებარე ტერიტორიაზე დაცვის პოლიციის თანამშრომელი დააკავა.

გუშინ, საღამოს, "თბილსრესის" მძღოლი ელგუჯა ლომაშვილი და დაცვის პოლიციის ლეიტენანტი ჟუკო ბულუგაშვილი უშიშროების სამინისტრომ სტრატეგიული დანიშნულების ობიექტზე – "თბილსრესში"- საბოტაჟის მოწყობაში ეჭვმიტანილად ცნო.

უშიშროების სამინისტროს თანამშრომლებმა ეჭვმიტანილები "თბილსრესის" ერთ-ერთი აგრეგატიდან ზეთის ამოტუმბვის დროს დააკავეს. ზეთისგან დაცლილი აგრეგატი ამუშავებისას დაიწვებოდა და სხვა აგრეგატების აფეთქებასაც გამოიწვევდა.

ამჟამად დაკავებულები უშიშროების სამინისტროს იზოლატორში იმყოფებიან და საგამოძიებო ჯგუფის წევრებს ჩვენებებს აძლევენ.

არსებული ინფორმაციით, მათ "ჩეკისტები" საბოტაჟის მოწყობის ბრალდებას წაუყენებენ.

"ჩვენ დავიხოცებით და შურს ვიძიებთ"

ჩეჩნებმა არ იციან, რა იქნება ხვალ, მაგრამ ბრძოლას მაინც ბოლომდე აპირებენ

ზაზა წულაძე

ექვს სექტემბერს თერთმეტი წელი შესრულდა მას შემდეგ, რაც ჩეჩნეთის პირველმა პრეზიდენტმა ჯოხარ დუდაევმა დამოუკიდებლობისა და რუსეთის ფედერაციის შემადგენლობიდან გასვლის შესახებ გამოაცხადა. რუსეთისა და ჩეჩნეთის უსასტიკეს ომს, რომელიც ამ განცხადებას მოჰყვა, უკვე 200 ათასი ადამიანი შეეწირა, რამდენიმე ასეული ათასი კი უსახლკაროდ დარჩა და ლტოლვილად იქცა. რა იქნება ხვალ? - ეს კითხვა ყველაზე აქტუალურია დღეს ჩეჩნეთში. "24 საათი" შეეცადა, ერთ-ერთ ყველაზე ცნობილ ადამიანის უფლებების დამცველ ჩეჩენთან, ჟურნალისტ მაირბეკ ტაირამოვთან საუბარში გაერკვია განწყობები, რომლითაც ცხოვრობს ჩეჩნური საზოგადოება, როგორც სამშობლოში, ისე მის ფარგლებს გარეთ. 54 წლის ტაირამოვი ამჟამად ბაქოში ცხოვრობს, ინტერნეტ-გაზეთ "კავკაზსკი ვესტნიკის" მთავარი რედაქტორი და ჩეჩნური უფლებადაცვითი ცენტრის ხელმძღვანელია.

მაირბეკ ტაირამოვი

- დამოუკიდებლობისკენ სწრაფვა ათი ათასობით მშვიდობიანი ჩეჩენის მოკვლად და ქვეყნის თითქმის მიწასთან გასწორებად დაგიჯდათ. დღევანდელი გადასახედიდან, ამ თერთმეტ წელს თუ გადავავლებთ თვალს, ხომ არ გიჩნდებათ აზრი - საერთოდ ღირდა კი ასეთი დამოუკიდებლობა ამდენ მსხვერპლად?

- გულწრფელად რომ გითხრათ, ასეთი შეკითხვა ქართველისგან ცოტა უცნაურია. ქართველები და ჩეჩნები, როგორც ავტოქტონური კავკასიელები, ყოველთვის გამოირჩეოდნენ დამოუკიდებლობისადმი მისწრაფებით. თქვენი ისტორიიდანაც კარგად ჩანს, რომ არანაკლებ დაიტანჯეთ და არანაკლები მსხვერპლი გაიღეთ, დამოუკიდებლობისთვის რომ მიგეღწიათ. დღეს საქართველო სწორედ დამოუკიდებელი ქვეყნის მშენებლობის გამო იმყოფება უმძიმეს მდგომარეობაში. დღეს არც თქვენ იცით ზუსტად, როგორ დასრულდება საქართველოსთვის დამოუკიდებელ ქვეყნად ჩამოყალიბების პროცესი. ასეთივე სიტუაციაში არიან ჩეჩნებიც - ჩვენც არ ვიცით, რა იქნება ხვალ. ამიტომ არასწორი მგონია საუბარი იმაზე, რა იქნებოდა, რომ... ასეთ წყობას, სამწუხაროდ, ისტორია არ ცნობს. ჩვენ ღმერთმა თავისუფალ ადამიანებად გაგვაჩინა, თავისუფლება და დამოუკიდებლობა ადამიანის ბუნებრივი მდგომარეობაა. რამდენიმე დღის წინ, ჩეჩნეთის მარიონეტული მთავრობის ლიდერმა კადიროვმა სიტყვა-სიტყვით თქვა შემდეგი: "უბრალო ადამიანს თავისუფლება არაფერში სჭირდება". ასეთი მდგომარეობა კადიროვისთვის ბუნებრივია, იმიტომ, რომ მან დაკარგა ნამდვილი ადამიანური თვისებები და არსებად გადაიქცა. აბსოლუტურად განსხვავებული მაგალითია ჩეჩნეთის პირველი პრეზიდენტი ჯოხარ დუდაევი. მან თქვა, რომ "მონა, რომელიც არ ცდილობს მონობიდან თავის დაღწევას, ორმაგ მონობას იმსახურებს".

- რას ფიქრობს დღეს ჩეჩნეთის ისტებლიშმენტი, მას კვლავ იმედი აქვს, რომ ჩეჩნები შეძლებენ ომის მოგებას თუ უკვე იმარჯვებს პოზიცია, რომელსაც ამ საშინელი კრიზისიდან ერთადერთ გამოსავლად დათმობა და რუსეთთან მოლაპარაკებები ესახება?

- ამ ომს გამარჯვებული არ ჰყავს და არც ეყოლება, ამაზე ჯერ კიდევ ხუთი წლის წინ ვწერდი, როცა ჩეჩნების პოზიციები გაცილებით ძლიერი იყო. მაშინ ჩვენ გამარჯვების ილუზია გვქონდა. როგორ შეიძლება ვისაუბროთ გამარჯვებაზე, როცა უკვე 200 ათასი ადამიანი დაიღუპა?

დღეს ძალიან ძნელია, შეაფასო, რას ფიქრობს ისტებლიშმენტი. ერთიანი პოზიცია, ალბათ, არ არსებობს. ყველასათვის ნათელია ერთი რამ - პუტინის ბანდფორმირებებს ჩეჩნეთიდან ყველა შემთხვევაში მოუწევთ წასვლა. ჩვენ დასაკარგი არაფერი გვაქვს, უფრო სწორედ - ჩეჩნებს სხვა არჩევანი აღარ დაუტოვეს; ამიტომ წინააღმდეგობა გაგრძელდება. რა თქმა უნდა, არსებობს აზრი, რომ წინააღმდეგობის გაგრძელება უაზრობაა და დანებებაა საჭირო. შესაძლებელია, ეს სიმართლეა, მაგრამ მინდა, ვკითხო მათ, ვინც ამ პოზიციას იზიარებს - ვინ იქნება იმის გარანტია, რომ დანებებულ ჩეჩენს რუსი არაფერს დაუშავებს? ამის მაგალითები ხომ უკვე ათასობით არსებობს. რუსები ხვრეტენ მშვიდობიან მოსახლეობასაც კი, ჩეჩნეთის ტერიტორიაზე უკვე ათასობით ადამიანია უგზო-უკვლოდ დაკარგული.

რუსეთი არ არის ის მტერი, რომელსაც შეწყალება შეუძლია. ჩეჩნები ამ მტერს ყველაზე უკეთ ვიცნობთ. ის ყველა სიბინძურეზეა წამსვლელი. ამიტომ დარწმუნებული ვარ, როგორც კი იარაღს დავყრით, საბოლოოდ გაგვანადგურებენ. ასე მოგვექცნენ რუსები 1944 წელს, როცა ცხვრის ფარასავით შეგვრეკეს სატვირთო ვაგონებში და ყაზახეთსა და ციმბირში გაგვასახლეს. მაშინ ჩვენ ვენდეთ მათ და შევწყვიტეთ წინააღმდეგობა. ასე მოხდა მე-19 საუკუნეში, როცა მთელი ერი თურქეთში იქნა დეპორტირებული, რუსების ამ კამპანიას 4,5 მილიონი მთიელი კავკასიელი შეეწირა. სწორედ ამ კამპანიების შედეგია კრასნოდარის მხარე, სადაც ხუთი მილიონი რუსი ცხოვრობს. რუსებს ახლაც იმავეს გაკეთება სურთ.

- ვის ენდობა დღეს უბრალო ხალხი? მასხადოვს, ბასაევს, უდუგოვს, გილაევს, ინტელიგენციას, რომელიც მოსკოვში ცხოვრობს თუ კადიროვის მარიონეტულ მთავრობას?

- ძალიან რთული შეკითხვაა, იმიტომ, რომ დღეს ჩეჩნური საზოგადოება გახლეჩილია. შესაბამისად, არ არსებობს ერთიანი აზრი და ერთი ლიდერი, რომელიც ჩეჩნების მომავალზე პასუხისმგებლობას თავის თავზე აიღებდა. თავის დროზე ჯოხარ დუდაევი უმძიმეს მდგომარეობაში იყო, რა გაეკეთებინა ომის შემდეგ, ათასობით დაღუპულის, ობლის, დასახიჩრებულისა და დანგრეული ეკონომიკის პირობებში. თავად განსაჯეთ, ჯოხარი ეროვნული ლიდერი იყო და მანაც ვერ შეძლო გამოსავლის პოვნა, ამ სიტუაციაში კი, როცა მომავლის აღარავითარი იმედი აღარ დარჩა, მდგომარეობას ათი ჯოხარიც ვერ გამოასწორებს. რუსების მეორე კამპანიის შემდეგ სწორედ ასეთი გამოუვალი სიტუაციაა. ჩეჩნური საზოგადოება სულ უფრო და უფრო გაუნათლებელი და შეუგნებელი ხდება. ეს უდიდესი პრობლემაა, რომელიც ჩვენს საუკუნოვან ტრადიციებს უთხრის ფესვებს. მეორე დიდი პრობლემაა ის, რომ, ებრაელებივით, ჩვენც მთელ მსოფლიოში მომოვიფანტეთ, მაგრამ თუ ებრაელებს ეროვნული თვითშეგნების გრძნობა მაღალი აქვთ, ჩეჩნებს ეს გრძნობა სულ უფრო და უფრო უქვეითდებათ. ერთადერთ გამოსავლად მესახება, რომ ყველა გავლენიანმა ჩეჩენმა ლიდერმა, როგორც ჩეჩნეთში, ისე რუსეთში, თავისი წრიდან ვინმე გამორჩეულს უნდა შესთავაზოს, სათავეში ჩაუდგეს ჩეჩნეთის საზოგადოებას, რათა როგორმე მოვახერხოთ გაერთიანება და ამ უმძიმესი ვითარებიდან თავის დაღწევა.

- შესაძლებელია, რომ რუსებმა და ჩეჩნებმა კვლავ იცხოვრონ ერთად, ერთ სახელმწიფოში თუ ეს უკვე შეუძლებელია?

- იმის შემდეგ, რაც რუსებმა გაგვიკეთეს, განსაკუთრებით, მეორე კამპანიის დროს, ეს შეუძლებელია. პრობლემა მხოლოდ ის უზარმაზარი მსხვერპლი და ნგრევა როდია, რაც რუსებმა ჩეჩნეთის მიწაზე მოიტანეს - ამას კიდევ შეურიგდებოდა კაცი. მაგრამ ისინი შეეცადნენ ჩეჩენი ერის ეროვნული ღირსების დამცირებას, მათ დაამცირეს არა მხოლოდ ჩვენი ქალები, არამედ კაცებიც. შებღალეს ყველაზე დიდი ჩეჩნური სიწმინდე – ღირსება და პატივი. ამას მათ არავინ, არასოდეს აპატიებს. ჩვენ შურს ვიძიებთ და ეს იქნება საშინელი შურისძიება. უკვე გაიზარდა ჩეჩნების თაობა, რომლისთვისაც მთელ მსოფლიოში მხოლოდ ერთი მტერი არსებობს – რუსეთი. ეს არის თაობა, რომელსაც ცხოვრებაში ერთი მიზანი აქვს - შური იძიოს და მოხდილი ვალის გრძნობით მოკვდეს. ჩვენმა თაობამ, რომელსაც რუსებთან ერთად უცხოვრია, იცის, რომ ისევე, როგორც ყველა ერში, რუსებშიც არიან ცუდები და კარგები, ომის თაობისთვის ასეთი განსხვავება არ არსებობს.

- დღეს ბევრს საუბრობენ ჩეჩენი მეამბოხეებისა და ტერორისტული ორგანიზაციების თანამშრომლობაზე, მათ შორის - "ალ ქაიდასთან", რამდენად შეეფერება ეს სინამდვილეს?

- ჩეჩნეთში პირველი კამპანიის დასრულების შემდეგ, ვისაც არ ეზარებოდა, ყველა ჩამოვიდა. სამწუხაროდ, მათ შორის არ იყვნენ ამერიკელები და ევროპელები, რომ დემოკრატიის აშენებაში დაგვხმარებოდნენ, როგორც ფინანსურად, ისე რჩევებით. ამის ნაცვლად, ჩვენ მივიღეთ რუსეთის სპეცსამსახურების მიერ შემოგზავნილი კრიმინალები, აგენტები, რომელთაც ომის შემდგომ რესპუბლიკაში სიტუაცია უნდა აერიათ. რაც შეეხება ტერორისტულ ორგანიზაციებს, ეს აბსურდია, მუსულმანური საქველმოქმედო ფონდები წმინდა მოსაზრებებით გვეხმარებოდნენ, მაშინ ეს დახმარება დასავლეთში არც უკვირდათ, 11 სექტემბრის შემდეგ მონათლეს ისინი ტერორისტულ ორგანიზაციებად.

- დღეს რუსეთი აქტიურად სპეკულირებს პანკისის ხეობის საკითხით, სადაც, საიდუმლო არ არის, მართლაც იმყოფებიან ან იმყოფებოდნენ შეიარაღებული ჩეჩნური რაზმები. თქვენი აზრით, როგორ უნდა მოიქცეს საქართველოს ხელისუფლება?

- საქართველოს ხელისუფლებამ უნდა განაგრძოს ის პოლიტიკა, რასაც ბოლო დრომდე იცავს. რუსეთის ჯარის პანკისის ხეობაში ან საქართველოს სხვა ტერიტორიაზე შესვლა არ შეიძლება. ეს ქართული სახელმწიფოსთვის დამღუპველი იქნება.

- როგორ აფასებენ ჩეჩნეთში საქართველოს ხელისუფლების გადაწყვეტილებას, პანკისის ხეობაში ანტიკრიმინალური ოპერაციის ჩატარების შესახებ, რომელიც, თეორიულად, იქ მყოფი ჩეჩენი ბოევიკების წინააღმდეგაც არის მიმართული?

- კრიმინალი კრიმინალია და მას საერთო არაფერი აქვს ჩეჩნეთის ეროვნულ-გამათავისუფლებელ მოძრაობასთან. დამნაშავეები მოსკოვიდან, ლუბიანკიდან იმართებიან. კრიმინალების და მებრძოლების ერთმანეთში არევა დაუშვებელია. ოპერაცია კრიმინალების წინააღმდეგ უნდა ჩატარდეს და არა მეომრების წინააღმდეგ. დღეს ეს ასეც არის, ამიტომ ჩეჩნები მიესალმებიან ამ ოპერაციას.

- ხომ არ ფიქრობთ, რომ პანკისში ჩეჩენი მეომრების არსებობა რუსეთ-ჩეჩნეთის ომის საქართველოს ტერიტორიაზე გადმონაცვლების საფრთხეს ქმნის?

- მე პირიქით ვფიქრობ, საქართველოს ტერიტორიაზე ჩეჩენი მეომრების ყოფნა ქართული სახელმწიფოს უსაფრთხოებას უზრუნველყოფს, იმიტომ, რომ რუსეთში ყველაზე უფრო ჩეჩენი მებრძოლების ეშინიათ. მხოლოდ ჩვენ ვიცით, როგორ ვეომოთ მათ.

- როგორ აფასებენ ჩეჩნეთში აფხაზების პოზიციას? ბევრმა ჩეჩენმა - იმავე თქვენმა გმირებმა - ბასაევმა, გილაევმა - აფხაზეთის დამოუკიდებლობისთვის ქართველების სისხლი დაღვარა, დღეს კი აფხაზები რუსებს უჭერენ მხარს თქვენს წინააღმდეგ..

- თუ ვისაუბრებთ შეცდომებზე, ასეთი მრავლად იყო ორივე მხრიდან. ქართველები ყოველთვის გვახსენებთ აფხაზების მხარდაჭერას, ამავე დროს არაფერს ამბობთ, თუ როგორ ბომბავდა ჩეჩნეთის ქალაქებსა და სოფლებს რუსეთის ავიაცია საქართველოში განლაგებული სამხედრო ბაზებიდან პირველი კამპანიის დროს. და კიდევ - რამდენი ქართველი იბრძოდა ჩეჩნების მხარეს რუსეთის წინააღმდეგ? ასეთი ერთეული შემთხვევებიც არ არის ცნობილი. რაც შეეხება აფხაზეთს, ჩემი პირადი აზრია, რომ ეს ჩეჩნების შეცდომა იყო. მაგრამ, ამასთან უნდა ითქვას, რომ ამ მოძრაობას ეწინააღმდეგებოდა ჯოხარ დუდაევი, მოხალისეებს კავკასიის ხალხთა კონფედერაცია აგროვებდა, რომელიც, როგორც შემდეგ გაირკვა, რუსეთის სპეცსამსახურებისგან იმართებოდა.

- რა როლს ასრულებს ჩეჩნეთის პოლიტიკურ ცხოვრებაში ჯოხარ დუდაევის ქვრივი ალა დუდაევა, რომელიც ამჟამად აზერბაიჯანში ცხოვრობს? რამდენად შეესაბამება სინამდვილეს, რომ მას საქართველოს მოქალაქეობის მიღება სურს?

- ალა დუდაევა ძალიან მნიშვნელოვანი და აქტიური ფიგურაა. ის ასლან მასხადოვის საგანგებო საქმეთა წარმომადგენელია. მას ნამდვილად სურს საქართველოს მოქალაქეობა და მე მგონია, რომ დღეს დადგა დრო, როცა მან პირდაპირ უნდა მიმართოს საქართველოს პრეზიდენტს. ამ საკითხის დადებითად გადაჭრა ქართველ და ჩეჩენ ხალხებს კიდევ უფრო დააახლოებდა.

ოფიციალური მოსკოვი დაჟინებით მოითხოვს პანკისში რუსეთის სპეცსამსახურების ჩარევას

რუსუდან ნიკურაძე
საქ. კორ. მოსკოვში

მოსკოვი, 2001 წლის 9 აგვისტო

სამი წლის წინათ მოსკოვში არ იცოდნენ, ვინ იყო ჰატაბი და, მით უმეტეს, აჩემეზ გოჩიაევი. არ იცოდნენ, მაგრამ 1999 წლის 9 და 11 სექტემბერს გურიანოვის ქუჩაზე და კაშირსკის შოსეზე საცხოვრებელი სახლები მაინც აფეთქდა. ორივე სახლის ნანგრევებში 400 კაცი ჩაიმარხა. მათ შორის ორი ქართველი გოგონაც იყო, იყვნენ ჩეჩენი ეროვნების მოსკოველებიც. რასაკვირველია, ტერორისტებთან ერთად, ეროვნება არც მათ მსხვერპლთ გააჩნიათ, მაგრამ სამი წლის წინანდელი 9 სექტემბრის შემდეგ მოსკოვი შავი არაბის ჩრდილში გაეხვია. ანტიჩეჩნურმა და ანტიქართულმა ისტერიამ მოიცვა ოფიციალური პროპაგანდა - კავკასია და პანკისის ხეობა საფრთხობელასავით წამოიმართა რუსეთის სპეცსამსახურებისა და მასმედიის თავზე. დღეს ოფიციალური მოსკოვი სხვადასხვა დონეებზე ითხოვს პანკისის ხეობას შეფარებული ამ ტერორისტული აქტის ორგანიზატორებისა და შემსრულებლების - აჩემეზ გოჩიაევისა და იუსუფ კრიმშამხალოვის - მოსკოვისათვის გადაცემას. მოსკოვსა და ვოლგოდონსკში საცხოვრებელი სახლების აფეთქებაში დანარჩენი ეჭვმიტანილები - ტაუკან ფრანცუზოვი და რუსლან მაგაიაევი - უკვე დაპატიმრებულნი არიან. სხვები საერთაშორისო ძებნაში იმყოფებიან.

9 სექტემბერს დილით რუსეთის ტელევიზიის პირველმა არხმა საინფორმაციო გამოშვება გურიანოვის ქუჩაზე აფეთქებული სახლის გადარჩენილი მცხოვრებლებისა და მათი ნათესავების სამგლოვიარო აქციის ჩვენებით დაიწყო, რომელიც დილის ხუთ საათზე შედგა. ეს დამთრგუნველი სანახაობა ძალიან ჰგავდა ჩვენში 9 აპრილს დაღუპულთა ხსოვნის აქციას. ამ სახლში დაღუპული მზია ჯანგავაძის დედამ ეკრანიდან მიმართა ედუარდ შევარდნაძეს: **"პატივცემულო ედუარდ შევარდნაძევ, მოგმართავთ თხოვნით, რუსეთს გადმოსცეთ ამ ტერაქტის ორგანიზატორი აჩემეზ გოჩიაევი, რომელიც დღეს პანკისის ხეობაშია. ამით ჩვენი გარდაცვლილების სულები დაწყნარდებიან."**

მოსკოვში სამი წლის წინათ მომხდარი ტერორისტული აქტებით საერთაშორისო ტერორიზმთან ბრძოლის პირველი საფეხური დაიწყო, რასაც, რა თქმა უნდა, თავისი პოლიტიკური სარჩული ჰქონდა - ამ აფეთქებებს რუსეთის სპეცსამსახურებში გამოზრდილი ახალგაზრდა პრეზიდენტის მოსვლა მოჰყვა შედეგად.

ზუსტად სამი წლის შემდეგ რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობები იმგვარად დაიძაბა, რომ დღეს დიდი კავკასიური ომის შესაძლო გაჩღებაში მთავარ დამნაშავედ დასახელებულია პანკისელი ტერორისტების მფარველობაში ეჭვმიტანილი საქართველო და მისი პრეზიდენტი. ბოლო დღეების რუსული პროპაგანდა და ოფიციალური პირების განცხადებები კიდევ ერთხელ მიანიშნებენ, რომ რუსეთის დაზვერვასა და დანარჩენ სპეცსამსხურებს საქართველოში ფართომასშტაბიანი სამხედრო აქცია აქვთ ჩაფიქრებული. მოსკოვში საცხოვრებელი სახლების აფეთქების სამი წლისთავი კი ამჯერად მოხერხებულად დაემთხვა ანტიქართული პროპაგანდის მთავარი ღერძის - შევარდნაძის საერთაშორისო მასშტაბით განქიქებას.

ბოლო დღეების რუსეთის პრესის მარტო სათაურების თვალის გადავლება უბრალო დამკვირვებელსაც დაარწმუნებს, რომ, რუსული სცენარით, პანკისში რუსეთის სპეცსამსახურების ჩარევა გარდაუვალია. ეს გასულ უქმეებში კიდევ ერთხელ დაადასტურა რუსეთის უშიშროების ფედერალური სამსახურის პოლიტიკურ ექსტრემიზმთან ბრძოლის სამმართველოს უფროსმა გენადი სოლოვიოვმა. **"ჩვენ სისხლხორცეულად ვართ დაინტერესებულნი, გოჩიაევი და მისი თანამეინახენი ცოცხლად იქნენ აყვანილნი და გასამართლებულნი. დანამდვილებით დადგინდა, რომ 1999 წელს მოსკოვსა და ვოლგოდონსკში საცხოვრებელი სახლების აფეთქების ორგანიზატორები და სხვა შემსრულებლები დღეს პანკისში იმალებიან,"** - აცხადებს სოლოვიოვი.

ცნობა იმის შესახებ, რომ რუსეთის დაზვერვა მზადაა პანკისში ქართველი კოლეგების დასახმარებლად, დაადასტურა რუსეთის შინაგან საქმეთა მინისტრმა ბორის გრიზლოვმაც, იმის მიუხედავად, რომ ქართველ კოლეგასთან საერთო ენა ვერ გამონახა.

"ყველა გზა პანკისში მიდის", "პრეზიდენტო შევარდნაძევ, მოგვეცით გოჩიაევი!" -ასეთი სათაურებია რუსულ პრესაში. ოფიციალური მოსკოვი დაჟინებით ითხოვს პანკისის სამხედრო ოპერაციაში მონაწილეობას და დამნაშავეთა ექსტრადიციას.

www.24hours.ge 24 B

როკ-ენ-როლის დიდების ტაძრიდან "რკინის ფელიქსის" კაბინეტამდე

ვაშინგტონში ჯაშუშობის საერთაშორისო მუზეუმი გაიხსნა

მელორ სტურუა
საკ. კორ.
ვაშინგტონი - მინეაპოლისი

ივლისში ვაშინგტონში გაიხსნა ჯაშუშობის საერთაშორისო მუზეუმი. ის მდებარეობს ჩრდილო-დასავლეთის ფ-სტრიტზე, №800-ში, გფბ-ს (გამოძიების ფედერალური ბიუროს) შტაბ-ბინის - "გუვერ-ბილდინგის" მახლობლად. ეს არის მსოფლიოში ყველაზე დიდი ჯაშუშური დისნეილენდი, თუმცა მისი შემქმნელები კატეგორიულად უარყოფენ ასეთ ეპითეტს. მუზეუმი განთავსებულია ხუთ შენობაში, რომლებიც წარსულში ოფისებს წარმოადგენდნენ. ერთ-ერთია "ლე დრუა" - აშშ-ს დედაქალაქის ყველაზე ძველი ოფისი; მეორე - "ატლას-ბილდინგი" - შეერთებული შტატების კომპარტიის შტაბ-ბინა 1941-1948 წლებში; ოთხი შენობა რესტავრირებულია, ერთი კი თავიდან აშენდა.

დისნეილენდთან შედარების გამო, პროტესტს ყველაზე ემოციურად მილტონ მალცი აცხადებს. იგი, შეიძლება ითქვას, მუზეუმის მამაა, რომელმაც მისი შექმნისათვის 40 მილიონი დოლარის ინვესტირება განახორციელა.

"არა, არა, ეს დისნეილენდი არ გეგონოთ, ეს "მახვილისა და მოსასხამის" ნამდვილი მუზეუმია", – ამბობს 72 წლის მალცი. მას კისერზე პირველი მსოფლიო ომისდროინდელი ფოტოაპარატი ჩამოუკიდია, რომელზეც მოხერხებულად მოკალათებულა საფოსტო მტრედი. ამ კამერით კეთდებოდა ისტორიაში პირველი აეროფოტოები, შემდეგ კი ფირს საფოსტო მტრედის საშუალებით უშვებდნენ ცოდვილ დედამიწაზე.

მუზეუმის შემქმნელი ფრიად კოლორიტული პიროვნებაა. ის დაიბადა ჩიკაგოში. მისი მშობლები ემიგრანტები იყვნენ რუსეთიდან. მათ ტანსაცმლის მაღაზია ჰქონდათ, მაგრამ დიდი დეპრესიის წლებში გაკოტრდნენ და უბრალო გამყიდველებად იქცნენ. მილტონს ბავშვობიდან იტაცებდა ჯაშუშური სამყარო. ის პოპ-კორნის ყუთებსაც კი აგროვებდა, რომლებზეც ჯაშუშური სერიალების სიუჟეტები იყო აღბეჭდილი. მილტონის მეორე გატაცება თეატრი იყო. პირველკურსელი მალცი მთავარ როლს თამაშობდა სპექტაკლში "ჯეკი და ბინსტოკი". შემდეგ გამოდიოდა რუზველტის უნივერსიტეტის რადიოთი. იქ შეხვდა თავის მომავალ მეუღლეს - ტამარას. უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ (1915 წელს) მილტონი მეუღლესთან ერთად ჯეექსონში (მიჩიგანის შტატი) გადავიდა, სადაც ადგილობრივი რადიოსტუდიის დირექტორი გახდა. დაიწყო კორეის ომი, და აშშ-ს უშიშროების ნაციონალურმა სააგენტომ მალცი, რომელმაც რამდენიმე უცხო ენა იცოდა, გაიწვია მოპოვებული დოკუმენტაციის გაანალიზებისათვის. შემდეგ იგი ცსს-ში (ცენტრალური სადაზვერვო სააგენტო) იწყებს მუშაობას.

სამოქალაქო ცხოვრებას მილტონი 1953 წელს დაუბრუნდა. 6.500 დოლარით, მილტონმა პლიმუტში, ვისკონსინის შტატში მცირე რადიოსადგური შეიძინა. იგი შეუდგა ბიზნესის გაფართოებას, შეიძინა რამდენიმე რადიო და სატელევიზიო სადგური ამერიკის სხვადასხვა მხარეში და მულტიმილიონერი გახდა. 1995 წელს, მილტონმა კლივლენდში "როკ-ენ-როლის დიდების მუზეუმი" დაარსა. 1998 წელს მან ყველა კომპანია გაყიდა და მთავარი ოცნების განხორციელებას - ჯაშუშობის საერთაშორისო მუზეუმის შექმნას შეუდგა. მან თანამოაზრედ აქცია მეორე მულტიმილიონერი - "მაკდონალდსის" რესტორნების ფრანჩაიზერი კეიტ მელტონი, რომელიც ჯაშუშური ატრიბუტიკის მსოფლიოში ყველაზე დიდი კერძო კოლექციის (7 ათასზე მეტი ექსპონატი) მფლობელია.

და, ჯაშუშომანიით შეპყრობილი ორი მულტიმილიონერი იწყებს "მახვილისა და მოსასხამის" ტაძრის აღმართვას და ამისათვის კონსულტანტების რანგში მობილიზებას უკეთებს ამ ხელოვნების ვეტერანებს გფბ, ცსს და სუკ-დან, მათ შორის, ცნობილ ოლეგ კალუგინსაც - ყოფილ გენერალს, რომელიც ლუბიანკაზე კონტრდაზვერვის ამერიკულ სექტორს ხელმძღვანელობდა და რომელსაც რუსეთის სასამართლომ ახლახან 15 წლის პატიმრობა მიუსაჯა დაუსწრებლად.

მილტონ მალცი თვლის, რომ მუზეუმს ყოველწლიურად საშუალოდ ნახევარი მილიონი ადამიანი ესტუმრება. ეს დიდი ხუმარა ენამახვილობს: "ადვილი გამოსაცნობია პირველი შეკითხვა, რომელსაც დამთვალიერებლები დაუსვამენ ჩვენს გიდებს - ყოფილ ჯაშუშებს: "თქვენ თვითონ მოგიკლავთ ვინმე?" მეორე შეკითხვა კი, ალბათ, იქნება: "სად არის აქ ტუალეტი?"

ასე რომ, სანამ შარდის ბუშტი შეგვაწუხებდეს, დავიწყოთ ახალგახსნილი მუზეუმის დათვალიერება.

ჯაშუშობის უზარმაზარ ბუდეში არის ყველაფერი, რასაც კი ინატრებს ჯაშუშომანის გაუმაძღარი სული. მაგალითად, საბჭოთა წარმოების პომადა სახელწოდებით "სიკვდილის კოცნა", ლუბიანკელი პარფიუმერების შემოქმედება. პომადის კოლოფში ჩამონტაჟებულია მინიატურული პისტოლეტი, რომელიც თავსახურის მოტრიალებისას ისვრის 4,5 მმ კალიბრის ერთადერთ ტყვიას; ინგლისური წარმოების "ბათინკები" "ჯონ სპენსერი", რომლის ქუსლებში, ასანთის კოლოფზე პატარა გადამცემია ჩამალული.

"ეს ინგლისელები მშვენიერ ფეხსაცმელს კერავენ!" - ეშმაკურად ამეშმაკურ "სათამაშოებს", შემდეგ კი ნებას რთავდა, დაემტვრია ეს მილიონებად ღირებული აპარატები. მისგან განსხვავებით, ჩვენ თან მივყვებოდით ჩვენს ბონდებს და ვასწავლიდით მათ ჯაშუშური მოწყობილობებით სარგებლობას".

ცოლ-ქმარი უშუალო მონაწილეობას იღებდა მუზეუმის შექმნაში. თუმცა, ოფიციალურად ცენტრალურ სადაზვერვო სამმართველოს არავითარი შეხება არა აქვს ამ ჯაშუშურ დისნეილენდთან, იგი ისედაც საკმაოდ დათრგუნულია თავის მუშაობაში ბოლო დროს მომხდარი ჩავარდნებით. უბრალოდ, მან გადაწყვიტა, ესარგებლა მუზეუმით, რათა ნაწილობრივ მაინც შეეღამაზებინა თავისი საკმაოდ შელახული იმიჯი. ამაზე იზრუნებენ მისი ყოფილი მკვიდრნი, მათ შორის, ცოლ-ქმარი მენდესები, რომლებიც მუზეუმის დირექტორთა საბჭოს წევრები არიან ისევე, როგორც მალცი, მელტონი, გფბ-ს და ცსს-ს ყოფილი დირექტორი უილიამ უებსტერი და, რა თქმა უნდა, ოლეგ კალუგინი - რუსეთში ცნობილი, როგორც ჩეკისტი-დისიდენტი, მის ფარგლებს გარეთ კი - როგორც ბულგარელი დისიდენტის მკვლელობის (მოწამლეს ქოლგის წვერით) ორგანიზატორი.

მენდესები ხელმძღვანელობდნენ მუზეუმის ექსპოზიციის შემქმნელი დიზაინერების მუშაობას.

"ჯაშუშობა - ეს თავისებური თეატრია. კარგი ჯაშუში ამავე დროს კარგი მსახიობიც არის," – ამბობს ანტონიო მენდესი. მან შექმნა ჯაშუშის "პატარა კალათა", რომელიც მუზეუმის მაღაზიაში გაიყიდება, როგორც სუვენირი. მართალია, იქ არ არის ყველაფერი, რაც ჯაშუშს სჭირდება. ცსს-სთვის მენდესი ჯაშუშური ტექნოლოგიების გაცილებით რთულ ნაკრებს ქმნიდა, თანაც ნამდვილ ოსტატებთან - ჰოლივუდის გრიმიორებთან თანამშრომლობით. ასეთი "ერთობლივი წარმოების" ნამდვილი შედეგი იყო ნიღაბი, კოდური სახელწოდებით "მახვილი". ეს იყო საწერ ქაღალდზე უფრო თხელი მასალის ნიღაბი და მისი მორგება ჯაშუშს სხვის დაუხმარებლად შეეძლო ორიოდე წუთში (ვისაც უნახავს ფილმი "შეუძლებელი მისია-2", აუცილებლად ემახსოვრება, რომ სწორედ ასეთი ნიღბით სარგებლობს ტომ კრუზი). "მახვილს" საოცარი ეფექტი ჰქონდა. ერთხელ, მისი ეფექტურობის სადემონსტრაციოდ, ქალბატონი მენდესი შევიდა თეთრი სახლის ოვალურ კაბინეტში პრეზიდენტ ბუშ-უფროსთან (რომელიც, სხვათა შორის, ცსს-ს ყოფილი დირექტორი იყო) და მის გაოცებულ თვალთა წინაშე ჩამოიხსნა ნიღაბი.

"გაკეთებული ძქონდა გაცილებით ახალგაზრდა და ძალიან მიმზიდველი არსების სახე და ისეთი თმა, როგორზეც მთელი ცხოვრება ვოცნებობდი", – ღიმილით იხსენებს ჯონა მენდესი.

მენდესები, უკვე 10 წელიწადზე მეტია, აღარ მუშაობენ ცსს-ში, მაგრამ კავშირს არ წყვეტენ ამ უწყებასთან. თუმცა, ბოლო ხანებში მათი ძირითადი საქმიანობა ფერმერობაა თავიანთ 40-აკრიან მიწის ნაკვეთზე, დასავლეთ ვირჯინიაში. 1999 წელს მენდეს-ქმარმა გამოსცა წიგნი "შენიღბვის ოსტატი", მალე გამოვა მისი მეორე წიგნი "ჯაშუშური ქვიშა". ისინი, აგრეთვე, ცსს-ს შესახებ შექმნილი სატელევიზიო სერიალის "სააგენტოს" ტექნიკური კონსულტანტები არიან, რომელსაც CBS აჩვენებს ხოლმე. ანტონიო ულვაშებს ატარებს და ბევრად მაღალია ჯონაზე, ამიტომ, მათ ხუმრობით "ბორისს და ნატაშას" უწოდებენ კომედიური ჯაშუშური სურათის მიხედვით.

ანტონიო მენდესი დაზვერვით საქმიანობას ეწეოდა მოსკოვში (ყურადღება, კალუგინი!) და სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიაში. 1979 წელს მან მოახერხა და ირანიდან გამოაპარა თეირანში მდებარე ამერიკული საელჩოს 6 თანამშრომელი. ისინი გაასაღა კინემატოგრაფისტებად, რომლებიც ფილმის გადასაღებად ნატურას ეძებდნენ. სრული ეფექტისათვის მენდესმა ამ "ფილმის" რეკლამაც კი მოათავსა ჰოლივუდის ბეჭდვით ორგანოში, გაზეთ "ვერაიეთიში". ეს წარმატება ცსს-ში მენდესის 30-წლიანი მოღვაწეობის პიკი იყო. ანტონიოს და ჯონას სასიყვარული დუეტი ტაილანდის დედაქალაქ ბანგკოკში, ცსს-ს ოპერაციის ჩატარებისას შედგა. შემდეგ, როდესაც ანტონიო პენსიაზე გავიდა, იგი მეუღლემ შეცვალა შენიღბვის ჯგუფის ხელმძღვანელის თანამდებობაზე. როდესაც ცსს თავის ოქროს იუბილეს აღნიშნავდა 1997 წელს, მენდესები ისევ გამოიწვიეს თავიანთი ფერმერული პერიფერიიდან. იუბილე ოქროსი კი იყო, მაგრამ არცთუ ბრწყინვალე. ამიტომ ცსს-ს "პიონერებს" მისი წარმატებების (როგორებიც იყო, მაგალითად, საბჭოთა კაბელური საიდუმლო ინფორმაციის ან ჯაშუში-თანამგზავრების გამოჭერა) აგიტატორობა-პროპაგანდისტობამ მოუწიათ.

მუზეუმის შენობა REUTERS

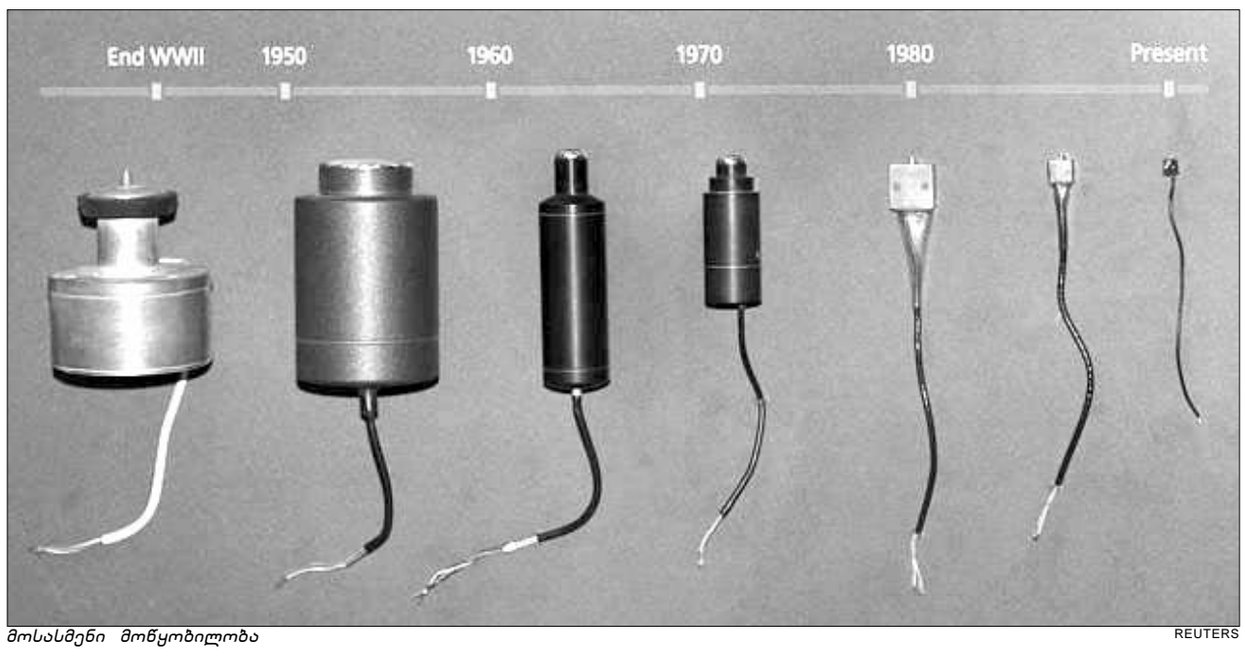

მოსასმენი მოწყობილობა REUTERS

ოლეგ კალუგინი REUTERS

ასე, თუ ისე, ხშირად "მოსასხამის" ქვეშ მაინც "მახვილი" იმალება. აი, მაგალითისათვის პალტო, რომლის ერთ-ერთ ღილში ფარული კამერაა ჩასმული.

"თუ ყოფილხართ მოსკოვში "ცივი ომის" დამთავრებამდე, თქვენც, ალბათ, ასეთი კამერით გადაგიღებდნენ", – ამბობს მისტერ მელტონი.

მოსკოველებისთვის კი ტკივილამდე ნაცნობია "ხელოვნებათმცოდნეები" საძაგლად შეკერილ კოსტუმებსა და პალტოებში, რომლებიც უთვალთვალებდნენ არა იმდენად ამერიკელებს, რამდენადაც საბჭოთა მოქალაქეებს.

იმ დროს, როდესაც მუზეუმის პირველი სტუმრები ათვალიერებენ ექსპონატებს - კოდების გაშიფრვის წარღვნამდელ მანქანას, რომლითაც ჯერ კიდევ XVIII საუკუნეში თომას ჯეფერსონი სარგებლობდა; "ასტონ მარტინს" ფილმ "ოქროს თითიდან"; ფეთქებად ქაფს და კოქსის ნატეხს, რომელსაც იყენებდნენ ცსს-ს წინაპრები სტრატეგიული სამსახურის ოფისიდან მეორე მსოფლიო ომის წლებში; გვირაბის მონაკვეთს, გათხრილს დასავლეთის სპეცსამსახურების თხუნელების მიერ საბჭოთა საელჩოს ქვეშ ბერლინში; გერმანული "აბვერის" კუთვნილ კოდების დაშიფრვის მოწყობილობას "ენიგმა"; საიდუმლო მოსმენისთვის განკუთვნილ პატარა ჩემოდანს (ეკუთვნოდა ჯონ უოკერს, რომელიც მოსკოვზე მუშაობდა); ოლეგ კალუგინის კუთვნილ საპარადო, გენერლის მუნდირს და მრავალ სხვას, თვითონ საიდუმლო ფრონტის მებრძოლები იგონებენ წარსულ დღეებს და ოპერაციებს, რომლებშიც ერთად მონაწილეობენ. მუზეუმის დირექტორი, რაფინირებული ინგლისელი ჯენტლმენის გარეგნობით და კოხტად შეჭრილი ჭაღარა ულვაშებით, პიტერ ერნესტი იგონებს თავის "მეგობარს", მოსკოველ ჯაშუშს ელდრიგ ეიმსს, რომელიც, როგორც აღმოჩნდა, ხშირად უყვებოდა მას თავისივე გამოგონილ თავგადასავლებს. "და მე არც ერთხელ არ შემპარვია ეჭვი", თითქმის აღტაცებით წამოიძახებს ეს სულით ხორცამდე ცსს-ელი. ერნესტი ამ უწყებაში 1950 წლიდან მუშაობდა, იყო ევროპაში და შუა აღმოსავლეთში, უზრუნველყოფდა კავშირს ცსს-სა და აშშ კონგრესს შორის, აგვარებდა ბევრ ჩახლართულ პრობლემას და ჩავარდნას თავისი უწყების მუშაობაში; აი, ეიმსის გაშიფრვა კი ვერ შეძლო. ერნესტის მეგობარია ოლეგ კალუგინიც. ის პატივს მიაგებს მის პროფესიონალიზმს და ამბობს: "ახლა მე მჯერა, რომ ოლეგის მოტივებიც ისეთივე კეთილშობილური იყო, როგორც ჩემი..."

მუზეუმის დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარეა დენის ბერი. ოდესღაც ის როკ-ენ-როლის დიდების მუზეუმის პირველი დირექტორი იყო. როგორც ჩანს, მისი გავლენით უჭირავს მუზეუმში გარკვეული ადგილი, ასე ვთქვათ, პოპ-კულტურის პრიზმაში გატარებულ ჯაშუშობას. მუზეუმი აშენებულია მაქსიმალური ინტერაქტივობის პრინციპით. ექსპონატების თვალსაჩინოებას ავსებს ფილმები და ვიდეო-კასეტები. ერთ-ერთ ვიდეო-ინტერვიუში მოთხრობილია, როგორ გაშიფრა ეიმსი ერთმა "სპორტულ კედლებში ჩაცმულმა, შეუმჩნეველმა მოხუცმა ლედიმ". ეს მუზეუმი "ცივი ომიდან" შემორჩენილი, სადღაც გაჩხერილი ნამსხვრევი კი არ არის, არამედ დიდი ცოცხალი ორგანიზმია. პირველი, რაც დამთვალიერებლისთვის თვალშისაცემია, ეს კომპიუტერიზებული "ჯაშუშური სკოლაა". თქვენ შეგიძლიათ, აირჩიოთ თქვენთვის ლეგენდა, შემდეგ კი მიმდინარეობს თქვენი დამუშავება დეტალებში. კედელზე ამოკვეთილი წარწერა გვაფრთხილებს: "ყველაფერი გვეჩვენება არა იმად, რასაც წარმოადგენს სინამდვილეში". ფარული "სფიკერფონები" შემაშინებელი ჩურჩულით ყველგან თან დაგყვებიან. ტურის ბოლოს დამთვალიერებელი თავისთვის მოულოდნელად აღმოაჩენს, რომ მას შეუმჩნევლად იღებდნენ!

მუზეუმის ცალკე ოთახი ეძღვნება "რკინის ფელიქსს". ეს ოთახი, როგორც მუზეუმის თანამშრომლები გვარწმუნებენ, "ჩეკას" "ნათლიის" - ძერჟინსკის კაბინეტის ზუსტი ასლია. ოთახი მოპირკეთებულია წითელი ხით და ბიბლიოთეკას მოგაგონებთ. მუზეუმი განსაკუთრებულ პატივს მიაგებს "რკინის ფელიქსს" - მან პირველმა გამოიყენა დაზვერვის მეთოდები მთელ საზოგადოებაზე, ის გახდა "მეგზური" სუკისათვის, ნაცისტური "გესტაპოსა" თუ ულბრიხტის "შტაზისათვის". ძალაუნებურად გაგახსენდებათ მაიაკოვსკი -

"делать жизнь с кого?
с Держинского!.."

და აკეთებდნენ კიდეც. მაგრამ იყო კი ეს ცხოვრება?

მუზეუმის აპოთეოზად შეიძლება ჩაითვალოს "ოფს-ცენტრი". აქ დამთვალიერებლები მიიღებენ ახალთახალ ინფორმაციას "ჩუმი ომის" ფრონტებიდან და ცნობებს ახალგახსნილი სენსაციური საქმეების შესახებ. გვპირდებიან, აგრეთვე, შეხვედრებს "მოქმედ ჯაშუშებთან". ვნახოთ, ვნახოთ!.. მაგრამ უკვე შეინიშნება მუზეუმის მომწყობთა რაღაცნაირად მორცხვი, თავშეკავებული დამოკიდებულება ცსს-თან მიმართებაში. აქ თითქმის ვერაფერს გაიგებთ მის ისეთ მიღწევებზე, როგორიცაა საზოგადოების დეზინფორმაცია, არასასურველი რეჟიმების დესტაბილიზაცია, პოლიტიკური პარტიების და პროფკავშირების მოსყიდვა რიგ ქვეყნებში, დაბოლოს, პოლიტიკურ და საზოგადო მოღვაწეთა მკვლელობები მთელ მსოფლიოში. ამხანაგი სტალინი ამტკიცებდა, რომ "ბოლშევიკს თავმდაბლობა უხდება". როგორც ჩანს, ის ცსს-ელსაც ამშვენებს! აი, ცოლ-ქმარი მენდესები კი, გორბაჩოვისა არ იყოს, მეტ საჯაროობას ითხოვენ. ოღონდ არა იმიტომ, რომ "პერესტროიკა" დაიწყოს. მათ სხვა რამ აღელვებთ. "როდესაც სადაზვერვო საქმიანობის ფაქტები ხანგრძლივად დაფარულია, სპეცსამსახურებს არა აქვთ საშუალება, შეისწავლონ თავიანთი ოპერაციები - წარმატებული თუ წარუმატებელი. ისინი ინფორმაციას ერთმანეთსაც კი უმალავენ", - ამბობენ ანტონიო და ჯონა. რა თქმა უნდა, მენდესები გულისხმობენ არა სუკ-ს და ცსს-ს, არამედ გფბ-ს და ცსს-ს, რომელთა არაკოორდინირებული მუშაობა ხელს უშლის მათ საერთაშორისო ტერორიზმის წინააღმდეგ წარმატებულ ბრძოლაში.

დაბოლოს, "შერშე ლა ფამ", რამეთუ ჯაშუშური საქმიანობა ქალის გარეშე ვერაფერს გახდება, და მუზეუმმაც ვერ აუარა მას გვერდი. ტყუილად ხომ არ გახდა მატა ჰარი ჯაშუშობის სიმბოლო! აქ თქვენ ნახავთ "მახვილისა და მოსასხამის" წარმომადგენელი ქალების მთელ გალერეას, მომხიბლავი მარლენ დიტრიხით დაწყებული – ცალფეხა ვირჯინია ჰოლით დამთავრებული. ეს უკანასკნელი, ბალტიმორის მოქალაქე, გააგზავნეს გერმანელების მიერ ოკუპირებულ საფრანგეთში. დღისით ის საბრალო გლეხის ქალი იყო და თხებს მწყემსავდა, ღამით კი რადიოთი გადასცემდა ინფორმაციას მტრის ნაწილების გადაადგილების შესახებ. ჩემთვის სრულ მოულოდნელობას წარმოადგენდა ამ გალერეაში ახლახან გარდაცვლილი ჯულია ჩაილდის სახის დანახვა - სათნო მოხუცი ქალისა, რომელსაც "ამერიკის პირველ მზარეულს" უწოდებდნენ. იგი კულინარიის შესახებ მრავალი წიგნის ავტორია და ტელევიზიის მეშვეობით ასწავლიდა ამერიკელებს ჯანსაღი და გემრიელი კერძების მომზადებას. როგორც აღმოჩნდა, ეს "ამერიკის მზარეული" სტრატეგიული სპეცსამსახურის ოფისში მუშაობდა და გამოგონებაც კი ჰქონია - ეს არის საშუალება, რომელიც მოკავშირეების წყალქვეშა ნაღმებისაგან ზვიგენებს აფრთხობდა! შეფმზარეულიც ასეთი უნდა!..

ასე რომ, ჯაშუშობის საერთაშორისო მუზეუმი გახსნილია, ექსპონატები მრავლადაა. და კიდევ ბევრი იქნება!

ჯაშუშობის მუზეუმის არსებობა სულაც არ ნიშნავს იმას, რომ თვით ჯაშუშობაც მუზეუმს ჩაბარდა.

ლატვიელი ფიროსმანი

აქტრისა მარგარიტა ვალმეირაში

ქეთევან კორძახია ლატვიელი ბავშვების ნახატებით

მარიკა ამპარველაშვილის ფოტო

ანა კორძაია-სამადაშვილი

ქალბატონი ქეთევან კორძახია, ხელოვნებათმცოდნე, კავკასიის არტ-მენეჯერთა ქსელის კოორდინატორი, აგვისტოში ლატვიაში იმყოფებოდა. ჩანაფიქრის თანახმად, მას ნიდერლანდული ფელიქს მერეტის ფონდის პროგრამის ფარგლებში უნდა ემუშავა პროექტზე "ლენდ არტი". პროექტი აღმოსავლეთ ევროპისა და ყოფილი საბჭოთა კავშირის ქვეყნების ხელოვანთა თანამშრომლობას ისახავს მიზნად, ხოლო ლატვიაში გამგზავრებულ ქეთევანს აზერბაიჯანის, საქართველოსა და ბალტიისპირეთის ქვეყნების მხატვრების ერთობლივი საქმიანობა უნდა დაეგეგმა. ეს ქვეყნები იმ პრინციპით გაერთიანდნენ, რომ ყველას ზღვაზე აქვს გასასვლელი, შესაბამისად, ზღვის ლანდშაფტი ხელოვანთათვის კარგადაა ნაცნობი და მათ შემოქმედებაშიც აისახება.

გაუგებრობა რიგაში ჩასვლისთანავე დაიწყო. აღმოჩნდა, რომ ქ-ნ კორძახიას ლატვიურ მისამართში აღნიშნული სიტყვა "რიგა" გულისხმობდა არა ქალაქ რიგას, არამედ რიგის ქუჩას პაწაწინა ვალმიერაში, რომელიც 100 კილომეტრითაა დედაქალაქისგან დაშორებული. ზღვა იქ არ არის და არც არასდროს ყოფილა, შესაბამისად, "ლენდ არტის" ამბავი უკვე საეჭვო გახდა.

ვალმეირაში 30 ათასი ადამიანი ცხოვრობს, მშვიდი, კოხტა ქალაქია. ზაფხულში ის მრავალ სტუმარს იზიდავს. ძირითადად, ადგილობრივი და მოწვეული პლენერები გეცემიან თვალში, ის მხატვრები, პალიტრიანტილოიან-ფუნჯიანად რომ დაიარებიან და ეტიუდებს ხატავენ. გარდა ამისა, ევროპაში ფართოდ გავრცელებული საზაფხულო სკოლების პრაქტიკა ლატვიელებმაც აიტაცეს და ვალმეირაში "საზაფხულო აკადემიის" ფარგლებში მრავალი ღონისძიება ტარდება, მათ შორის ორკვირიანი კურსები არაპროფესიონალებისათვის – ხატვა, მუსიკა, ცეკვა, ვიდეო-არტი და სხვა და სხვა.

ქეთევან კორძახიაც ერთ-ერთი ასეთი ჯგუფის ხელმძღვანელი აღმოჩნდა, რომელშიც 10-12 წლის ბავშვები უნდა ზიარებოდნენ ხელოვნებას, მხოლოდ ერთი მსმენელი იყო ხუთი წლისა. დიალოგი რუსულ-ფრანგულ-ინგლისურად მიმდინარეობდა ხოლმე.

თავდაპირველად ქართველი პედაგოგის გამოჩენამ გაკვირვება გამოიწვია. მოგვიანებით, როცა დამეგობრდნენ, ერთ-ერთმა მოსწავლემ ქეთის გააუნდო, მეგონა, რადგან ქართველი ხარ, ჯადოქარი და მჩხიბავი უნდა ყოფილიყავიო. პირველსავე შეხვედრაზე გაირკვა, რომ პატარა ლატვიელებს საკმაოდ ბუნდოვანი წარმოდგენა აქვთ საქართველოს შესახებ. პასუხად კითხვაზე, როგორ ფიქრობთ, რა არის საქართველო – კაცია, საჭმელია, ქვეყანაა თუ მცენარეო, ქეთიმ არაჩვეულებრივი პასუხები მიიღო. თუმცა, ყველამ აღიარა, რომ საქართველო ქვეყანაა, ვერსიები ჩვენთვის უჩვეულოდ ჟღერდა: ყველა ქართველი კაცი მელოტი ყოფილა; იქ ქალებს იტაცებენ; საქართველოში მსოფლიოში ყველაზე დიდი უდაბნოა, ეს ზუსტად ვიცი; ქართველები უცნაურ ენაზე ლაპარაკობენ, ჩიტების ჟღურტულს ჰგავს; უამრავი ცხვარი ჰყავთ; სულ ცეკვავენ და მღერიან, და ა.შ. რაც შეეხება ფერს – მაინც ხომ მხატვრებთან გვაქვს საქმე! – ერთსულოვნად გადაწყდა, რომ ჩვენი სამშობლო ლურჯია და ნაცრისფერი, მხოლოდ ცეკვა-თამაშის იდეის მიმწოდებელმა განაცხადა, წითელია, თორემ აბა, რა აცეკვებთო.

ნანა ჯანელიძის ფილმმა "იავნანამ რა ჰქმნა" ბავშვების წარმოდგენები აშკარად შეარყია. სურათმა მოწონება დაიმსახურა. მართალია, ბატონების სცენამ ყველაზე უმცროს მაყურებელს გული გაუხეთქა. ის ქეთის მოეხვია, და თუმცა ლატვიურად ლაპარაკობდა, გასაგები იყო: შესჩივლა, ძალიან მეშინიაო.

ფილმის ნახვის შემდეგ ბავშვები ქართველების მიმართ აშკარა სიმპათიით განიმსჭვალენ და ქეთის უამბეს, რომ მათაც აქვთ იავნანა, ოღონდ სხვანაირი, მათ იავნანაში დედა დათვი უმღერის თავის ბელს, დაიძინე, მამა თაფლის მოსატანად წავიდა, მე კი შენთან ვარო. ძალიან ლამაზი სიმღერა ყოფილა.

მოეწონათ ქართული ხალხური ზღაპრებიც, განსაკუთრებით "ნაცარქექია" – სპექტაკლიც დადგეს, ოღონდ ლატვიური ინტერპრეტაციით, რომელიც აუცილებლად გულისხმობს დასკვნით შეგონებას. რა დასკვნა გამოიტანეს ფუქსავატი ნაცარქექიას გაიძვერობის ამბიდან პატარა ლატვიელებმა, ძნელი სათქმელია, მთავარია, რომ ყველა კმაყოფილი იყო.

ქართული კულტურის შესწავლის საქმეში მიღწეული წარმატებით ფრთაშესხმულმა ჯგუფმა სადღაც ფორტეპიანოსაც მიაგნო და ქეთი კორძახიას აკომპანიმენტის ქვეშ "ჟუჟუნა წვიმა" და "ჭრელო პეპელაც" ისწავლა, თან ორ ხმაში.

მაგრამ ყველაზე დიდი შთაბეჭდილება ფიროსმანმა მოახდინა. ნიკალა, რომელსაც ჩვენ, ქართველები, ყოველდღე ვხვდებით - თუნდაც აბრებზე, თუნდაც საფოსტო მარკებზე და ღვინის ბოთლებზე - ლატვიელი ბავშვებისათვის სრულიად უცნობი პერსონაჟია (миллион алых роз არ ითვლება). და მაინც, მხატვარი არამარტო ჩვენთვის, არამედ მათთვისაც ძალიან ახლობელი, გასაგები და საყვარელი აღმოჩნდა. ქეთის ნაამბობისა მოსმენისა და რეპროდუქციების დასლაიდების ნახვის შემდეგ ლატვიელმა ბავშვებმა შავი ქაღალდი მოითხოვეს – აუცილებლად შავი, ნიკალა ხომ შავ მუშამბაზე ხატავდა! და დახატეს ჟირაფი, დედაღორი გოჭებთან ერთად, არწივის კლანჭებში მოქცეული კურდღელი, მოსეირნე ირემი – ისინი, ვისაც ჩვენ ყოველდღე შევცქერით, უბრალოდ, თვალი შეგვეჩვია და ალბათ, იმიტომ აღარ ვართ ისე აღფრთოვანებულები, როგორც, ვთქვათ, პატარა ევიტა, აქტრისა მარგარიტას ლატვიური პორტრეტის ავტორი.

საბოლოოდ, ქეთევან კორძახიამ დიდი გრაგნილი შავი პოლიეთილენი იყიდა, რომელიც დაჭრეს და ქალაქის ცენტრში დაამაგრეს. "ტილოებზე" ყველა მსურველს შეეძლო აკრილით დაეხატა ის, რაც გაეხარდებოდა. და ყველამ ფიროსმანის ცხოველები დახატა.

ასეთი ამბები ტრიალებდა აგვისტოს ბოლოს ლატვიაში, ვალმიერაში. მომხდარმა ლატვიის საპატიო კონსულის, ქ-ნ რეგინა იაკობიძის ყურადღება მიიპყრო და მისი თაოსნობითა და ხელშეწყობით მრავალ საინტერესო პროექტს ჩაეყარა საფუძველი. ლატვიელმა და ქართველმა ხელოვანებმა გაიხსენეს, რომ საბჭოთა დროს ერთად მუშაობდნენ ხოლმე თბილისის სამხატვრო აკადემიის ბაზაზე, ახალქალაქში, და ეს ძალიან კარგი იყო. ისიც გადაწყდა, რომ სულ მალე ვალმიერას საქართველოში დამეგობრებული ქალაქი ეყოლება. თავისთავად ცხადია, ორგანიზატორები განსაკუთრებული გულისყურით ბავშვთა პროგრამებს ეკიდებიან.

და საერთოდ, ალბათ, მხოლოდ დასავლეთ-აღმოსავლეთისა კი არა, ჩრდილოეთისა და სამხრეთის დაახლოებაც საინტერესო იქნებოდა. მით უმეტეს, რომ გაუგებარია, ჩვენ რომელ მხარეს ვეკუთვნით...

კალენდარი

"იმდენ ხანს უნდა იწრიალოთ, რომ გარშემომყოფებმა შეგამჩნიონ", - თქვა ერთხელ ჯგუფი "აეროსმიტის" წევრმა, ამერიკელმა მუსიკოსმა ჯო პერიმ. ჯგუფის წევრებმა, როგორც ჩანს, პერის სიტყვები აიტაცეს და შეუმჩნეველნი ნამდვილად არ დარჩენილან; პირიქით, ძნელად თუ იპოვით ახალგაზრდას, "აეროსმიტსა" და მის ჰიტად ქცეულ Crazy-ის, Amazing-ის და Cryin`-ს რომ არ იცნობდეს. დღეს, ჯო პერის დაბადების დღეს, "აეროსმიტის" წევრებთან ერთად, მისი ფანებიც აღნიშნავენ. მუსიკოსი 52 წლის გახდა.

ვატიკანი, როგორც სარეკლამო აგენტი

ვენეციის 59-ე კინოფესტივალის შედეგები

გიორგი გვახარია

წერილი მესამე

"დასავლეთის ფესტივალებზე სკანდალები აღარ ხდებაო!" - თქვა ერთმა სიმპათიურმა კაცმა ათი დღის წინ, "24 საათში" გამოქვეყნებული ჩემი წერილის წაკითხვის შემდეგ. ეს სტატია ვენეციის 59-ე კინოფესტივალის პროგრამას მიეძღვნა, კერძოდ ვენეციის კინოფორუმის ახალი დირექტორის, მორიც დე ჰადელნის მოღვაწეობას, მის უნარს, სკანდალებით დაიმკვიდროს ადგილი მსოფლიო კინოს სამყაროში.

ახლა უკვე ნამდვილად შეიძლება იმის თქმა, რომ მორიც დე ჰადელნს მრავალწლიან კონტრაქტს გაუფორმებენ ვენეციის ფესტივალის დირექტორის პოსტზე. დიდი ხანია, ვენეციის კინოფორუმის პროგრამის გარშემო პრესაში ასეთი აჟიოტაჟი არ ამტყდარა. ფესტივალის შედეგებით უკმაყოფილოა:

1. ჰოლივუდი.. რადგან ჟიურიმ, რომელსაც საფრანგეთში ჩასახლებული ჩინელი კინოვარსკვლავი გონგ ლი ხელმძღვანელობდა, დემონსტრაციულად დაიწუნა კონკურსში წარმოდგენილი დიდი ამერიკული კინოკამპანიების მიერ დაფინანსებული ფილმები (ამერიკული ფილმი "შორს ზეცისკენ", რომელშიც მთავარ როლს საუკეთესო მსახიობისთვის განკუთვნილი პრიზით დაჯილდოებული ჯულიანა მური ასრულებს, "დამოუკიდებელ ამერიკელთა" ფილმად ითვლება და ჰოლივუდთან თითქმის არაფერი აქვს საერთო).

2. საფრანგეთი... რომელსაც დღეს მსოფლიო კინოს მთავარი "ავტორიტეტის" პრეტენზია აქვს (ასეთი მარცხი ფრანგებს დიდი ხანია, არ განუცდიათ – ფესტივალის პრიზებით არც ერთი ფრანგი კინემატოგრაფისტი არ დაუჯილდოებიათ. არადა, ფესტივალის მსვლელობისას ფრანგული პრესა აბსოლუტურად დარწმუნებული იყო, რომ "ოქროს ლომი" წელს პატრის ლეკონტს გადაეცემოდა სურათისთვის "კაცი მატარებლიდან" ჟან როშფორით მთავარ როლში).

3. რუსეთი...რომელიც თავიდან აღფრთოვანებული შეხვდა ვენეციის ფესტივალის დაწყებას. რუსი კინოკრიტიკოსები აღნიშნავდნენ, რომ "ფესტივალი წელს რუსული "აქცენტით" ჩატარდება, რადგან დიდი ხანია, "ა" კლასის ფესტივალის კონკურსში ერთდროულად ორი რუსული ფილმი არ ყოფილა ჩართული." მაგრამ ანდრეი მიხალკოვ-კონჩალოვსკის "პროჩეჩნური" ფილმის, "გიჟების სახლის" პრემიერის შემდეგ რუსებმა კონჩალოვსკის სურათზე ქილიკი დაიწყეს, "ნეზავისიმაია გაზეტას" კორესპონდენტი წერდა: "ნიძლავს ვდებ, რომ კონჩალოვსკის პოლიტკორექტულ ფილმს ვენეციის ჟიური არ შეამჩნევსო".. არა-და ყველაფერი პირიქით მოხდა- "გიჟები სახლი", რომელსაც რუსეთ-ჩეჩნეთის საზღვარზე, 1996 წელს მომხდარი რეალური ამბავი დაედო საფუძვლად, მორიც დე ჰადელნის ფესტივალის ჟიურიმ ძალიან მნიშვნელოვანი პრიზით, "გრან-პრით" დააჯილდოვა.

4. კინოკრიტიკოსები... ფესტივალის დღეებში მოწყობილ კინოკრიტიკოსთა გამოკითხვაში ვენეციის კინოფორუმის საზეიმო დახურვამდე ლიდერობდა იაპონელი მსახიობისა და რეჟისორის, ტაკეში კიტანოს ფილმი "სათამაშოები". თითქმის ყველა ავტორიტეტული კინომიმომხილველი წერდა, რომ კიტანომ გაამდიდრა კინოენა, შექმნა ულამაზესი სანახაობა, რომელიც "კაბუკის" თეატრს გვაგონებს და, რაც მთავარია, "გაათავისუფლა" თანამედროვე კინო პოლიტიკურ-იდეოლოგიური სტერეოტიპებისგან. მაგრამ ტაკეში კიტანოს არა თუ "ოქროს ლომი", კინოექსპერიმენტისთვის განკუთვნილი პრიზიც კი არ აღირსეს. ჟიურიმ ამ პრიზით ჩინელი რეჟისორი, ციან ჩუანხუანი დააჯილდოვა, კრიტიკოსების აზრით, ძალიან ტრადიციული ფილმისთვის "გაზაფხული პატარა ქალაქში" (სურათში 1948 წლის ჩინეთია აღდგენილი).

გამარჯვებული პიტერ მულანი

REUTERS

ანდრეი კონჩალოვსკი და იულია ვისოცკაია

REUTERS

ტაკეში კიტანო (ცენტრში), ჰიდეტოში ნიშიჯიმა და მიკო კანო

REUTERS

მკითხველს შეიძლება გაუკვირდეს – თუკი ყველა უკმაყოფილო დარჩა, მაშ რატომ ზეიმობს გამარჯვებას ვენეციის კინოფესტივალის ახალი დირექცია?

ზეიმობს იმიტომ, რომ აკრიტიკებენ. ზეიმობს იმიტომ, რომ კინოს სამყაროში აღშფოთებულები არიან.. ზეიმობს იმიტომ, რომ მორიც დე ჰადელნმა წელს არა მარტო კონსერვატორების, არამედ ლიბერალების პროვოცირებაც კი მოახერხა. "ამერიკელი დამოუკიდებლის", ლარი კლარკის ფილმის "კენ პარკის" პრემიერის შემდეგ გამართულ პრესკონფერენციაზე რეჟისორს თითქმის ყველა ჟურნალისტმა ქოქოლა დააყარა ("კენ პარკი" უჩვენეს მორიც დე ჰადელნის მიერ მოგონილ ახალ პროგრამაში "დინების საწინააღმდეგოდ"). ამ რეჟისორს ჩვენ ვიცნობთ ფილმით "ბალღები", რომელშიც არასრულწლოვანთა სექსუალურ ცხოვრებაზეა ლაპარაკი. ამბობენ, რომ "კენ პარკში" ლარი კლარკი ისევ დაუბრუნდა ამ თემას და იმდენად გულახდილი სცენები ჩართო ფილმში, რომ დასავლელ პროდიუსერებს ჯერ არ გადაუწყვეტიათ, თუ რომელი კატეგორიით გაუშვან ეს სურათი ეკრანებზე ("მე ვერ მოვიტყუები", – უთქვამს ლარი კლარკს პრეს-კონფერენციაზე. არა-და, როცა ფილმში იწყება "სექსუალური სცენა" და რეჟისორი მორცხვად არიდებს პერსონაჟებს კამერას, იგი უკვე ტყუის).

ასე რომ, კინემატოგრაფიული წრეებისთვის ლიბერალიზმის ნიღბის ჩამოხსნა, რაც მორიც დერ ჰადელნმა წლევანდელ ფესტივალზე ნამდვილად მოახერხა, უკვე დიდი რეკლამაა ვენეციის ფესტივალისთვის. მაგრამ დასავლურ კინოში ყველაზე "ძლევამოსილ" სარეკლამო აგენტად მაინც ვატიკანი ითვლება. მსოფლიო კინოს ისტორიის სახელმძღვანელოებში (და არა მარტო საბჭოთა წიგნებში) საგანგებოდ არის ხოლმე მითითებული ამა თუ იმ ფილმის "ღირსება": "სურათმა აღაშფოთა კათოლიკური პრესა". ასეთ სურათებს შორის მოხვდა ბუნუელის "ვირიდიანა", პაზოლინის "თეორემა", რაინერ-ვერნერ ფასბინდერის თითქმის ყველა ფილმი. ვენეციის წლევანდელი კინოფესტივალის შემდეგ ამ სიაში მოხვდა ბრიტანელი მსახიობისა და რეჟისორის, პიტერ მულანის სურათი "დები მაგდალენები", რომელიც ვენეციის 59-ე კინოფესტივალის "ლომის" ლაურეატი გახდა. გასულ ხუთშაბათს, ფილმის პრემიერის შემდეგ, იტალიის, საფრანგეთის, ესპანეთის კათოლიკურმა გაზეთებმა მულანის ფილმის შესახებ დაწერილი სტატიები პირველ გვერდზე დაბეჭდეს – "ბინძური პროვოკაცია" და "უხამსი სიყალბე" უწოდეს ამ ამბავს ოთხ გოგონაზე, რომელთაც 1964 წელს, ერთ კათოლიკურ მონასტერში სასტიკად სჯიან მრუშობისთვის. "კათოლიკები თალიბანების როლში" – ასეთი სათაურით გამოაქვეყნა "კორიერა დელა სერამ" თავისი კინომიმომხილველის წერილი... და ეს სტატიები საკმარისი გახდა იმისთვის, რომ მორიც დე ჰადელნის ფესტივალს პიტერ მულანი "ოქროს ლომით" დაეჯილდოვებინა. უფრო მეტიც, დასავლეთის კინოსაიტებზე ვენეციის კინოფესტივალის დასრულების შემდეგ იბეჭდება წერილები კინოს მოყვარულებისა, რომელთაც არ უნახავთ ფილმი და კითხულობენ: "როდის შეიძლება "ამ შედევრის ნახვა, ხომ არავინ აკრძალავსო". "დები მაგდალინებს" მაყურებლით სავსე დარბაზები უკვე გარანტირებული აქვს. არ არის გამორიცხული, ფანატიკოსმა მორწმუნეებმა მიმართონ ჩვეულ ხერხს – ფილმის საერთაშორისო პრემიერის შემდეგ დაარბიონ კინოთეატრები... რაც იმას ნიშნავს, რომ ტროცკისტად ცნობილი ბრიტანელი რეჟისორის, კენ ლოუჩის (ლოუჩს ფესტივალის პრიზი გადაეცა საუკეთესო მოკლემეტრაჟიანი ფილმისთვის) საყვარელი მსახიობის, პიტერ მულანის ფილმი კინოს ისტორიაში აუცილებლად შევა.

თუმცა, ჯერ არავინ იცის, გადაუხდის თუ არა მსოფლიო პიტერ მულანს ისეთ იუბილეს, როგორიც ვენეციაში მიქელანჯელო ანტონიონის გადაუხადეს. თანამედროვე კინოს ცოცხალი კლასიკოსი 29 სექტემბერს 90 წლის ხდება. იგი ვერ მეტყველებს, სიარული უჭირს, მაგრამ კვლავაც აპირებს კინოს გადაღებას. ანტონიონი, რა თქმა უნდა, იმაზე არ იზრუნებს, რომ მისმა ფილმმა სკანდალი გამოიწვიოს. ასეთი რეკლამა მას არასდროს ჭირდებოდა.

რა რეკლამას გვთავაზობს ანტონიო ბანდერასი

ხვალ CIFA გაიხსნება

თამარ სუხიშვილი

როგორ ზემოქმედებას ახდენს რეკლამა საზოგადოებაზე და, საერთოდ, რა არის რეკლამის უმთავრესი დანიშნულება? როგორია მსოფლიო სარეკლამო სტანდარტები და რა სტადიაშია სარეკლამო საქმე საქართველოში? ამ და კიდევ სხვა უამრავ კითხვაზე პასუხის მისაღებად, ამჯერად ქართველ რეკლამის მწარმოებლებს არც შორს წასვლა დასჭირდებათ და არც სქელტანიან წიგნებში ქექვა მოუწევთ.

ხვალ, თბილისში კავკასიის II საერთაშორისო რეკლამის ფესტივალი, უკვე ყველასათვის კარგად ცნობილი, CIFA გაიხსნება. წლევანდელი ფესტივალი, შარშანდელთან შედარებით, გაცილებით ყოვლისმომცველი და მრავლისმთქმელი იქნება, ფესტივალის ორგანიზატორებს ამის დიდი იმედი აქვთ.

ჩვენს გაზეთში უკვე მოგაწოდეთ ინფორმაცია იმ თავისებურებების შესახებ, რითაც წლევანდელი ღონისძიება გამოირჩევა: ახალი თემები, ახალი სახელები, ახალი იდეები... 2002 წლის ყველაზე მნიშვნელოვან სიახლედ CIFA-ს ორგანიზატორები სარეკლამო წარმოების დონის ამაღლებას მიიჩნევენ: "თავს ბედნიერად ჩავთვლით, თუ ამაში ჩვენი მცირეოდენი წვლილიც ურევია; როგორც ჩანს, ჩვენს შარშანდელ მუშაობას უშედეგოდ არ ჩაუვლია, და საქართველოში, (ისევე როგორც სომხეთსა და აზერბაიჯანში), რეკლამის განვითარების თვალსაზრისით, ნამდვილად სასიკეთო ძვრები შეინიშნება; ხოლო რაც შეეხება კონკურსანტების რაოდენობასა და მონაწილეთა სტატუსს, შეიძლება ითქვას, რომ ჩვენ მოსკოვის ფესტივალს გავუსწარით და მსოფლიო ფესტივალების სერიოზული კონკურენტი გავხდით."

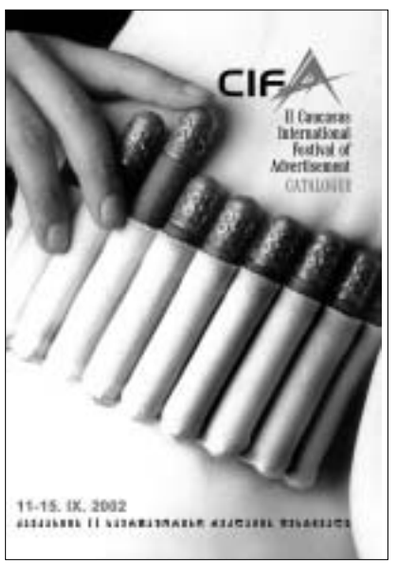

ფესტივალის უმნიშვნელოვანესი პერსონაჟები ჟიურის წევრები არიან. თბილისში სტუმრად ჩამოდიან: უკრაინის რეკლამის ფესტივალის დირექტორი და პრეზიდენტი, ლისაბონის, ნიუ-იორკის ცნობილი ფესტივალების დირექტორები და ა.შ. ისინი მხოლოდ კონკურსანტების შეფასებას არ დასჯერდებიან, საინტერესო მასტერკლასებსა და სემინარებსაც ჩაატარებენ. ჟიურის ერთადერთი ქართველი წევრის ვინაობა, ჯერჯერობით, მხოლოდ CIFA-ს ორგანიზატორებისთვის არის ცნობილი.

ფესტივალის ფარგლებში გამართულ კონკურსში წელს მონაწილე ქვეყნების რიცხვიც საგრძნობლად გაიზარდა: თუ შარშანდელ კონკურსში ნამუშევართა 80% კავკასიის ქვეყნებზე მოდიოდა, ახლა კავკასიის ქვეყნები პროცენტულ უმცირესობაში მოხვდნენ (თუმცა, წარმოდგენილ ნამუშევრებში რაოდენობრივად კავკასიის ქვეყნების სარეკლამო პროდუქცია ჭარბობს), მონაწილეთა 80%-ს დასავლეთისა და ყოფილი პოსტსაბჭოური სივრცის ქვეყნები შეადგენს.

CIFA წელს სამ კონკურსს მართავს, ესენია: ტელერეკლამის, შეფუთვის და ეტიკეტისა და ნაბეჭდი პროდუქციის კონკურსები. ორგანიზატორთა განსაკუთრებული ყურადღება იმთავითვე მიიქცია ნაბეჭდი პროდუქციის კონკურსში მონაწილე რეკლამებმა. ფესტივალზე წარმოდგენილი ტელერეკლამა კი რიგითი მაყურებლისთვისაც ძალიან საინტერესო იქნება, აქ მრავლადაა მსხვილბიუჯეტიანი სარეკლამო რგოლები პოპულარული მსახიობების - ჰარისონ ფორდის, ანტონიო ბანდერასის, ჯორჯ კლუნის, ევა ჰერციგოვასა და სხვათა მონაწილეობით.

რეკლამის საერთაშორისო ფესტივალს ფოტოგამოფენა გახსნის, რომელზეც მსოფლიოს 350-მდე დიზაინის სააგენტოდან 15-15 ნამუშევარი იქნება წარმოდგენილი. უნდა ითქვას ისიც, რომ კავკასიის რეგიონის ჭამა-სმის მოყვარული ქვეყნების სარეკლამო რგოლებში, ჯერჯერობით, ისევ კვების პროდუქტების (საჭმელი, სასმელი, სიგარეტი) რეკლამა ჭარბობს.

შეავსეთ ანკეტა და გამოგვიგზავნეთ

გთხოვთ, შეავსოთ გარკვევით. ბლანკი უფასოა.

სამაუწყებლო კომპანია "რუსთავი 2" არ არის ვალდებული, გაცნობოთ, მიიღებთ თუ არა მონაწილეობას შოუში "ხალხის პირისპირ". თქვენი შერჩევის შემთხვევაში, დაგიკავშირდებათ გადაცემის კოორდინატორი. ამ ანკეტის შევსებით თქვენ ეთანხმებით შოუს "ხალხის პირისპირ" წესებსა და პირობებს.

ანკეტა გამოგვიგზავნეთ ფოსტით ან მოიტანეთ მისამართზე:

სამაუწყებლო კომპანია "რუსთავი 2",
ტელევიქტორინა "ხალხის პირისპირ",
ვაჟა-ფშაველას 45, 300077 თბილისი

კონკურსანტები ტელევიქტორინისთვის "ხალხის პირისპირ" შეირჩევიან ანკეტის საფუძველზე, ამიტომ გთხოვთ, ყურადღებით შეავსოთ ანკეტა.

სახელი და გვარი

ოჯახური მდგომარეობა:
დაქორწინებული, დაუქორწინებელი, გაყრილი, ქვრივი

მისამართი:

შვილები: (თუ გყავთ)

საფოსტო ინდექსი:

განათლება:
საშუალო, უმაღლესი, ტექნიკური

საკონტაქტო ტელეფონის ნომრები:

პროფესია:

ასაკი:

სამუშაო ადგილი

დამხმარე კატეგორია: (მიუთითეთ კატეგორია, რომელშიც კარგად ერკვევით, შეგიძლიათ აირჩიოთ ნებისმიერი. მაგალითად, საფეხბურთო კლუბი "არსენალი" ან ევროპის ქვეყნების დედაქალაქები, ან 60-იანი წლების ჟუსიკა, და ა.შ.)

შინაური ცხოველები: (თუ გყავთ)

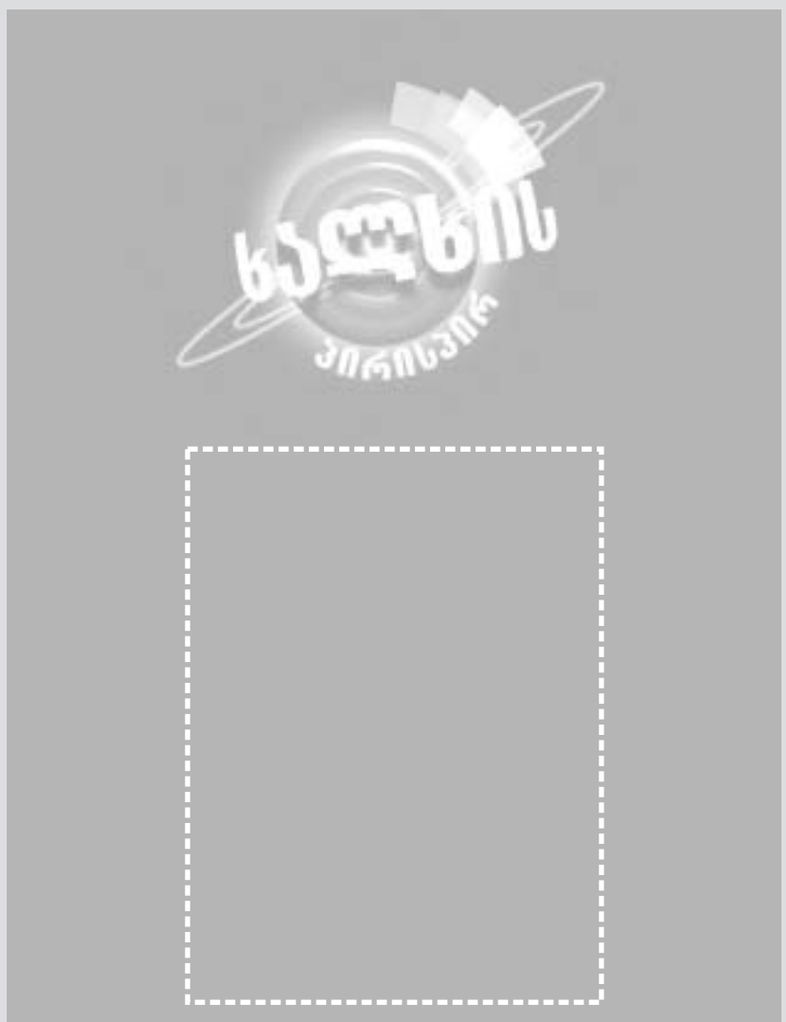

გთხოვთ, დააკრათ ახლანდელი ფოტოსურათი, სასურველია ზომით 3/4, თუ ამ ზომის ფოტოსურათი არ გაქვთ, შეგიძლიათ დააკრათ ნებისმიერი ზომის, რომელზეც მხოლოდ თქვენ ხართ გადაღებული. ფოტოსურათზე სახე გარკვევით უნდა ჩანდეს. გთხოვთ, ფოტოსურათს უკან მიაწეროთ თქვენი სახელი და გვარი.

თქვენი ინტერესები და ჰობი:

შეხვედრიხართ თუ არა, პირადად, ცნობილ ადამიანს? ვის, სად და როდის?

როგორ გაატარებდით თქვენს იდეალურ დასვენების დღეს?

გიყვართ თუ არა მოგზაურობა? (თუ გიმოგზაურიათ საქართველოს გარეთ და სად?)

არჩევანი რომ გქონდეთ, რომელ ცნობილ ადამიანთან ისურვებდით შეხვედრას, სად წახვიდოდით მასთან ერთად და რატომ?

რომელი სატელევიზიო გადაცემები მოგწონთ და რატომ?

არჩევანი რომ გქონდეთ, სად წახვიდოდით სამოგზაუროდ და რატომ?

რომ შეგეძლოთ მხოლოდ ერთი რამის შეცვლა საკუთარ გარეგნობასა ან ხასიათში, რას შეცვლიდით და რატომ?

რომელია თქვენი საყვარელი მწერალი და საყვარელი ლიტერატურული ნაწარმოები?

გაქვთ თუ არა მიზანი, რომლის მიღწევაზეც ოცნებობთ?

რომ შეგეძლოთ მხოლოდ ერთი ნატვრის ასრულება, რას ინატრებდით და რატომ?

როგორი მუსიკა გიტაცებთ და თავად გაქვთ თუ არა მუსიკალური ნიჭი?

მიგიღწევიათ ან გაგიკეთებიათ თუ არა ისეთი რამ, რითაც ამაყობთ?

თქვენი აზრით, რომელ ზღაპრულ პერსონაჟს ჰგავხართ ყველაზე მეტად და რატომ?

რა ჟანრის ფილმები მოგწონთ და რომელია თქვენი საყვარელი ფილმები?

გაქვთ ან გქონიათ თუ არა რაიმე მეტსახელი? კონკრეტულად რა?

ფილმი რომ გადაიღოთ თქვენზე, რომელი ცნობილი მსახიობი შეასრულებდა თქვენს როლს?

გამოსულხართ თუ არა ტელევიზიით? (თუ კი, როდის და რა ამბავში?)

გაქვთ თუ არა უჩვეულო ნიჭი? (მაგალითად, შეგიძლიათ თუ არა სტვენით გეთქოვენის "ვითვარის სონატის" შესრულება, ან ასკინკილით მარათონული დისტანციის გავლა?)

ყველაზე უხერხული სიტუაცია თქვენს ცხოვრებაში:

რატომ გინდათ, მიიღოთ მონაწილეობა ჩვენს თამაშში?

უჩვეულო ან საინტერესო რამ თუ გადაგხდენიათ თავს? კერძოდ რა?

ყველაზე ცუდი სამუშაო თქვენს ცხოვრებაში:

დღეს რომ მოგცენ 2000 ლარი, რას გააკეთებდით?

მოსკოვში ყოფილი ამერიკელი მზვერავი საჭვო ვითარებაში გარდაიცვალა

მოსკოვში 50 წლის ასაკში გარდაიცვალა ცენტრალური სადაზვერვო სააგენტოს ყოფილი თანამშრომელი ედვარდ ლი ჰოვარდი. რამდენადაც ცნობილია, ჰოვარდი ცსს-ს პირველი თანამშრომელი იყო, რომელიც საბჭოთა კავშირის მხარეზე გადავიდა. ჰოვარდის სიკვდილის შესახებ გაზეთ "ვაშინგტონ პოსტს" ყოფილი ჯაშუშის ინკოგნიტო ნაცნობმა შეატყობინა. მისი ინფორმაციით, ჰოვარდი სააგარაკო სახლის სახურავიდან გადმოვარდა და კისერი მოიტეხა. რუსეთის დაზვერვის ვეტერანის ვიქტორ ანდრიანოვის განცხადებით კი, ჰოვარდი საღამოს თავის ნაკვეთში სეირნობდა, დაეცა და თავი ქვას დაარტყა. მისი ცხედარი მხოლოდ დილით იპოვეს. ანდრიანოვის თქმით, ჰოვარდის გვამი დაწვეს და იმავე დღეს მისი ფერფლი აშშ-დან ჩამოფრენილმა მეუღლემ წაიღო.

ედვარდ ლი ჰოვარდი ცსს-ში 1981 წელს მიიღეს. მას მოსკოვის რეზიდენტურაში სამუშაოდ ამზადებდნენ, სადაც მეუღლე მერისთან ერთად 1983 წელს უნდა გამგზავრებულიყო. თუმცა, ჰოვარდი ბოლო გამოცდაზე – სიცრუის დეტექტორზე ჩაიჭრა. დაინიშნა გამოძიება, რომლის დროსაც დადგინდა, რომ ჰოვარდი საკმაოდ ბევრ ალკოჰოლს სვამდა. ამას დაემატა, თვითმფრინავით ერთ-ერთი მგზავრობის დროს, მის გვერდით მჯდომი ქალის ბრალდება, თითქოს მას ჰოვარდმა ჩანთა მოპარა. ედვარდ ლი ჰოვარდს ცენტრალური სადაზვერვო საგენტო დაატოვებინეს. თუმცა, ორგანიზაციის შუამდგომლობით მან ნიუ-მექსიკოს შტატის ადმინისტრაციაში დაიწყო სამსახური. ცსს მას კიდევ ერთხელ დაეხმარა, როდესაც ჰოვარდი ღამის ბარში დათვრა და ვიღაცას სროლა აუტეხა. მართალია ამ ინციდენტს მსხვერპლი არ მოჰყოლია, ჰოვარდი მაინც დაპაატიმრეს, მაგრამ ცსს-ს შუამდგომლობით გაათავისუფლეს.

ფინანსური სიძნელეების თუ ცსს-ზე ძველი წყენის გამო, ედვარდ ლი ჰოვარდი 1984 წელს ვენაში, მეუღლესთან ერთად დასვენების დროს, საბჭოთა კავშირის დაზვერვის თანამშრომლებს დაუკავშირდა. მათ ჰოვარდმა ცსს-ში მუშაობის დროს გაგებული ყველა საიდუმლო ინფორმაცია გაუმჟღავნა და სოლიდური ფულადი ჯილდოც მიიღო. სწორედ მის ღალატს მოჰყვა მოსკოვში აშშ-ის საელჩოდან ცსს-ს ერთ-ერთი საიდუმლო თანამშრომლის გამოძევება და ამერიკელებზე მომუშავე საბჭოთა მეცნიერის დაპატიმრება და დახვრეტა.

1985 წელს ჰოვარდს საბჭოთა მზვერავებთან კიდევ ერთი შეხვედრა ჰქონდა. ამის შემდეგ ის ნიუ მექსიკოში დაბრუნდა.

1985 წლის აგვისტოში რომში, აშშ-ის საელჩოში გამოცხადდა სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის თანამშრომელი ვიტალი იურჩენკო და პოლიტიკური თავშესაფარი მოითხოვა. მან ცსს-ს თანამშრომელს უშიშროების კომიტეტთან ჰოვარდის ურთიერთობის შესახებ აცნობა. იურჩენკოს ინფორმაციით, ჰოვარდი სუკ-თან რობერტის ფსევდონიმით თანამშრომლობდა.

საგულისხმოა, რომ იურჩენკო, სხვებთან ერთად ცსს-ს მაღალჩინოსანმა თანამშრომელმა ოლდრიგ ეიმსმა დაკითხა, რომელიც უკვე სუკ-ის ზესაიდუმლო აგენტი იყო. ეიმსი მოსკოვს ინტენსიურად ატყობინებდა იურჩენკოს დაკითხვების მიმდინარეობის შესახებ. იურჩენკომ უცნობი მიზეზების გამო ცსს-თან თანამშრომლობა გადაიფიქრა, სსრკ-ს საელჩოში გაიქცა და განაცხადა, რომ ის ამერიკელებმა მოიტაცეს.

ჰოვარდი გამოძიების ფედერალურ ბიუროში დაიბარეს და დაკითხეს. მან ყველაფერი უარყო. მასზე გარე მეთვალყურეობა დააწესეს. ჰოვარდმა მიმაგრებული აგენტები გაშიფრა და შემდეგი ღონისძიება განახორციელა: ჰოვარდმა თავისი გარეგნობის მანეკენი დაამზადებინა. ცოლთან ერთად მანქანით რესტორანში წავიდა. უკანა გზაზე თავის ადგილზე მანეკენი დასვა, თვითონ ერთ-ერთ მოსახვევში გადახტა და ბუჩქებში დაიმალა. სახლში მისულმა ცოლმა მაგნიტოფონი ჩართო, სადაც ფირზე წინასწარ იყო ჩაწერილი ჰოვარდის საუბარი. რასაკვირველია, მათი ბინა ისმინებოდა და გამოძიების ფედერალური ბიუროს აგენტებმა გადაწყვიტეს, რომ ჰოვარდი სახლში იყო. ამასობაში ედვარდ ლი ჰოვარდმა აეროპორტამდე მიაღწია და დალასის გავლით ჰელსინკში ჩაფრინდა, სადაც სსრკ-ს საელჩოში გამოცხადდა. ცოტა ხანში ის მოსკოვში ჩაიყვანეს. ჰოვარდს მისცეს ბინა, აგარაკი და ყოველთვიური ხელფასი დაუნიშნეს. ის, პერიოდულად, საზღვარგარეთაც დადიოდა. მისი ინკოგნიტო ნაცნობის განცხადებით, ჰოვარდი ბანგკოკშიც იყო.

მისი მოსკოვში გაქცევის შემდეგ დაიწყო რუსეთში ამერიკელი საიდუმლო აგენტების უკვალოდ გაუჩინარებების ან ჩავარდნების სერია. როგორც საბოლოოდ გაირკვა, მათ ცსს-ს და გფბ-ს მაღალჩინოსნები და რუსეთის დაზვერვის აგენტები – ოლდრიგ ეიმსი და რობერტ ჰანსენი "უშვებდნენ." ვარაუდობენ, რომ ედვარდ ლი ჰოვარდმა იცოდა ამ უკნასკნელების რუსეთის დაზვერვასთან თანამშრომლობის შესახებ. ეიმსი 1994 წელს დაიჭირეს, ხოლო ჰანსენი – 2001-ში. წელს კი, საკმაოდ საეჭვო ვითარებაში, გარდაიცვალა თავად ედვარდ ლი ჰოვარდი. თუმცა, როგორც ამბობენ, ჯაშუშები ასე შემთხვევით არ კვდებიან.

ერაყის საგარეო საქმეთა მინისტრი ცენტრალურ სადაზვერვო სააგენტოს ბრალდებას უყენებს

ერაყის საგარეო საქმეთა მინისტრი ნაჯი საბრი

ერაყის საგარეო საქმთა მინისტრმა, ნაჯი საბრიმ აშშ-ის ცენტრალური სადაზვერვო სააგენტო ბერლინში ერაყის საელჩოში ტერორისტების შეჭრაში დაადანაშაულა. კატარის ტელევიზიით "ალ-ჯაზირათი" გამოსვლისას საბრიმ განაცხადა: **"ეჭვი არ მეპარება, რომ ეს აქცია ცსს-მ დაგეგმა და მისმა აგენტებმა განახორციელეს."** როგორც ცნობილია, 20 აგვისტოს ერაყის ოპოზიციური დაჯგუფების წევრები ბერლინში ერაყის საელჩოში შეიჭრნენ და მძევლები აიყვანეს. ტერორისტებმა განაცხადეს, რომ ასეთი მეთოდით პროტესტს უცხადებენ ჰუსეინის დესპოტურ რეჟიმს. ხუთი სათის შემდეგ პოლიციამ მძევლები გაანთავისუფლა, ხოლო ტერორისტები დააპატიმრა.

"პროვოკაცია, პირველ რიგში, გერმანიის ხელისუფლების წინააღმდეგ იყო მიმართული, რადგან კანცლერმა გერჰარდ შრიოდერმა აშშ-ის ერაყში შეჭრის განზრახვას მხარი არ დაუჭირა," - განაცხადა ერაყის საგარეო საქმეთა მინისტრმა. მისი მტკიცებით, ერაყის ოპოზიციურ დაჯგუფებებს ცენტრალური სადაზვერვო საგენტო მართავს და აფინანსებს. ცენტრალურ სადაზვერვო სააგენტოს ამ ბრალდებაზე კომენტარი არ გაუკეთებია.

აშშ-ს სადაზვერვო თანამეგობრობა და ცენტრალური სადაზვერვო სააგენტო

აშშ-ს სადაზვერვო თანამეგობრობაში გაერთიანებულია 13 სამთავრობო უწყება, რომლებიც თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში წარმართავენ სადაზვერვო საქმიანობას საზღვარგარეთის ქვეყნებში. სადაზვერვო თანამეგობრობას ხელმძღვანელობს *ცენტრალური სადაზვერვო სააგენტოს დირექტორი.* ეს პოსტი, ამჟამად, უკავია ჯორჯ ტენეტს. სადაზვერვო თანამეგობრობის წევრი უწყებები არიან:

ცენტრალური სადაზვერვო სააგენტო;
თავდაცვის დეპარტამენტის სადაზვერვო სააგენტო;
ეროვნული უსაფრთხოების სააგენტო;
სამხედრო დაზვერვა;
სამხედრო-საზღვაო დაზვერვა;
სამხედრო-საჰაერო დაზვერვა;
საზღვაო ქვეითის კორპუსის დაზვერვა;
ეროვნული ვირტუალური დაზვერვის ოფისი;
ეროვნული სადაზვერვო ოფისი;
გამოძიების ფედერალური ბიურო;
ფინანსთა დეპარტამენტი;
ენერგეტიკის დეპარტამენტი;
სახელმწიფო დეპარტამენტი.

აშშ-ს პრეზიდენტი ჯორჯ ბუში და ცსს-ს დირექტორი ჯორჯ ტენეტი ცსს-ს შესასვლელში

თავდაპირველად მიზანშეწონილად მიგვაჩნია, აღვწეროთ თავად ის პროცესი და საქმიანობა, რასაც ჰქვია დაზვერვა.

დაზვერვის პროცესი

საგარეო დაზვერვის პროცესი ხასიათდება დინამიურობით და დაუსრულებლობით. ამ პროცესში გამოიყოფა რამდენიმე ძირითადი ეტაპი:

მოთხოვნა: სადაზვერო ინფორმაციაზე მოთხოვნა მომდინარეობს პრეზიდენტისგან, ეროვნული უშიშროების საბჭოსგან და სხვა სამთავრობო უწყებებისგან;

მოპოვება: მოთხოვნილ საკითხზე პირველადი მონაცემების შეგროვების შემდეგ იწყება დაზვერვის პროცესი;

გადამუშავება და ექსპლუატაცია: მონაცემთა დიდი რაოდენობის გადაქცევა საბოლოო სადაზვერვო პროდუქტად, მოიცავს თარგმანს, გაშიფვრას და ფოტოგრაფიული და ელექტრონული მეთოდების გამოყენებით ინტერპრეტირებადი ინფორმაციის შენახვას მაგნიტური საშუალებების სახით;

ანალიზი და გადამუშავება: ყველა მოპოვებული ინფორმაციის ინტეგრაცია, შეფასება და შემდგომი ანალიზი. ეს ეტაპი ასევე მოიცავს ხელისუფლებისათვის საფრთხეების დროულ შეტყობინებას, მოვლენებზე ორიენტირებულ ცნობებს და გრძელვადიან სადაზვერვო კვლევებს;

გავრცელება: სადაზვერვო ინფორმაციის მომხმარებლისათვის მიწოდება;

უკუკავშირი: ხელისუფლების და დაზვერვის ხელმძღვანელობის ურთიერთობა, რაც დაზვერვის ხელმძღვანელობას აძლევს საშუალებას, შეაფასოს სადაზვერვო გაერთიანებისთვის არსებული მხარდაჭერის ეფექტურობა, განსაზღვროს ნაკლოვანებები და დროულად აღმოფხვრას ისინი.

ინფორმაციის მოპოვებისათვის არსებობს ოთხი სადაზვერვო საშუალება:

რადიო-ელექტრონული, ანუ სასიგნალო დაზვერვა (SIGINT): მოიცავს რადიო, ტელემეტრული და სხვა კომუნიკაციური სისტემებიდან მოპოვებულ (გადაჭერილ) ინფორმაციას;

ვირტუალური დაზვერვა (IMINT): ასეთი სახის დაზვერვას აწარმოებს ცენტრალური ვირტუალური ოფისი, რომელიც ასრულებს ყველა სახის, საიდუმლო თუ არასაიდუმლო, ვირტუალურ სადაზვერვო ღონისძიებებს;

გაზომვისა და მაჩვენებლების დაზვერვა (MASINT): წარმოადგენს ტექნიკური დაზვერვის ერთ-ერთ სახეს. დაზვერვის ეს ტიპი, არსებულ მონაცემთა შედეგების საფუძველზე, განსაზღვრავს ობიექტის ლოკაციას, იდენტიფიკაციას და აღწერს ობიექტის სხვადასხვა მახასიათებლებს. მუშაობაში აქტიურად გამოიყენება ბირთვული, ოპტიკური, აკუსტიკური, სეისმოლოგიური და რადიოსიხშირული მეცნიერებები;

წმინდა აგენტურული დაზვერვა (HUMINT): მოიცავს როგორც ლეგალური, ასევე არალეგალური დაზვერვის მეთოდებს. ძირითადად ცენტრალური სადაზვერვო სააგენტოს, თავდაცვის დეპარტამენტის სადაზვერვო სააგენტოს, სახელმწიფო დეპარტამენტის და გამოძიების ფედერალური ბიუროს მიერ ხორციელდება.

გადამუშავება და ექსპლუატაცია

დაზვერვის ერთ-ერთ ძირითად და ურთულეს პროცესს ინფორმაციის გადამუშავება და ექსპლუატაცია წარმოადგენს - პირველადი მონაცემების სინთეზირება და მათთვის გამოსადეგი ფორმის მიცემა, რაც დაზვერვის ანალიტიკოსების ფუნქციას წარმოადგენს. ამ პროცესში შედის ინფორმაციის შემცველი ტელეკომუნიკაციური ქსელის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, მონაცემთა ვირტუალური დამუშავება, ცნობების დეკოდირება და რადიოგადაცემათა თარგმნა, ინფორმაციის მომზადება კომპიუტერული დამუშავებისათვის, არქივაცია და აღდგენა, აგენტურული ცნობებისათვის გასაგები ფორმის მიცემა. ამ პროცესში სადაზვერვო გაერთიანების ყველა უწყება მონაწილეობს.

ანალიზი და გადამუშავება

სადაზვერვო ორგანიზაციებში ანალიტიკოსები ვიწრო გეოგრაფიული ან ფუნქციონალური სპეციალიზაციის მიხედვით ინიშნებიან.

ანალიტიკოსები ითვისებენ შემოსულ ინფორმაციას, აფასებენ მის მნიშვნელობას და, არსებულ ტერიტორიაზე მიმდინარე მოვლენების გათვალისწინებით, ახდენენ სიტუაციის პროგნოზირებას ან გეგმავენ ღონისძიებებს.

ანალიტიკოსები ასევე მუშაობენ ალტერნატიულ სამომავლო გეგმებზე და შეისწავლიან იმ საფრთხეებს, რომელიც, შესაძლოა, მომავალში დაემუქროს აშშ-ს ეროვნულ ინტერესებს ან უსაფრთხოებას. ანალიტიკოსები ასევე განსაზღვრავენ მოთხოვნებს ახალი ოპერატიული ან ღია ინფორმაციების მოსაპოვებლად.

სადაზვერვო გაერთიანებას ცენტრალური სადაზვერვო სააგენტოს დირექტორი ხელმძღვანელობს. შესაბამისად, ამ გაერთიანების სათავეში სწორედ ცსს დგას.

ცენტრალური სადაზვერვო სააგენტო

შექმნის თარიღი: 1947წ.
შტაბ-ბინა: ვაშინგტონი, ლენგლი
დირექტორი: ჯორჯ ტენეტი
ცსს-ში მოქმედებს ოთხი დირექტორატი:

1. ოპერატიული დირექტორატი

ხელმძღვანელობს ცსს-ს დირექტორის მოადგილე ოპერატიულ დარგში. დირექტორატის პირდაპირ პასუხისმგებლობას საზღვარგარეთის ქვეყნების შესახებ საიდუმლო ინფორმაციის მოპოვება წარმოადგენს. ოპერატიული დირექტორატი ადმინისტრაციულად დაყოფილია ტერიტორიული ნიშნით. გარდა ამისა, აქ არსებობს სპეციფიკურ საკითხებზე მომუშავე ორი ცენტრი: ***ანტიტერორისტული ცენტრი და კონტრდაზვერვის ცენტრი.***

2. დაზვერვის დირექტორატი

ასე ეწოდება ცსს-ს ანალიტიკურ სტრუქტურას. ხელმძღვანელობს დირექტორის მოადგილე დაზვერვის, ანუ ანალიტიკურ დარგში. დირექტორატი აწარმოებს ცსს-ს დასრულებული სადაზვერვო პროდუქციის უდიდეს ნაწილს.

დირექტორატში მოქმედებს ხუთი რეგიონული ოფისი. თითოეული მათგანი აწარმოებს მრავალმხრივ პოლიტიკურ, ეკონომიკურ, სამხედრო და სხვა სახის კვლევებს თავისი სფეროს მიხედვით. ეს ოფისებია:

აფრიკისა და ლათინური ამერიკის;
აღმოსავლეთ აზიის;
ევროპის;
ახლო აღმოსავლეთისა და სამხრეთ აზიის;
სლავური და ევრაზიული ქვეყნების.

დირექტორატში ასევე ფუნქციონირებს სპეციფიურ საკითხებზე მომუშავე ანალიტიკური ოფისები:

რესურსების, ვაჭრობის და ტექნოლოგიების ოფისი: პასუხს აგებს ისეთ საკითხებზე, როგორებიცაა ეკონომიკურ მოლაპარაკებათა მონიტორინგი, უცხოური ფირმების აქტიურობა აშშ-ს ფირმების წინააღმდეგ, იარაღის საერთაშორისო ბაზარი, თავდაცვის ინდუსტრიის სტრატეგია, ენერგორესურსების ანალიზი, გეოგრაფიული და დემოგრაფიული საკითხები;

სამეცნიერო და იარაღის კვლევითი ოფისი: იკვლევს უცხოეთში იარაღის წარმოების საკითხებს;

საინფორმაციო წყაროების ოფისი: ანვითარებს და მართავს დაზვერვის დირექტორატის საინფორმაციო სისტემებს. ასევე ამუშავებს ცსს-თვის ღია ინფორმაციების მიღების ელექტრონულ სისტემას;

მიმდინარე პროდუქციისა და ანალიტიკური მხარდაჭერის ოფისი: აქვეყნებს ღია წყაროებით მოპოვებულ მიმდინარე სადაზვერვო პროდუქციას საზოგადოებისათვის. კოორდინირებას უწევს კარტოგრაფიულ, დიზაინურ და ედიტორულ ექსპერტიზას, ცსს-ს პროდუქციის გავრცელებას.

დაზვერვის დირექტორატში ასევე შექმნილია ორი უმსხვილესი ცენტრი:

ორგანიზებულ დანაშაულთან და ნარკოტიკებთან ბრძოლის ცენტრი: შეიქმნა 1989 წელს. საერთაშორისო ნარკობიზნესის და ორგანიზებული დანაშაულის შესახებ აკეთებს მუდმივ ანალიზს, ახდენს სიტუაციის პროგნოზირებას, ინფორმაციის შეფასებას და გავრცელებას;

ბირთვული გაუვრცელებლობის ცენტრი: შეიქმნა 1991 წელს. აფასებს და აანალიზებს იარაღის საერთაშორისო გაუვრცელებლობის შესახებ არსებულ ინფორმაციებს და უგზავნის ამ საკითხზე მომუშავე სახელმწიფო მოღვაწეებს.

3. მეცნიერებისა და ტექნოლოგიების დირექტორატი

ხელმძღვანელობს საგარეო რადიო-ინფორმაციულ სამსახურს. აწარმოებს ინფორმაციის მოპოვებას საზღვარგარეთის რადიო და ტელეგადაცემებიდან, ჟურნალ-გაზეთებიდან, ლეგალური და არალეგალური ლიტერატურიდან. ახდენს ამ ინფორმაციის თარგმნას და შემდგომი ანალიზისა და დამუშავებისათვის აგზავნის დაზვერვის დირექტორატში. მეცნიერებისა და ტექნოლოგიების დირექტორატი ასევე ხელმძღვანელობს სადაზვერვო გაერთიანების ღია წყაროების პროგრამულ ოფისს. გარდა ამისა, აღნიშნული დირექტორატის სამსახურები ახდენენ აგენტურული ქსელის უზრუნველყოფას ტექნიკური საშუალებებით.

4. ადმინისტრაციული დირექტორატი

დაკავებულია ადმინისტრაციული პრობლემებით.

აქ შექმნილია და ფუნქციონირებს შემდეგი ოფისები:

კომუნიკაციების ოფისი;
ინფორმაციული ტექნოლოგიების ოფისი;
სამედიცინო ოფისი;
კადრების ოფისი;
პერსონალის უსაფრთხოების ოფისი;
ტრენინგის და განათლების ოფისი.

ორგანიზაცია	ბიუჯეტი	შემადგენლობა
	მილიარდებში	
სადაზვერვო გაერთიანების სამდივნო	$0.1 B	278
ცენტრალური სადაზვერვო სააგენტო	$3.1 B	16,000
თავდაცვის დეპარტამენტის სადაზვერვო სააგენტო	$0.85 B	8,500
ეროვნული დაზვერვის ოფისი	$6.2 B	1,700
ეროვნული უსაფრთხოების სააგენტო	$3.6 B	21,000
სამხედრო დაზვერვა	$1.0 B	13,000
სამხედრო-საზღვაო დაზვერვა	$1.2 B	16,000
სამხედრო-საჰაერო დაზვერვა	$1.5 B	15,000
სამხედრო-საჰაერო სადაზვერვო ოფისი	$0.77 B	20
სამხედრო-საპროექტო ოფისი	$0.09 B	20
ეროვნული ვირტუალური და კარტოგრაფიული ოფისი	$1.2 B	9,000
სამხედრო საგამოძიებო სამსახური	$0.35 B	3,000
საზღვაო კრიმინალური გამოძიების სამსახური	$0.02 B	350
ენერგეტიკის დეპარტამენტი-ბირთვული გაუვრცელებლობის და ეროვნული უსაფრთხოების სააგენტო	$0.04 B	300
იუსტიციის დეპარტამენტი-ფედერალური გამოძიების ბიურო	$0.50 B	2,500
სახელმწიფო დეპარტამენტი — ინფორმაციისა და კვლევის ცენტრი	$0.02 B	300
ფინანსთა დეპარტამენტი —ფინანსური დანაშაულის წინააღმდეგ მებრძოლი ბიურო	$0.02 B	150
ფინანსთა დეპარტამენტი -ხაზინა სამსახური	$0.03 B	300
ტრანსპორტის დეპარტამენტი — სანაპირო დაცვის სადაზვერვო სამსახური	$0.02 B	220
იუსტიციის დეპრტამენტი — ნარკოტიკებთან ბრძოლის ადმინისტრაცია	$0.25 B	1,000

დასკვნა

აი, ეს არის იმ ორგანიზაციის მოკლე აღწერა, რომლის შესახებაც შექმნილია უამრავი მითი და ლეგენდა. ცსს-ს მიაწერენ მსოფლიოში მომხდარ ისეთ მნიშვნელოვან მოვლენებს, როგორებიცაა პოლიტიკურ და გავლენიან პირთა ლიკვიდაცია, სახელმწიფო გადატრიალებები და სხვა. თუმცა, ამ ხმების შესახებ დაზუსტებული ფაქტები, რა თქმა უნდა, არ არსებობს. ერთადერთი, რაშიც ეჭვი არავის ეპარება, არის ის, რომ სსრკ-ს დაშლაში ცსს-ს უდიდესი წვლილი მიუძღვის. და კიდევ ერთი: ცსს-ს შემქმნელმა და დამფუძნებელმა ალენ დალასმა ორგანიზაციის შექმნის დროს განაცხადა: ***"ინფორმაციის მოპოვება ცსს-ს საქმიანობის მხოლოდ 10 პროცენტს უნდა შეადგენდეს. დანარჩენი 90 პროცენტი კი საზღვარგარეთ აშშ-ს ინტერესების განხორციელება და, საჭიროების შემთხვევაში, ძირგამომთხრელი მუშაობა უნდა იყოს."***

ცენტრალური სადაზვერვო სააგენტოს როლი ავღანეთში მიმდინარე ანტიტერორისტული კამპანიის პერიოდში

უკანასკნელ პერიოდში უცხოეთის მასმედიაში ჩნდება ცნობები ცსს-ს საიდუმლო ქვედანაყოფების ავღანეთში საქმიანობის შესახებ, რომელთა არსებობაც აქამდე მკაცრად გასაიდუმლოებული იყო. როგორც ცნობილი გახდა, 27 სექტემბერს ცსს ერთ-ერთი სპეცქვედანაყოფი პირველი შევიდა ავღანეთის ტერიტორიაზე, რითიც გზა გაუხსნა საერთაშორისო ანტიტერორისტული კოალიციის სამხედრო ძალებს. იმავე ქვედანაყოფმა ჩრდილოეთ ალიანსი უზრუნველყო სადაზვერვო ინფორმაციით თალიბანის და "ალ ქაედას" რაზმების განლაგების შესახებ.

ცსს-ს სპეცდანიშნულების რაზმი

შემადგენლობა

აღსანიშნავია, რომ ეს ქვედანაყოფები წარმოადგენენ ცსს-ს საიდუმლო სპეცნაწილებს, რომლებიც ემორჩილებიან ცსს-ს ოპერატიულ დირექტორატს, დაყოფილნი არიან ექვსი ადამიანისგან შემდგარ ჯგუფებად და არ ატარებენ სამხედრო ფორმას. ოპერატიული დირექტორატის სპეცრაზმების განკარგულებაში ასევე იყო 150 მფრინავი და, უმეტესწილად, ვეტერანი სამხედრო სპეციალიტები.

აღჭურვილობა

ვერტმფრენები, ულტრათანამედროვე კამერებით აღჭურვილი უპილოტო საფრენი აპარატები და სადაზვერვო თვითმფრინავები.

სწორედ ცსს-ს მზვერავი თვითმფრინავის მონაცემთა წყალობით იქნა განადგურებული "ალ ქაედას" ლიდერთა დიდი ნაწილი. თუმცა, დღემდე გაურკვეველია ცსს-ს ინფორმაციის როლი ბინ ლადენის ერთ-ერთი თანამებრძოლის *მუჰამედ ატეფის* განადგურებაში.

აშშ-ს თავდაცვის დეპარტამენტის მდივანს დონალდ რამსფელდს, რომელიც ყოველდღიურ ბრიფინგებზე აჯამებდა ავღანეთში აშშ-ს საომარი ოპერაციების შედეგებს, არასდროს ულაპარაკია ოპერაციებში ცსს-ს მონაწილეობის ხარისხის შესახებ.

უკვე დღეისათვის არსებული ინფორმაციით, უდიდესი მნიშვნელობა ჰქონდა ცსს-ს ნახევრადგასამხედროებული ქვედანაყოფების როლს ავღანეთში, რადგან საომარი მოქმედებების დიდი ნაწილი ეფუძნებოდა სამიზნეთა განლაგების შესახებ მათ მიერ მოპოვებულ სადაზვერვო ინფორმაციას.

ცსს-ს ოპერატიულ თანამშრომლებს ავღანეთში მეგზურობას უწევდნენ ჩრდილოეთ ალიანსის მებრძოლები, რომლებმაც კარგად იცოდნენ ავღანეთის მთიანი ტერიტორიები.

ცსს-ს ოპერატიულ სამმართველოს ქვედანაყოფების შემადგენლობაში ასევე იყვნენ ცსს-ს ახლო აღმოსავლეთის განყოფილების ოფიცრები, რომლებიც ზედმიწევნით ფლობდნენ ადგილობრივ ენებს და ჰქონდათ ჩრდილოეთ ალიანსთან ურთიერთობის მრავალწლიანი გამოცდილება.

უნდა აღინიშნოს, რომ გასული 18 წლის მანძილზე ცსს მჭიდროდ თანამშრომლობდა სამხრეთ ავღანურ ტომებთან და საველე მეთაურებთან.

ერთ-ერთი წყაროს მტკიცებით, ცსს-ს ოპერატიული სამმართველო, პირდაპირ თუ ირიბად, დაეხმარა ასობით წარმატებულ ავიადარტყმას, რომლებიც 7 ოქტომბერს დაიწყო. ავიადარტყმებისთვის საადაზვერვო მონაცემთა დამუშავებამ და მზვერავი თვითმფრინავების გამოყენებამ აშშ-ს სამხედრო-საჰაერო ძალებსა და ცსს-ს შორის ერთგვარი დაძაბულობაც კი გამოიწვია, მაგრამ სამხედრო და არასამხედრო წყაროები ადასტურებენ, რომ საომარი კამპანიის მსვლელობის დროს მიღწეული თვალსაჩინო უპირატესობა სწორედ ამ ორი უწყების კოორდინირებული მოქმედების შედეგია.

სამხედრო მისიის გარდა, ცსს-ს საიდუმლო ქვედანაყოფებს დავალებული ჰქონდათ ავღანეთის იმ რაიონების გამოვლენა, რომელთაც ყველაზე მეტად ესაჭიროებოდათ ჰუმანიტარული დახმარება. უნდა ითქვას, რომ ცსს-ს ოფიცრებმა ამ დავალებასაც წარმატებით გაართვეს თავი.

ცსს-ს მთელი ეს საიდუმლო სამუშაო წარმოადგენდა პრეზიდენტი ბუშის სტრატეგიის ძირითად ნაწილს, რომლის მიზანი იყო როგორც ბინ ლადენის განადგურება, ასევე "ალ ქაედას" ქსელის სრული დაშლა და ავღანეთიდან მათი განდევნა; აღსანიშნავია, რომ ბუშმა სექტემბერში გამოსცა ბრძანება, რომლის მიხედვითაც ცსს-ს დაევალა, გამოეყენებინა მის ხელთ არსებული აბსოლუტურად ყველა რესურსი ბინ ლადენის მოსაკლავად და "ალ ქაედას" ქსელის დასაშლელად. ცსს-ს საიდუმლო ოპერაციები ავღანეთის ტერიტორიაზე დაფინანსდა 1 მილიონი აშშ დოლარით.

ცსს-ს მუშაობა ჩრდილოეთ ალიანსთან და სამხრეთულ ტომებთან ამ სტრატეგიის საყრდენ პუნქტს წარმოადგენდა. ეს ნიშნავდა იმას, რომ ავღანური ოპოზიციის რაზმები თალიბთა და "ალ ქაედას" მებრძოლთა და ლიდერთა წინააღმდეგ საბრძოლველად მიიღებდნენ აშშ-დან ფარულ და ღია მხარდაჭერას - იარაღს, საბრძოლო აღჭურვილობას, საკვებსა და ფულს.

პრეზიდენტის ადმინისტრაციის მაღალჩინოსანთა აზრით, ჩრდილოეთ ალიანსის შეტევების სისწრაფე და ეფექტურობა და ავღანეთიდან თალიბთა და "ალ ქაედას" მებრძოლების განდევნა და მათი ქსელის დაშლა მხოლოდ და მხოლოდ ცსს-ს სპეცჯგუფების გეგმაზომიერი მუშაობის შედეგს წარმოადგენდა.

ამერიკელთა 4 პროცენტი ჯაშუში იქნება

ახლად შემუშავებული პროგრამის "ტერაქტების შესახებ ინფორმირების და მათი თავიდან აცილების სისტემები" ფარგლებში, აშშ-ის ადმინისტრაცია მილიონობით ადამიანის მოგროვებას გეგმავს, რომლებიც იუსტიციის დეპარტამენტთან, ეროვნული უსაფრთხოების სააგენტოსთან და გამოძიების ფედერალურ ბიუროსთან ითანამშრომლებენ და სისტემატურად მიაწვდიან ყველანაირი სახის ინფორმაციას. აშშ-ში ჩატარებული ბოლო აღწერის თანახმად, ქვეყნის მოსახელობა 281 421 906 ადამიანს შეადგენს. დაგეგმილია, რომ ახალი პროგრამის ფრგლებში სამართალდმცავებთან 11 მილიონზე მეტი ადამიანი ითანამშრომლებს.

უპირველეს ყოვლისა, ინფორმატორებს დაიქირავებენ ტრანსპორტის და მომსახურეობის სფეროში მომუშავე პერსონალიდან. ჯაშუშები გახდებიან კურიერები, მძღოლები, გამცილებლები. მათი შეტყობინებები გადაეცემა მონაცემთა სპეციალურ ბაზას, რომელშიც ჩართული იქნება აშშ-ის ყველა სპეცსმსახური და სამართალდამცავი ორგანოები. ამგვარი მეთოდით, აშშ-ის იუსტიციის დეპარტამენტის განკარგულებაში იმაზე გაცილებით მეტი ინფორმატორი აღმოჩნდება, ვიდრე ეს ჰყავდა გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის უშიშროების სამსახურს - "შტაზის". როგორც ცნობილია, ეს უკანასკნელი უწყება, ინფორმატორთა რაოდენობით, მსოფლიოში პირველ ადგილზე იყო.

აღნიშნული პროგრამის ექსპერიმენტი აგვისტოში დაიწყო და ათზე მეტ ქალაქში მიმდინარეობს.

„მოსადს„ ახალი ხელმძღვანელი ეყოლება

2002 წლის 1 ოქტომბერს ისრაელის დაზვერვის "მოსადის" ხელმძღვანელის პოსტზე ეფრაიმ ჰალევის ყოფნის ვადა იწურება. ეფრაიმ ჰალევს ეროვნული უშიშროების საბჭოს ხელმძღვანელად დანიშნავენ. ჯერჯერობით გარკვეული არ არის, თუ ვინ იქნება "მოსადის" ახალი შეფი.

როგორც ცნობილი გახდა, ისრაელის პრემიერ-მინისტრი არიელ შარონი დაზვერვის ხელმძღვანელის პოსტზე ყველა სავარაუდო კანდიდატს შეხვდა. არიელ შარონი ხუთ ასეთ პიროვნებას გაესაუბრა. სამი მათგანი არმიის გენერალია, ხოლო ორი უშუალოდ "მოსადის" მაღალჩინოსანი. თავად ეფრაიმ ჰალევის აზრით, "მოსადს" ამ ორგანიზაციის რიგებიდან გამოსულმა პიროვნებამ უნდა უხელმძღვანელოს, რომელსაც ექნება დაზვერვის სისტემაში მუშაობის გამოცდილება და კარგად ეცოდინება სადაზვერვო სპეციფიკა. "მოსადის" შეფი ბოლო ორ კანდიდატურას უჭერს მხარს და პრემიერ-მინისტრს რეკომენდაციას აძლევს, არჩევანი მათ შორის გაკეთდეს. ორივე კანდიდატი "მოსადის" მაღალი რანგის ოფიცერია. ერთ-ერთი მათგანის ვინაობა უკვე ცნობილია – ილან მიზრახი. მეორე კანდიდატის სახელი კი უცნობია.

რაც შეეხება მიზრახს, ის ისრაელის დაზვერვის ერთ-ერთ საუკეთესო და პროფესიონალ თანამშრომლად ითვლება. როგორც იუწყებიან, მას საზღვარგარეთ ოპერატიული მუშაობის დიდი და უნაკლო გამოცდილება აქვს. წლების განმავლობაში "მოსადის" მიერ დაგეგმილ და განხორციელებულ ათობით ოპრეაციაში აქვს მიღებული მონაწილეობა. ამ ოპერაციების დეტალები, ჯერჯერობით, ისევ სახელმწიფო საიდუმლოებას წარმოადგენს.

მეორე კანდიდატი "მოსადის" გადამდგარი მაღალი რანგის ოფიცერია. ისიც ოპერატიულ სფეროში მუშაობდა.

ეფრაიმ ჰალევისათვის ორივე კანდიდატურა მისაღებია. თუმცა, პრემიერ-მინისტრის სამხედრო გარემოცვა მოითხოვს, რომ დაზვერვის შეფი სწორედ არმიის გენერლებიდან შეირჩეს. მათი აზრით, თუ "მოსადს" სათავეში ჰალევის კანდიდატურა ჩაუდგება, ჰალევი, ეროვნული უშიშროების საბჭოს ხელმძღვანელის პოსტზე გადასვლის შემდეგ, უპრეცენდენტო ძალაუფლებას მოიპოვებს და გააკონტროლებს, როგორც უშიშროების სისტემას, ასევე ქვეყნის საგარეო პოლიტიკას. ამიტომ, სამხედროების აზრით, პრემიერმა არჩევანი არმიის სამ გენერალს შორის უნდა გააკეთოს. სამივეს ვინაობა ცნობილია: შლომო იანაი, ამირამ ლევინი და მეირ დაგანი.

გენერალ-მაიორი შლომო იანაი – 50 წლის, ქალაქ ხოლონას მკვიდრი, 2002 წლის იანვრამდე სათავეში ედგა თავდაცვის სამინისტროს დაგეგმვის განყოფილება – "ცახალს." მისი მომხრეები მიუთითებენ იანაის აშშ-ს სპეცსამსახურებთან მჭიდრო კავშირებზე. იანაის უახლოეს მეგობრებს შორის ცენტრალური სადაზვერვო სააგენტოს დირექტორს ჯორჯ ტენეტს ასახელებენ.

გენერალ-მაიორი მეირ დაგანი (გუბერმანი) – 57 წლის. დაბადებული და გაზრდილია რუსეთში. უმაღლესი კლასის აღმოსავლეთმცოდნე-არაბისტი. ითვლება ტერორიზმთან ბრძოლის საუკეთესო პროფესიონალად. ახლო ურთიერთობა აქვს პრემიერ-მინისტრ არიელ შარონთან.

ბრიგადის გენერალი ამირამი ლევინი – 56 წლის. სხვადასხვა დროს ეკავა მაღალი თანამდებობები ქვეყნის სამხედრო სისტემაში. ბენიამინ ნეთანიაჰუს პრემიერობის დროს, მცირე ხნით იყო "მოსადის" შეფის ეფრაიმ ჰალევის მოადგილე, თუმცა, მასთან უთანხმოების გამო ლევინმა თანამდებობა დატოვა.

ექსპერტთა აზრით, თუ არიელ შარონი გადაწყვეტს, რომ მოსადს არმიის ერთ-ერთმა გენერალმა უხელმძღვანელოს, მაშინ არჩევანი, სავარაუდოდ, შლომო იანაის სასარგებლოდ გაკეთდება, რაშიც ანალიტიკოსთა აზრით ამერიკელი კოლეგების დიდი წვლილი იქნება.

"მოსადის" ყოფილი შეფი დენი იატომი, ისრაელის ყოფილი პრემიერ-მინისტრი ნეთანიაჰუ და "მოსადის" ამყამინდელი შეფი ეფრაიმ ჰალევი.

საფრანგეთის სპეცსამსახურების აზრით, ცსს შეცდომას უშვებს

საფრანგეთის სპეცსამსახურებზე დაყრდნობით, ტელეკომპანია ABC-ის მიერ გავრცელებული ინფორმაცის თანახმად, 11 სექტემბრის ტერაქტში ეჭვმიტანილი და ამჟამად პატიმრობაში მყოფი ზაქარიას მუსაუი მსოფლიო სავაჭრო ცენტრზე თავდასხმას არ აპირებდა. ამის თაობაზე, ტელეკომპანიას, საფრანგეთის თავდაცვის სამინისტროს ყოფილმა მაღალჩინოსანმა თანამშრომელმა ალექსის დებამ განუცხადა. მისი თქმით, მუსაუის გამოყენება ტერაქტების "მეორე ტალღაში" იგეგმებოდა, რომელიც 2002 წელს უნდა დაწყებულიყო. დებას თქმით, ამერიკელები შეცდომას უშვებენ, როცა მუსაუის 11 სექტემბრის მონაწილედ აცხადებენ. მის ხელთ არსებული ინფორმაციის მიხედვით, მუსაუი სხვა ტერორისტებთან ერთად, ევროპაში, ახლო აღმოსავლეთსა და აზიაში აშშ-ის საელჩოებზე თავდასხმაში მიიღებდა მონაწილეობას.

ერთი წლის წინ, ხუთ სექტემბერს, საფრანგეთის სპეცსამსახურებმა ცენტრალურ სადაზვერვო სააგენტოს და გამოძიების ფედერალურ ბიუროს მუსაუიზე დოსიე გაუგზავნეს. ამ მონაცემების თანახმად, მუსაუის განათლება ლონდონში ჰქონდა მიღებული. ასევე გავლილი ჰქონდა წვრთნები ავღანეთის ბანაკებში და იმ ტერორისტული დაჯგუფების წევრი იყო, რომელიც 1994 წელს თვითმფრინავის გატაცებას და ეიფელის კოშკზე შეჯახებას გეგმავდა.

შეეძლოთ თუ არა აშშ-ის სპეცსამსახურებს 11 სექტემბრის ტერაქტის აღკვეთა?

2001 წლის 11 სექტემბრის ტრაგედიამ აშშ-ს სპეცსამსახურების, განსაკუთრებით ცენტრალური სადაზვერვო სააგენტოს და გამოძიების ფედერალური ბიუროს იმიჯი საგრძნობლად შეარყია. დასავლეთის მას მედიაში საკმაოდ ხშირად ჩნდება სტატიები და მოსაზრებები იმის თაობაზე, რომ აშშ-ის სპეცსამსახურებს ტერაქტი უნდა აღეკვეთათ. ფაქტი ერთია: ტრაგედია უკვე მოხდა. თუმცა, 11 სექტემბრის შემდეგ გაჩნდა ინფორმაციები ცენტრალურ სადაზვერვო სააგენტოში ფორსირებული რეფორმების დაწყების შესახებ. კერძოდ, საუბარი შეეხებოდა ცსს-ს ანალიტიკური სამსახურის გადახალისების და საგენტოში არაბული, ავღანური და პუშტუს ენების მაღალკვალიფიციური სპეციალისტების მოზიდვის საკითხს.

წინამდებარე გრაფიკაში თანმიმდევრულად არის ასახული აშშ-ის სპეცსამსახურების და მათი უცხოელი კოლეგების მიერ მოპოვებული ინფორმაციები "ალ-ქაიდას" ტერორისტების მოქმედების და გადაადგილების შესახებ. გარდა ამისა, გრაფიკა ასახავს 2001 წლის 11 სექტენმბრის ტრაგედიამდე ცხრა თვით ადრე განვითარებულ ბევრ საინტერესო პოლიტიკურ მომენტს. შეიძლებოდა თუ არა ტერაქტის თავიდან აცილება, ამის დასკვნა მკითხველისათვის მიგვინდვია.

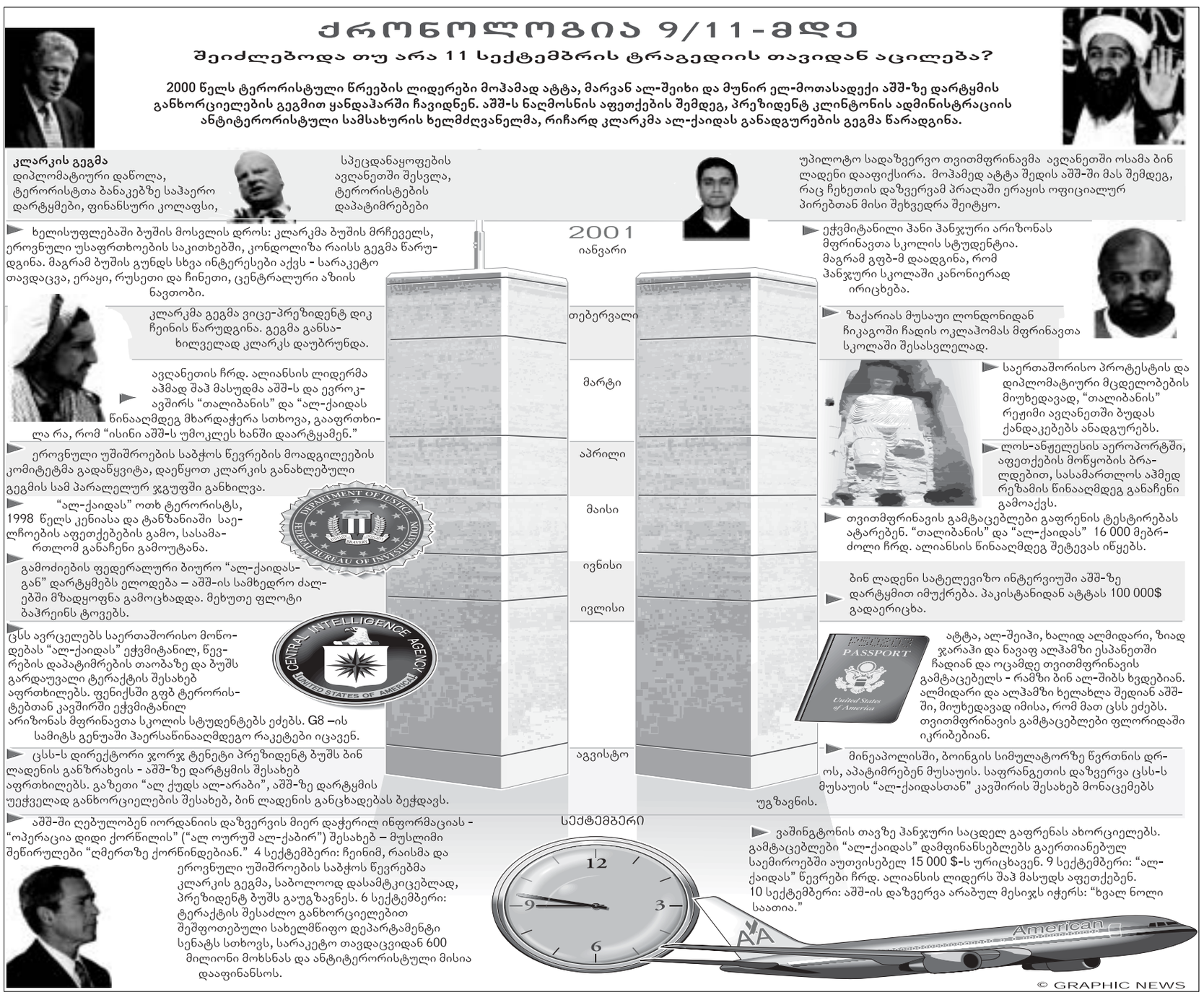

ბინები

იყიდება

იყიდება 4-ოთახიანი უცხოვრებელი ბინა 6/9-სართულზე დიდ დიღომში, მე-3 მკ/რ-ში, მე-5 კორპუსი. ფასი 8500. ტელ: 23-13-74 (საღამო), 877 40 78 50

იყიდება 3-ოთახიანი ჩეხური პროექტის ბინა, 6(9) ვარკეთილის მე-3 მკ/რ-ში. ტელ: 59-05-59.

იყიდება 3-ოთახიანი ბინა საირმეზე. ტელ: 37-88-90.

იყიდება 1-ოთახიანი გადაკეთებული 2-ად დიღმის მასივში. ტელ: 52-10-31

იყიდება 5-ოთახინი ბინა ქიაჩელზე. ტელ: 93-65-53.

იყიდება 2-ოთახიანი ბინა რუსთავში. ტელ: 8 24 15 72 62

იყიდება 2-ოთახიანი ბინა, საერთო ფართი 80 კვ.მ. ვერაზე. ტელ: 22-48-91

იყიდება 4-ოთახიანი ბინა ვაშლიჯვარის დასაწყისში, კინოსტუდიის კორპუსში. ტელ: 53-06-68.

იყიდება სახლი. ტელ: 63-32-44

იყიდება 2-სართულიანი კერძო სახლი დიდი ეზოთი ან სახლის ნახევარი. ტელ: 33-25-77.

იყიდება მიწის ნაკვეთი ნუცუბიძის 3 მკ/რ-ის მიმდებარე ტერიტორიაზე. ტელ: 32-52-82

იყიდება ბინა მარჯანიშვილზე. ტელ: 95-26-46.

იყიდება მიწის ნაკვეთი წავკისში. ტელ: 877-73-32-19.

იყიდება 3-ოთახიანი ბინა ვერაზე. ტელ: 29-33-73.

იყიდება 3-ოთახიანი ბინა ვაჟა-ფშაველას 4 კვ. 10 კორპუსი. 31-61-68.

იყიდება ბინა 3,5-ოთახიანი სამედიცინო ინსტიტუტის პირდაპირ. 15 (18) სართული. ევრორემონტით, ტელეფონით, სარდაფით, ორსართულიანი ავტო-ფარეხით. ფასი შეთანხმებით. ტელ: 38-16-26, 899-558355

იყიდება ან იცვლება ნაკლებ ფართზე 2-ოთახიანი ტიპური სუფთა ბინა. 4 (8) წერეთელზე 12 000-ად. 34-61-29

ვყიდი კერძო კაპიტალურ სახლს დოლიძის ქუჩაზე 500 კვ.მ. ნაკვეთით. 38-29-50

იყიდება 4-ოთახიანი ბინა ავტოფარეხით, ბ/აირით, ტელეფონით ვაშლიჯვრის კინოსტუდიის სახლში. 53-06-68

იყიდება პეკინზე 4-ოთახიანი ბინა 140 კვ.მ. ფართის. 7/6 სართულზე. ფასი 31. 000. 899-562754

იყიდება ჩელუსკინელების ქუჩაზე 2-ოთახიანი ბინა ლოჯიით 5/5 სართულზე, დიდი სხვენით. ფასი 20.000. 899-562754

იყიდება 2-ოთახიანი ბინა დიდი ლოჯიით, ბუდაპეშტის ქ. № 10. 8/5 სართულზე, რემონტით. ფასი 18.000. 37-45-14 (საღამოს)

იყიდება 1,5 ოთახიანი ბინა-სახელოსნო ევრორემონტით, ვაკეში, კავსაძის 4. 2/2 სართულზე. ბუხრით, აივნით, რკინის კარით. ფასი 15.000. 893-311772

იყიდება 4-ოთახიანი ბინა I სართულზე 130 კვ.მ., სარდაფი 60 კვ.მ., რომელიც გამოდგება სარესტორნედ. ქიაჩელის ქუჩაზე (ვერაზე). ფასი 52.000. 893-311772

ვიყიდი 2-ოთახიან ბინას I სკოლის უკან ახალ სახლში (35.000-ად). 96-17-35

იყიდება ვერაზე 3-სართულიანი სასტუმრო 800 კვ.მ. ეზოთი. ფასი 650.000. 893-311772

იყიდება 2,5-ოთახიანი ბინა 8/9 სართულზე, სუფთა. წერეთელზე (კოკა-კოლასთან). ფასი 17.000. 961735

იყიდება 2-ოთახიანი ბინა ვაკეში ფალიაშვილის ქუჩაზე, მიშენებით. 5/5 სართულზე. ფასი 35.000. 95-39-97

იყიდება 2-სართულიანი სახლი 140 კვ.მ. ეზოთი (65 კვ.მ.), მეტრო ავლაბართან. ფასი 18.000. 893-311772

იყიდება 4-ოთახიანი ბინა დოლიძის დასაწყისში, 16/2 სართულზე. სუფთა მდგომარეობაში. კაპიტალური ავტოფარეხით. ფასი 45.000. 893-311772

იყიდება 2-ოთახიანი ბინა I სკოლის უკან, ლესია უკრაინკას ქუჩაზე, 7/5 სართულზე. კაპიტალური რემონტით, რკინის კარებით, ავტოფარეხით. ფასი 40.000. 893-311772

იყიდება 6700 კვ.მ. მიწის ნაკვეთი ისნის რაიონში, გზატკეცილზე. 95-39-97

იყიდება 2-ოთახიანი ბინა ლოჯიით გამსახურდიას გამზირზე, 8/3 სართულზე. ფასი 18.000. 96-17-35

იყიდება 2-სართულიანი კერძო სახლი ეზოთი, 200 კვ.მ. თამარ მეფის გამზირზე. ფასი 100.000. 95-39-97

იყიდება 4-ოთახიანი ბინა პავლოვზე, 5/5 სართულზე, 240 კვ.მ. სხვენით. ფასი 67.000. 95-39-97

იყიდება 1-ოთახიანი ბინა ბუნებრივი აირით თემქაზე- 2 700-ად. 61-73-58; 61-05-49

იყიდება 3-ოთახიანი ბინა ვერაზე. 29-33-73

იყიდება გარემონტებული 3-ოთახიანი ბინა ნუცუბიძის IV მკ.რ-ში ტელეფონით და კაპიტალური ავტოფარეხით. 8(99) 50-89-02; 66-07-74

იყიდება 5-ოთახიანი ქიაჩელზე. 93-65-53

იყიდება 3-ოთახიანი „ღრმაღელესთან“. 61-87-21

იყიდება 3-ოთახიანი ბინა ვარკეთილის 3-ის I მკ.რ-ში. 75-96-30

იყიდება 3-ოთახიანი გლდანში. 95-78-96; 95-93-39

იყიდება ახალაშენებული კერძო სახლი. 63-32-44

იყიდება 270 კვ.მ. ერთსართულიანი სახლი ანჩისხატის ტერიტორიაზე. დასაკმაყოფილებელია 2 ოჯახი. 8(99) 23-59-13

იყიდება სახლი წავკისში. 22-68-39

იყიდება 1-სართულიანი კაპიტალური შენობა საბჭოს მოედანზე. 79-61-43 საღამოს 98-46-76 დღისით.

იყიდება 1 200 კვ.მ. მიწის ნაკვეთი დიღომში, მანქანების ბაზრობის მოპირდაპირე მხარეს. 94-20-04; 94-12-92 18.00-მდე.

იყიდება სოფელ დიღომში დიდი სახლი ეზოთი და ნაკვეთით- 20 000-ის ფარგლებში. 52-16-84.

იყიდება ბინები ახლად აშენებულ კომპლექსში, ყიფშიძეზე-230-დან. 8(99) 58-24-39

სასწრაფოდ იყიდება 4-ოთახიანი ბინა თავისი ნაკვეთით ხაშურის რაიონში, სოფ. ტეზერში. ფასი 2500-მდე. 99-38-02

ქირა, გირავნობა

ქირავდება გარემონტებული ბინა ვაკეში. 8(99) 50-82-42

ვიგირავებ ბინას კორპუსში. 1500-ად. ტელ: 60-12-74

ქირავდება 1-ოთახიანი ბინა, ბუნებრივი აირით, ტელეფონით. მეტრო "სამედიცინოსთან". ტელ: 71-35-19

ქირავდება 2-ოთახიანი ბინა რუსთავში. ტელ: 8 24 15 72 62

ქირავდება 1,5-ოთახიანი ბახტრიონზე. ტელ: 37-17-48; 899-511525

ქირავდება იზოლირებული 2-ოთახიანი ბინა ვერაზე. ტელ: 23-57-75; 899-193232

ვიგირავებ ბინას. 79-75-68; 8(99) 23-20-94

ვიგირავებ. 39-04-40; 8(99) 549506

ვაგირავებ. 39-04-40; 8(99) 54-95-06

ქირავდება გარემონტებული 54 კვ.მ. ფართობი კომერციული საქმიანობისთვის ელიავაზე. 34-25-22; 8(99) 96-33-79

ქირავდება 1,5 ოთახიანი ნაკაშიძის ქუჩაზე. ფასადი გადის პუშკინზე. საოფისედ ან სამაღაზიედ. 986102, 798790

ქირავდება კამოს ქ. №117 3-ოთახიანი ბინა ავტოფარეხით, I სართულზე (გამოდგება საოფისედ). ფასი 200. 374514 (საღამოს).

ვიქირავებ 2-ოთახიან ბინას ვერაზე ან მთაწმინდაზე (200-ად). 95-39-97

ქირავდება 3-ოთახიანი არასტანდარტული ბინა ახალ სახლში, I სკოლის უკან, ავეჯით. ფასი 500. 96-17-35

სწავლება

ვამზადებ მოსწავლეებს ინგლისურ ენაში (ბინაზე მისვლით). ტელ: 32-63-47

მოვამზადებ ინგლისურში. ტელ: 30-28-00

მოვამზადებ სკოლის მოსწავლეებს ინგლისურში. ტელ: 92-05-26

მოვამზადებ ფრანგულ ენაში. ტელ: 79-79-96

მოვამზადებ ინგლისურში და იტალიურში. ტელ: 52-31-35.

მოვამზადებ ფრანგულში საფუძვლიანად. ტელ: 63-37-77.

მოვამზადებ გერმანულში. ტელ: 96-76-95.

მოვამზადებ ინგლისურში. 33-47-79

მოვამზადებ ინგლისურში. 99-59-37

შევასწავლი იტალიურ ენას. 69-09-22 ნათია.

ვასწავლი გერმანულს გერმანული სკოლის მოსწავლეებს. 33-50-07

მოვამზადებ მათემატიკაში. 79-95-24

მოვამზადებ ინგლისურში მოსწავლეებს. 57-63-37

მოვამზადებ ინგლისურში მოსწავლეებს და აბიტურიენტებს 63-03-53

შევასწავლი თანამედროვე მუსიკას ბინაზე მისვლით. 70-61-02 ნინო

მოვამზადებ რუსულში 30-52-88

ვთარგმნი ინგლისურიდან ქართულად და პირიქით. 68-37-04

მოვამზადებ გერმანულში. 96-76-95

ვასწავლი ესპანურ ენას. პროგრამა შეირჩევა მოსწავლის სურვილისა და ასაკის მიხედვით. 61-00-84 (საღამოს).

მოვამზადებ ქართულში და ინგლისურში თვეში 20 ლარად. დაგიწერთ ნებისმიერ თემას. 68-37-04

ინგლისური ენის სპეციალისტი მოამზადებს სკოლის მოსწავლეებს ნებისმიერი პროგრამით, მოთხოვნილების გათვალისწინებით. 942489. ბორენა

სხვადასხვა

დაიკარგა ყავისფერი ცალთვალა პუდელი. მპოვნელი დასაჩუქრდება. 33-32-27

ვერაზე დაიკარგა წითური კოკერ-სპანიელი, მპოვნელი დასაჩუქრდება. 93-59-49; 8(77) 72-48-27

საესტრადო სიმღერების შესწავლა ფორტეპიანოსა და გიტარაზე. 69-25-86

„ციკლოვკა“. 96-38-89

მოვემსახურები მანქანით. 38-04-42

შევიძენ კონდიციონერს და გაზქურას. 70-01-90

შევიძენ პიანინოს 70-61-02 ნინო

იყიდება პიანინო „ბელარუსი“, 3-პედლიანი. ფასი შეთანხმებით. 76-80-90

იყიდება არყის ხის საძინებელი, 4 500-ად. 8(77) 45-38-84

იყიდება გაზზე მომუშავე სახაჭაპურე ღუმელი. 98-61-02, 79-87-90

კარდიო-დაზღვევა გულსისხლძარღვთა ქრონიკული დაავადებების მქონე პირთათვის. 53-87-19, 8(77) 438970

იყიდება საოჯახო ნივთები. 530668

იყიდება უძველესი, ანტიკვარული ბუხარი, 600-ად. 96-31-99

იყიდება 1853 წელს გამოშვებული პიანინო „ბერლინი“. 33-40-35 საღამოს.

იყიდება საძინებლები. 53-07-55; 8(77) 41-90-72

იყიდება მაღაზია. ალ. ყაზბეგის 25-ა. 39-39-63

სასწრაფოდ იყიდება „მერსედეს-230E“, შავი ფერის. 1985 წლის. კარგ მდგომარეობაში. 8(99) 58-41-83; 8(77) 42-05-75

იყიდება ბენზინგასამართი ავჭალაში. 53-33-26

იყიდება საძინებელი „ლუდოვიკო“. 34-25-22; 8(99) 96-33-79

ვიმუშავებ კურიერად. ტელ: 69-93-73

ვიმუშავებ ოჯახში მზარეულად ან ბავშვის მომვლელად. ტელ: 63-61-58

მოვამზადებ ქიმიაში ბინაზე მისვლით. ტელ: 29-39-15.

იყიდება ბატიბუტის აპარატი. ტელ: 62-15-64.

იყიდება შავთეთრი ტელევიზორი მუშა მდგომარეობაში. ტელ: 62-15-64. მარინა.

ვიმუშავებ გამყიდველად. ტელ: 25-25-02.

ვიმუშავებ მზარეულად სასტუმროში. ტელ: 33-25-77.

ვიმუშავებ მზარეულად სასტუმროში. ტელ: 79-65-33.

იყიდება "მერსედესი - 123/ 230". ტელ: 899-15-19-39.

მოუვლი მოხუცს ან ავადმყოფს არა მძიმეს. ტელ: 52-77-23.

იყიდება ცომის გასაბრტყელებელი. ტელ: 77-62-78.

მოვუვლი ნებისმიერი ასაკის ბავშვებს ან ახლაშობილს. ტელ: 22-19-80.

მოვამზადებ ინგლისურსა და ბიოლოგიაში. ტელ: 79-87-10, 79-53-44.

იყიდება ეკლესიის მაკეტი. ტელ: 98-31-32.

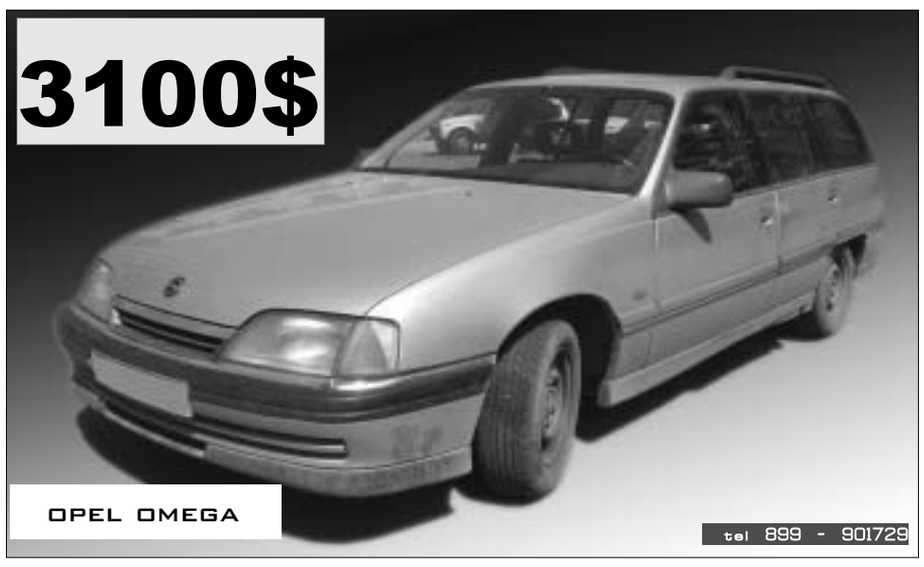

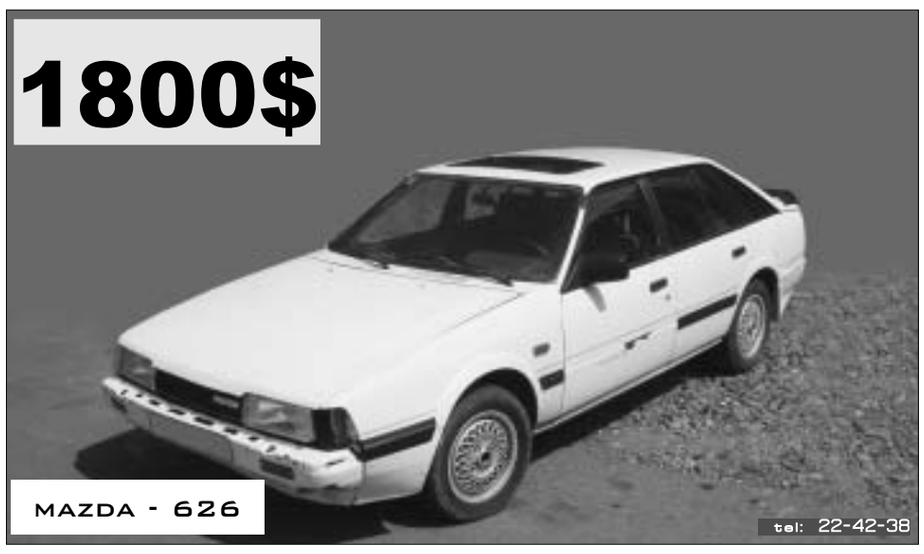

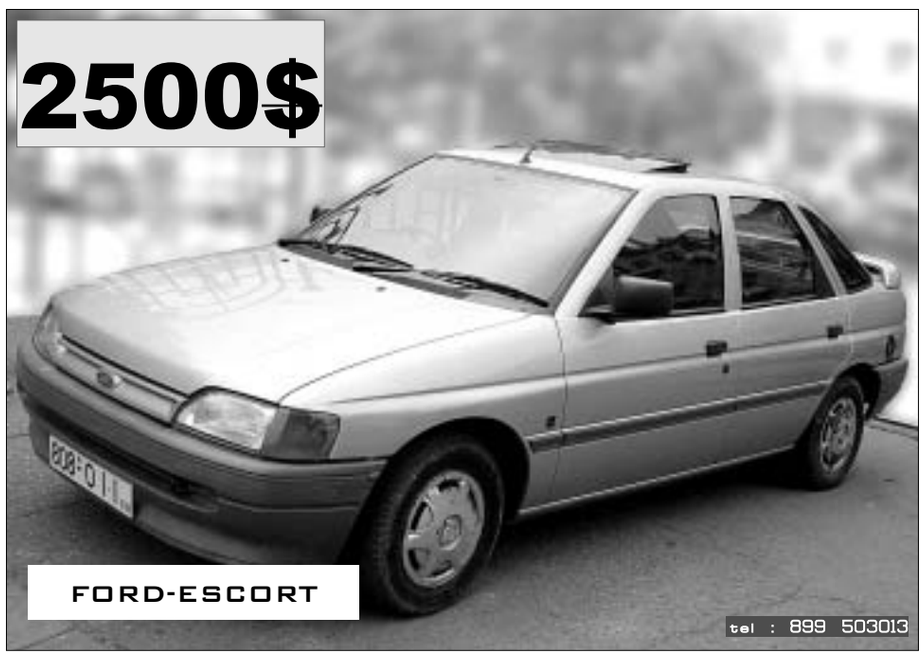

გაზეთი 24 საათი

უფასო განცხადებების ქვითარი

ბინები, ავტომობილები, ცხოველები, ვასწავლი, მომსახურება, სამუშაო, მკურნალობა

უფასო განცხადებების ქვითარი მოიტანეთ სარეკლამო სამსახურში ვაჟა-ფშაველას 45. სიტყვათა მაქსიმალური რაოდენობა 12
გაურკვევლად დაწერილი განცხადებები არ გამოქვეყნდება

სამედიცინო ხასიათის განცხადებები ლიცენზიის გარეშე არ გამოქვეყნდება

10.09.02 N-100

საგელვიზიო რეკლამების კვლევა და მონიტორინგი
ჯორჯიან რისარჩი

ჯორჯიან რისარჩი-ტელევიზიო რეკლამების მონიტორინგს აწარმოებს 1997 წლის მაისიდან. ამ პერიოდიდან ჩვენ მოგვეპოვება სრულიმონაცემებისაქართველოს სატელევიზიო სარეკლამო ბაზრის შესახებ.

- რამდენი სარეკლამო რგოლიდაც გაშვებულიიქნენ ყოველ საინტერესო არხზე ერთი დღის/კვირის/თვის/წლის განმავლობაში
- რამდენი წამი/წუთი/საათი ეჭირა მოცემულ არხის ეთერშიდრეის მოცემულ შუალედის რეკლამას
- როგორიაა ამ მონაცემთა პროცენტულიგანაწილება არხებზე რომელ სატელევიზიო გადაცემებში მოხვედრილრეკლამის მაჩვენებლურირაოდენობა (მაღალრეიტინგულიგადაცემები)
- რომელ არხზე გაიცა ყველაზე მეტირეკლამა
- რომელი არხის ეთერშიეჭირავს რეკლამის ყველაზე დიდი დრო და ა.შ.

ეს მონაცემებიდაეხმარებათ სარეკლამო კამპანიის სწორად დაგეგმვასა და წარმართვაში. ჩვენი შედეგების მიღება შესაძლებელია ყოველკვირეულად ან 10 დღეში ერთხელ, ან ყოველთვიურად. ეს შესაძლებელს ხდის ოპერატიულად შეცვალოთ სარეკლამო პოლიტიკა და ეფექტიანი მოქნილი გახადოთ იგი.

ჩვენი ტელეფონებია: 25-35-48; (899) 51-19-94

ტელ:
20-24-24

თქვენი
რეკლამა
ჩვენს
გაზეთში

ფეხბურთი

„გიხაროდეს კობი, 1996 წლის შემდეგ შენ საუკეთესო ნაკრები გყავს!„

ნინო პირველი

აღფრთოვანებით წერდა შვეიცარიული "ბლიკი" ეროვნული ნაკრების თავბრუდამხვევი გამარჯვების შემდეგ. იმ მატჩში იაკობ (კობი) კიუნის "ნატიმ" (ასე უწოდებენ ნაციონალურ გუნდს შვეიცარიაში) ყველაფერი კარგად გააკეთა – იყო აგრესიული თავდასხმაც და საიმედო დაცვაც, გოლების წვიმაც და გამარჯვების სიხარულიც. 8 სექტემბერი შვეიცარიელების ტრიუმფის დღე იყო...

არადა, ამ ინტერნაციონალური "ნატისგან" ასეთ თავდადებულ თამაშს ნამდვილად არავინ ელოდა. შვეიცარიაში შიშობდნენ, რომ ნაკრები თაობათა ცვლის მტკივნეულ პროცესს ასე იოლად ვერ დაძლევდა და კიდევ კარგა ხანი გავიდოდა, სანამ იაკობ კიუნი ერთიანი, მონოლითური გუნდის ჩამოყალიბებას შეძლებდა. ბევრ სკეპტიკოსს თავად კიუნის პროფესიონალიზმშიც ეპარებოდა ეჭვი, სხვები კი ფიქრობდნენ, რომ შვეიცარიელი თავდამსხმელები იმ დონის ოსტატები არ იყვნენ, ინტერნაციონალურ სარბიელზე რომ გამოეჩინათ თავი. მოკლედ, შვეიცარიაში ნაკრების ღირსებასა და ნაკლს დეტალურად განიხილავდნენ და ევრო-2004-ზე მოხვედრის შანსებს რეალურად აფასებდნენ, საქართველოში კი, როგორც ყოველთვის, იმედით იკვებებოდნენ და თავს ირწმუნებდნენ, რომ გერმანულ საწვრთნელ ბაზაზე მომზადებულ საქართველოს ნაკრებს შვეიცარიელთა დარბევა არ გაუჭირდებოდა. ის კი არა, ნაკრების სიძლიერეში დარწმუნებული ქართველი ფანები თვით რუსეთსა და ირლანდიას უპირებდნენ ქულების წართმევას და აბა, აქ რა სახსენებელი იყო შვეიცარიის "ნატი", რომელიც ევრო-96-ის შემდეგ დიდ ტურნირზე ერთხელაც არ მოხვედრილა?

მატჩი დაიწყო და ათ-თხუთმეტ წუთში უკვე ცხადი გახდა, რომ ალექსანდერ ფრაი, ჰაკან იაკინი, სტეფან შაპუიზა, პატრიკ მიულერი და დანარჩენებიც უფრო კარგად დაამახსოვრებდნენ თავს ქართველ მაყურებელს, ვიდრე დემეტრაძე, ქინქლაძე ან ჯამარაული - შვეიცარიელებს. ასეც მოხდა. მასპინძლებმა ისე არხეინად გაიტანეს ოთხი გოლი, თითქოს ამბიციურ ქართველებთან კი არ ჰქონდათ საქმე, არამედ ყოვლად უიმედო და მუდმივ აუტსაიდერ ლუქსემბურგის ან ანდორის ნაკრებ გუნდებთან. დიდი ანგარიშით გამარჯვების მიუხედავად, შვეიცარიელთა სიხარული მაინც ზომიერი იყო. მასპინძლებს კარგად ესმოდათ, რომ მათ ძალიან მნიშვნელოვანი, მაგრამ მაინც მხოლოდ ერთი ნაბიჯი გადადგეს პორტუგალიისკენ მიმავალ გზაზე, ხოლო თუ ოქტომბერში ალბანეთსა და ირლანდიას ვერ დაძლევენ, პირველი გამარჯვებით გამოწვეული ეიფორია ვერაფერს უშველით. შვეიცარიელებმა ისიც კარგად იცოდნენ, რომ მეტოქე არც ისე ძლიერი ჰყავდათ და ამ გამარჯვებას ფანტასტიკურ წარმატებად არავინ ჩაუთვლიდა: "ჩვენს ნაკრებს უდიდესი პოტენციალი აქვს. სამი გოლი ავსტრიასთან, ოთხი - საქართველოსთან, ფრე შვეციის საკმაოდ ძლიერ გუნდთან.... ეს უკვე ბევრს ნიშნავს. შეიძლება ვინმემ თქვას, რომ ჩვენი დღევანდელი მეტოქე განსაკუთრებული სიძლიერით არ გამოირჩევა, მაგრამ, მე ვფიქრობ, რომ ასეთ მატჩში 4:1 მოგება საოცრად მნიშვნელოვანია და იმაზე მიუთითებს, რომ შვეიცარიის ნაკრებს რეალურად შეუძლია საგზურისთვის ბრძოლა", - "ბლიკის" კორესპონდენტთან ენამჭევრობდა "ნატის" ექსთავკაცი დანიელ ჟანდუპე.

ამ მატჩმა შვეიცარიელებს იმედი ჩაუსახა, რომ მათი ნაკრები ინტერნაციონალურ არენაზე დაბრუნებას შეძლებს. "ქართველების წინააღმდეგ კუნის გუნდი თავისუფლად და შთაგონებით თამაშობდა. არველაძის მოულოდნელი გოლის შემდეგ ფეხბურთელები არ დაიბნენ და უცებ შეძლეს საკუთარი უპირატესობის დამტკიცება. ამ გუნდს ჯერ არ მიუღწევია თავისი შესაძლებლობების ზენიტისთვის. "შაპი" (სტეფან შაპუიზა) და შტილი ისეთ ასაკში არიან, რომ მათზე დაყრდნობით ნაკრების მომავალს ვერ გათვლი, მაგრამ კაბანასი, ჰაკან იაკინი, ფრაი და მანინი კიდევ გაიზრდებიან და ლიდერებად ჩამოყალიბდებიან. ისინი უკვე ახლავე ახერხებენ ნაკრებში ენთუზიაზმისა და ცეცხლის შეტანას", - იმედიანადაა "ბლიკი".

არ გაინტერესებთ, რას წერენ ქართველებზე შვეიცარიელები? ისინი იმდენად ტაქტიანები აღმოჩნდნენ, რომ, გამანადგურებელი მარცხის მიუხედავად, ჩივაძის ნაკრებს ერთი-ორი ქათინაური მაინც უთხრეს. "საქართველოს ნაკრებს, დიდი ანგარიშით წაგების მიუხედავად, ცუდი შთაბეჭდილება არ დაუტოვებია. ქართველმა ფეხბურთელებმა, მკვეთრად გამოხატული ინდივიდუალური ოსტატობის წყალობით, რამდენიმე დასამახსოვრებელი მომენტი შექმნეს, მაგრამ შვეიცარიელები მათ კლასით აშკარად აღემატებოდნენ", - მიაჩნიათ მასპინძლებს. შვეიცარიელებმა არც მათთვის კარგად ნაცნობი ჯამარაული და ყაველაშვილი დატოვეს უყურადღებოდ: "ციურიხის" ექსდირიჟორი გოჩა ჯამარაული მატჩის დასაწყისში ბევრს აქტიურობდა და ცდილობდა, მეტოქისთვის პრობლემები შეექმნა, "ლიუცერნის" ყაველაშვილი კი 85-ე წუთზე შევიდა მოედანზე და, ბუნებრივია, მატჩის მსვლელობაზე გავლენა ვერ მოახდინა".

ბოლოს კი შვეიცარიელი ჟურნალისტების მიერ მომზადებულ მატჩის შემდგომ კომენტარებსაც გთავაზობთ.

კობი კიუნი (შვეიცარიის ნაკრების თავკაცი): "ანგარიშის გათანაბრების შემდეგ ჩემმა გუნდმა საოცარი სიმტკიცე და შეუპოვრობა გამოიჩინა. პირველი ტაიმი დამსახურებულად მოვიგეთ. შემდეგ მეტოქის პირველი მძიმე იერიშისთვის მოვემზადეთ. მეორე ტაიმის თხუთმეტი წუთი ქართველების ზეწოლით გამოირჩეოდა, მაგრამ მათ ამის მიზეზი ჩვენ თვითონვე მივეცით ბურთის ხშირი დაკარგვით და უნებლიე შეცდომებით. საბოლოოდ, სამი ქულის მოპოვება მაინც იოლად შევძელით."

ალექს ფრაი (შვეიცარია): "ბედნიერი ვარ, რომ, ბოლოს და ბოლოს, ასეთი რთული მეტოქის კარი ავიღე. ადრე ყველა დამცინოდა, შენ მხოლოდ ლუქსემბურგს ან ფარერებს თუ გაუტანდ გოლსო. გუნდი აშკარად პროგრესს განიცდის. ადრე, გოლის გაშვების შემდეგ, მორალურად ვტყდებოდით და ვაგებდით, ახლა კი ყველაფერი შეიცვალა."

რიკარდო კაბანასი (შვეიცარია): "დიდი ანგარიშით გამარჯვებას მაინც-დამაინც არ გავუკვირვებივარ. დარწმუნებული ვიყავი, რომ ქართველების დამაჯერებლად დამარცხება არ გაგვიჭირდებოდა, თუ ორი ბურთით დანინაურებას შევძლებდით. ამის მიუხედავად, მაინც ძალიან გამახარა ამ გამარჯვებამ, რადგან საქართველოს ნაკრებში ბევრი ისეთი ფეხბურთელია, რომლებიც ევროპის საუკეთესო კლუბებში თამაშობენ."

ალექსანდრე ჩივაძე (საქართველოს ნაკრების თავკაცი): "შვეიცარიელებმა დამსახურებულად გაიმარჯვეს, მიუხედავად იმისა, რომ პირველმა ტაიმმა თანაბარ ბრძოლაში ჩაიარა. შესვენების შემდეგ თავი იჩინა შვეიცარიელთა სათამაშო დისციპლინამ, ჩემს ნაკრებს კი უაზრო შეცდომები მოუვიდა, რაც მაღალი კლასის გუნდს ნამდვილად არ ეპატიება."

ამ გამარჯვების შემდეგ შვეიცარიელებმა, პირველ სამ ქულასთან ერთად, ჯგუფში პირველი ადგილი დაიკავეს და, თუ ალბანეთსაც მოუგებენ, იქნებ, იაკობ კიუნი მართლაც გახდეს ეროვნული გმირი, რომელმაც ნაკრებს ევრო 2004-ის საგზური მოაპოვებინა.

სპორტი

კმარა!

კახა ფაჩუაშვილი

კვირას შვეიცარიაში საქართველოს ნაკრებმა კიდევ ერთი შეურაცხყოფა იგემა. წააგო 4:1 და მკაფიოდ მიგვანიშნა, რომ განახლებას საჭიროებს. სიმართლე რომ ითქვას, ჩვენი ეროვნული გუნდი, დიდი ხანია, ამ სიგნალს გვაძლევს, მაგრამ, რატომღაც, ამ ფაქტს სერიოზულად ვერ აღვიქვამთ და მომავალს ილუზიებით აღსავსე იმედით შევცქერით. თავს ვიტყუებთ, რომ ჩვენი, თითქმის ლეგენდად ქცეული პერსპექტიული გუნდი, დღეს თუ არა, ხვალ მსოფლიო ფეხბურთის უმაღლეს მწვერვალებს დაიპყრობს. და ამით, არაერთგზის დამარცხებულ ნაკრებს, საქართველოს ღირსების დაცვისკენ ვუბიძგებთ.

თანამედროვე საფეხბურთო პრაქტიკა კი გვიკარნახებს, რომ ყველა ფორმაციის გუნდს, თუნდაც, საჩემპიონოს, განახლება სჭირდება და ამ შეუქცევად პროცესს ვერაფერი შეაფერხებს. ვიყოთ რეალისტები და ვაღიაროთ, რომ ჩივაძისეულმა ნაკრებმა თავისი დრო მოჭამა. ოთხი შესარჩევი ციკლია, ჩვენი ქვეყნის უპირველესი გუნდი ამ შემადგენლობით თამაშობს და საუკეთესო შედეგს პირველ შესარჩევ ციკლში მიაღწია, როცა 15 ქულით მესამე ადგილზე გავიდა. თავად ეს ფაქტი მეტყველებს იმაზე, რომ გუნდში პროგრესი არ შეიმჩნევა. ესე იგი, უნდა შეიცვალოს.

საუბარია გლობალურ ცვლილებაზე, რაც მთლიანად საფეხბურთო მეურნეობის შეცვლას გულისხმობს. ამიტომ, იქნებ ჯობდეს, დავფიქრდეთ, რა გვინდა. რა არის ჩვენი მიზანი. რისთვის გვყავს ეროვნული ნაკრები და, საერთოდ, რატომ ვთამაშობთ ფეხბურთს? თუ ჩვენ სომხეთის, აზერბაიჯანის, ლიხტენშტეინის და მის მსგავს გუნდებს ვეჯიბრებით, მაშინ შეგვიძლია მშვიდად ვიყოთ, მაგრამ თუ ევროპული ელიტის გასაღებს ვეძებთ, სერიოზული დაფიქრება გვმართებს. საკმარისია კი ის ძალისხმევა, რასაც დღეს ვეწევით? შედეგი გვიკარნახებს, რომ აბსოლუტურად არასაკმარისია.

დავიწყოთ თავიდან. შვეიცარიასთან მატჩისთვის საქართველოს ნაკრები საუკეთესო პირობებში მოემზადა. ფეხბურთელებიც თავს არ ზოგავდნენ, მაგრამ შედეგი სავალალო მივიღეთ. ისიც არ დავივიწყოთ, რომ პირველ ორ თამაშში, ოთხი ან ექვსი ქულის მოპოვების შემთხვევაში, საქართველოს ნაკრების ფეხბურთელები პრემიალურ თანხას მიიღებდნენ, ანუ დამატებითი სტიმულიც ჰქონდათ, მაგრამ მაინც წააგეს. ამდენად, ლოგიკურია ვივარაუდოთ, რომ გუნდი დაბალი კლასის, დაბალი ორგანიზაციის ან დაბალი ტაქტიკური აზროვნების გამო აგებს. სამივე შემთხვევაში ის შესაცვლელია.

სამწუხაროდ, ალექსანდრე ჩივაძის ამჟამინდელი გუნდი იმ ჩივაძისეული ნაკრების პროტოტიპია, რომელმაც 1994 წელს შესარჩევი ციკლი მოლდოვასთან მარცხით დაიწყო. მას შემდეგ რვა წელი გავიდა. ევროპულ ფეხბურთში ბევრი რამ შეიცვალა. სცენაზე გამოჩნდნენ ახალი ქვეყნები: ხორვატია, სლოვენია, უკრაინა, ბელარუსი, ჩვენ კი, ილუზიებით შეპყრობილნი, ერთ ადგილს ვტკეპნით.

თავის გამოსაჩენად რვა წელი საკმაოდ დიდი დროა, მაგრამ გუნდი, რომელსაც სწორი ორგანიზაცია და ტაქტიკური მონახაზი არა აქვს, სერიოზულ ძალად ვერ გარდაიქმნება. მოდით, ვაღიაროთ, რომ ალექსანდრე ჩივაძის სამწვრთნელო ალღო და პრინციპულობა თანამედროვე, ბრძოლისუნარიანი გუნდის ჩამოყალიბებისთვის საკმარისი არ არის. ამიტომ, ჩემი ღრმა პატივისცემის მიუხედავად, მწვრთნელი უნდა შეიცვალოს, თუნდაც იმისთვის, რომ მომავალი თაობა დამარცხებულის სინდრომისგან გათავისუფლდეს.

ამ ფორმაციის ნაკრებს კი გამარჯვების მოსაპოვებლად არც ენერგია და აღარც ჟინი არ შერჩენია. ეს უკვე დამარცხებული გუნდია და მისგან სერიოზული წარმატების მოთხოვნა, რბილად რომ ვთქვათ, უცოდინარობა იქნებოდა. გვინდა თუ არა, ეს ფაქტია და ამას უნდა შევეგუოთ. თუ არადა, სიახლე დავნერგოთ.

ჟურნალისტებს ხშირად გვსაყვედურობენ – კრიტიკა ადვილია, თუ შეგიძლიათ, წარმატების რეცეპტი გაგვანდეთო. რეცეპტის მოძებნა მწვრთნელის საქმეა. პროფესიონალს, ბუნებრივია, ვერ შევედრები, მაგრამ ჩემი რეცეპტი უმარტივესია. საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის პრეზიდენტი, ბატონი მერაბ ჟორდანია, ფედერაციის სახელით, ჯგუფიდან გასვლის შემთხვევაში, ფეხბურთელებს, პრემიის სახით, სულ ცოტა, მილიონ დოლარს შეპირდა. გადავუხადოთ ეს თანხა ევროპული დონის უცხოელ სპეციალისტს და ტაქტიკურად გამართული გუნდი გვეყოლება, ხოლო თუ შემადგენლობაში ევროპული დონის ვარსკვლავიც გამოერია, იქნებ წარმატებაზეც ვიფიქროთ.

ამ ნაბიჯს ბევრი სიკეთე მოყვება: გვეყოლება მწვრთნელი, რომელიც მომავლის გუნდზე გააკეთებს აქცენტს, საფეხბურთო მეურნეობას მოგვიწესრიგებს და აქედანვე დაიწყებს 2006 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის შესარჩევი ციკლისთვის მზადებას.

მსოფლიოში ამის არაერთი პრეცედენტი ყოფილა. მექსიკის ნაკრების სათავეში ყოფნის დროს არგენტინელმა ლუის სეზარ მენოტიმ მთელი ქვეყნის საფეხბურთო მეურნეობა ააღორძინა. თუნდაც, ხორვატი ივო შუშაკის მოღვაწეობაზე ვთქვათ. "დინამო" ხომ ერთადერთი გუნდია საქართველოში, რომელიც ტაქტიკურად გამართულ ფეხბურთს თამაშობს.

ქალათბურთი

ამერიკა დანარჩენმა მსოფლიომ დაამოძა

იუგოსლავია - არგენტინა 84:77

დიმიტრი ობოლაძე

ინდიანაპოლისში დასრულებული საკალათბურთო მსოფლიო ჩემპიონატი ისტორიაში შევა. აქ დაიმსხვრა მითი ამერიკელი პროფესიონალი კალათბურთელების უძლეველობის შესახებ. ის მიზეზი, რომ გუნდი უძლიერესი კალათბურთელებით არ იყო დაკომპლექტებული, ნამდვილად არ გამოდგება. "ოცნების გუნდს" სამხრეთამერიკელებმაც მოუგეს და ევროპელებმაც.

არგენტინელებმა მართლაც შეუძლებელი შეძლეს. მათ ჯგუფური ეტაპის ბოლო შეხვედრაში დაამარცხეს "პროფესიონალები" და იუგოსლავიისკენ გაგზავნეს. ამ უკანასკნელმა კი კიდევ ერთი მწარე გაკვეთილი ჩაუტარა თავდაჯერებულ მილიონერებს და საგრძნობლად შეარყია ეროვნული საკალათბურთო ასოციაციის პრესტიჟი. თუ ვინმეს ჰგონია, რომ ამერიკელთა მარცხი შემთხვევითობაა, სიდნეის ოლიმპიადა გაიხსენოს. მაშინ "ოცნების გუნდში" მხოლოდ ვარსკვლავები თამაშობდნენ და ყველა შეხვედრა იოლად მოიგეს, გარდა ერთისა. ლიტველებმა საოცარი წინააღმდეგობა გაუწიეს მეტოქეს და, ფაქტობრივად, მოგებული შეხვედრა უკანასკნელ წამებზე, უბრალოდ, შიშისა და ფსიქოლოგიური სტრესის გამო დათმეს.

იუგოსლავიამ კი ყველაფერი გააკეთა, რაც შეეძლო. ჯგუფურ ეტაპზე ესპანელებთან და პუერტო-რიკოსთან ორი მტკივნეული მარცხის შემდეგ დივაცი და მისი თანაგუნდელები

იუგოსლავია ჩემპიონია REUTERS

ფრთხილ პროგნოზებს აკეთებდნენ, მობილიზება მოახერხეს და ჩემპიონებიც გახდნენ. ამ ქვეყნის ნაკრებმა შეძლო ის, რაც 1959 წლიდან ვერავინ მოახერხა. იმ წელიწადს მსოფლიო ჩემპიონი ბრაზილია გახდა და 1963 წელს ტიტულის დაცვა მოახერხა. იუგოსლავია მეორე გუნდია, რომელმაც ტიტული შეინარჩუნა.

ფინალი კი ისეთი გამოდგა, როგორსაც მაყურებელი ელოდა. არგენტინელებმა საკუთარ თავს არც ამჯერად უღალატეს და მსოფლიოს საოცარი ფინალი აჩუქეს. სამხრეთამერიკელებს უნდა მოეგოთ. შეხვედრის ძირითადი დროის დასრულებამდე, 2 წუთითა და 16 წამით ადრე, არგენტინელები 8 ქულით იგებდნენ. იუგოსლავიელთა რიგებში აღმოჩნდა კალათბურთელი, რომელმაც, ფაქტობრივად, მარტომ დაამარცხა არგენტინის ნაკრები. დეიან ბოდიროგამ ზედიზედ სამი სამქულიანი ჩააგდო და მატჩი დამატებით ტაიმში გადაიყვანა. აღსანიშნავია, რომ ბოდიროგამ მატჩის განმავლობაში მოპოვებული 27 ქულიდან 18 მეოთხე მეოთხედსა და ოვერტაიმში მოიპოვა. შედეგიანად ითამაშა ეროვნული საკალათბურთო ასოციაციის კალათბურთელთა დუეტმა. სტოიაკოვიჩის ანგარიშზე 26 ქულაა. აღსანიშნავია, რომ დასრულებულ ჩემპიონატზე მთავარ როლებს მაინც ეროვნული საკალათბურთო ასოციაციის წევრები ასრულებდნენ. არგენტინელთა რიგებში გამოირჩეოდა "სან-ანტონიო სპურსის" ახალწვეული ემანუელ ჟინობილი, რომელმაც ფინალში ტრავმა მიიღო და მთელი ძალით ვერ ითამაშა. სამაგიეროდ, გაიბრწყინა ფაბრისიო ობერტომ, რომელმაც 28 ქულას 10 მოხსნაც დაუმატა. მესამე ადგილისთვის მატჩში გერმანელებმა დიდი სხვაობით – 117:95 მოუგეს პირველობის აღმოჩენას, ახლი ზელანდიის ნაკრებს. "დალას მავერიკსის" ლიდერმა, დირკ ნოვიცკიმ 29 ქულა შესძინა თავის გუნდს. ჩემპიონატის გმირები კი იუგოსლავიელები და ბოდიროგა არიან. იუგოსლავიელებმა თავის ქვეყანას რიგით მეხუთე ტიტული მოუტანეს. დივაცი თვლის, რომ სახელის და დიდების ღირსია ბოდიროგა. "მან სასწაული მოახდინა. ვაღიარებ, იმედი გაცრუებული მქონდა და ჩემი გუნდი განწირული მეგონა. ბოდიროგამ გვიხსნა. ყველა კალათბურთელის, სპორტსმენის კარიერაში დგება მომენტი, როდესაც ყველაფერი გამოგდის. მადლობა ღმერთს, დეიანს ეს მომენტი სწორედ დღეს დაუდგა". ეს სიტყვები ეროვნული საკალათბურთო ასოციაციის გამოცდილ თავდამსხმელს ეკუთვნის და, ვფიქრობ, კომენტარს არ საჭიროებს. ტურნირის ყველაზე სასარგებლო მოთამაშედ გერმანელი დირკ ნოვიცკი დაასახელეს. მასთან ერთად სიმბოლურ ნაკრებში სტოიაკოვიჩი, არგენტინელი ჟინობილი, ახალზელანდიელი პერო კამერონი და ჩინელი იაო მინგი მოხვდნენ. ინდიანაპოლისის პირველობა ცუდად გაახსენდებათ ამერიკელებს. მათ, პირველად, საკუთარ კედლებში წააგეს დანარჩენ მსოფლიოსთან.

ჩოგბურთი

წმინდა ამერიკული ფინალი

დიმიტრი ობოლაძე

ამერიკელ ჩოგბურთელს, 31 წლის პიტ სამპრასს 2000 წლის შემდეგ არც ერთი ტურნირი არ მოუგია. მაშინ მან უიმბლდონზე გაიბრწყინა. გუშინ კი "დიდი სლემის" რიგით მეთოთხმეტე ტიტული მოიგო. უიმბლდონის ჩემპიონის 7, ავსტრალიის ღია პირველობის 2 და ამერიკის ღია პირველობის აქამდე მოპოვებულ 4 ტიტულს კიდევ ერთი დაუმატა. ამერიკის ღია პირველობის ფინალი ამერიკული გამოდგა - შემადგენლობითაც და სანახაობრივადაც. სამპრასმა და აგასიმ უმაღლესი დონის ჩოგბურთი აჩვენეს. პირველი ორი სეტი იოლად მოიგო სამპრასმა (6:3, 6:4), რომელსაც, თავისი ბოლოდროინდელი წარუმატებლობების გამო, განწირულად მიიჩნევდნენ. მესამეში კი ნამდვილი ბრძოლა გაიმართა. აგასიმ მეტოქის მოწოდება მოიგო და 7:5 გაიმარჯვა. მეოთხე სეტი ისევ სამპრასმა მოიგო (6:4) და ჩემპიონიც გახდა. სამპრასი ამ ტურნირზე მეჩვიდმეტე ნომრად იყო განთესილი. მან კი მატჩის განმავლობაში 16 ეისი შეასრულა, რითაც ძალიან გააკვირვა მეტოქე. "პიტისგან ასეთ თამაშს არ ველოდი, ალბათ, ისევე როგორც თქვენ, - განაცხადა აგასიმ, - მან საოცარი პირველი მოწოდებებით მომიგო. როგორც ჩანს, ძველ ფორმას უბრუნდება." აგასი 32 წლისაა, სამპრასი - 31-ს. სავსებით შესაძლებელია, რომ ამ ტურნირის შემდეგ თანამედროვე ჩოგბურთის ასაკობრივმა ზღვარმა აიწიოს. შეხვედრა 2 საათსა და 54 წუთს გაგრძელდა. "მომქანცველი ბრძოლა გადავიტანე. თუმცა, მერწმუნეთ, ფიზიკურად თავს კარგად ვგრძნობ და უფრო მეტიც შემიძლია. კმაყოფილი ვარ იმით, რომ მსოფლიოს უძლიერეს ჩოგბურთელს მოვუგე. გამარჯვებას ანდრეც იმსახურებდა," - განაცხადა სამპრასმა. მას ეკუთვნის უნიკალური რეკორდი, რომლის გაუმჯობესებას თანამედროვეთაგან, ალბათ, ვერავინ შეძლებს. პიტ სამპრასს ავსტრალიელ როი ემერსონზე ორით მეტი - "დიდი სლემის" 14 ტურნირი აქვს მოგებული.

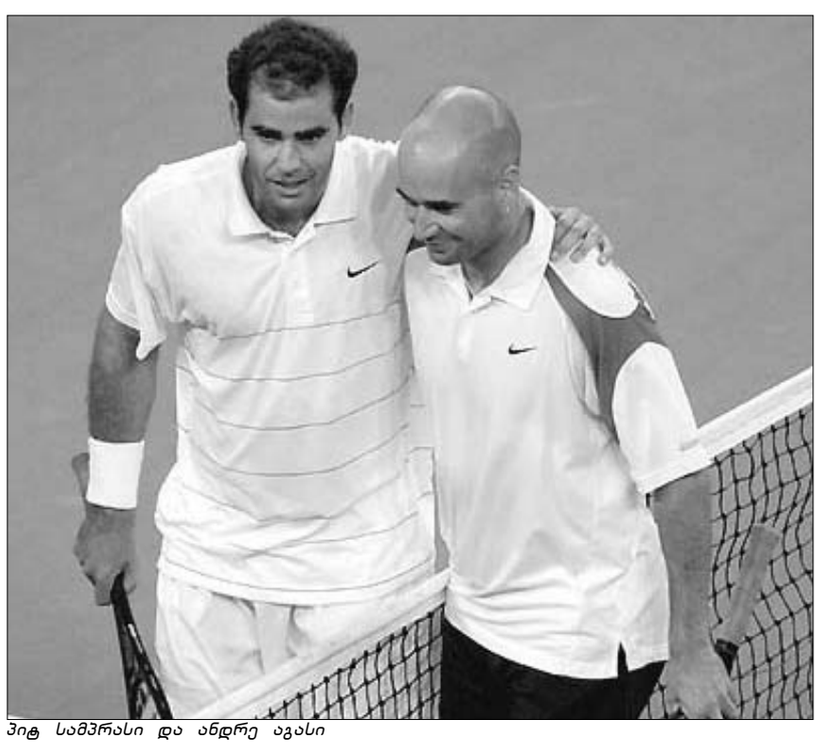

პიტ სამპრასი და ანდრე აგასი

რაგბი

ფრანგებს ქართველთა განსჯას აღარ ანდობენ

არ ვიცით, რუსებისა და რუმინელების მოთხოვნა ყურად იღო თუ სხვა მიზეზი იყო, ირბ (რაგბის საერთაშორისო საბჭო) საქართველოს მატჩებზე ფრანგ არბიტრებს აღარ ნიშნავს.

წლეულს, ევროპის ერთა თასის გათამაშებისას, რუსებმა და რუმინელებმა საქართველოსთან მატჩებში დანიშნული ფრანგი არბიტრების შეცვლა მოითხოვეს და მიაღწიეს კიდეც საწადელს. მიზეზად ის დაასახელეს, რომ ქართველებს ფრანგი მწვრთნელი ჰყავთ, მსაჯი კი თანამემამულეს ხომ არ გაწირავს და, წაეხმარებაო. ჩანს, ეს არგუმენტი მსოფლიო რაგბის მმართველთათვის სავსებით მისაღები აღმოჩნდა, რადგან, იქიდან მოყოლებული, ფრანგ მსაჯებს საქართველოს ნაკრების მონაწილეობით არც ერთი მატჩი აღარ განუსჯიათ. ახლაც, 28 სექტემბერს, ირლანდიელებთან გასამართ მატჩში უელსელი ნაიჯელ უილიამსი იმსაჯებს, ქართველებისა და რუსების დაპირისპირებას კი ირლანდიელი ალან როლანდი განსჯის.

გუშინ ირბ-მ ევროპის ერთა თასის მომავალი გათამაშების მატჩებზე დანიშნა არბიტრები. როგორც მოსალოდნელი იყო, მატჩებს ქართველთა მონაწილეობით უელსელი, ირლანდიელი, იტალიელი და, ბევრის გასაკვირად, ფრანგი არბიტრები განსჯიან. ის ფრანგი ერთა თასის ბოლო და, სავარაუდოდ, გადამწყვეტ მატჩს იმსაჯებს საქართველოსა და რუმინეთს შორის. შესაძლოა, იმ დროისთვის რუმინელებმა ისევ მოითხოვონ მსაჯის შეცვლა, თუმცა, არც მათი თანხმობაა გამორიცხული. ყოველ შემთხვევაში, არგუმენტი, ფრანგი მწვრთნელის გამო მსაჯი ქართველებს წაეხმარებაო, აღარ გამოდგება, რადგან თავადაც ფრანგი მწვრთნელი ჰყავთ.

სანამ დუბლინში ირბ მსაჯების ამბებს არკვევდა, ზოგი ქართველი მორაგბე, კლოდ სორელის ხელმძღვანელობით, მსოფლიო ჩემპიონატის შესარჩევი მატჩებისთვის ემზადებოდა, ზოგიც თავისი კლუბისთვის იხარჯებოდა საფრანგეთის ჩემპიონატში. ლევან ცაბაძისა და დათო აშვეთიას "მონფერანი" საკუთარ კედლებში დამარცხდა ჩემპიონ "ბიარიცთან", ანგარიშით 16:20. მარცხის მიუხედავად, ფრანგული მედიის ცნობით, ცაბაძე საუკეთესო იყო თავის გუნდში, მეტოქისგან კი დიმიტრი იაშვილი გამოარჩიეს. "რუსების" "მონტობანი" სტუმრად დამარცხდა "სტად ფრანსესთან" (43:27). კვლავაც საუკეთესო იყო ვიაჩესლავ გრაჩოვი, ამჯერად - ერთი ლელოთი. გადამწყვეტი მატჩების წინ გაივარჯიშა ირლანდიის ნაკრებმაც. ლიმერიკში კელტებმა რუმინელებს კუდით ქვა ასროლინეს - 39:8.

რაც შეეხება ბოლო პერიოდის უმთავრეს ამბავს, მამუკა მაგრაქველიძისთვის მოთამაშის ლიცენზიის ჩამორთმევა-არჩამორთმევის საკითხს, ახალი ჯერაც არაფერია. როგორც ჩანს, ყველაფერი ქართველის "ბრივიდან" გარიცხვით შემოიფარგლება, რადგან მას, ფრანგების მიერ წაყენებული ბრალდებებიდან, არც ერთი არ დაუმტკიცდა. ასე რომ, ადვილი შესაძლებელია, ქართველი მორაგბე თავის ყოფილ კლუბს, "ოშს" დაუბრუნდეს. ეს ორივე მხარეს სურს და შესრულებას, ალბათ, წინ არაფერი დაუდგება.

ჯანმრთელობის საიდუმლო – ძილი, დიეტა, სიყვარული

REUTERS

გალიანოს ახალი კოლექცია

REUTERS

REUTERS

გალიანო ყოველი ახალი კოლექციის მომზადებისას ისეთივე გულისყურით ეკიდება საკუთარ გარეგნობას, როგორც თითოეული მოდელის შექმნას. გალიანოს პრინციპია – კოლექციის ჩვენების დღისთვის უზადოდ გამოვიყურებოდე. ამ უზადოობაში დიზაინერი, უპირველეს ყოვლისა, მუსკულატურის დაყენებას გულისხმობს. "ვარჯიშს დღეში საათნახევარს ვანდომებ, კვირის არც ერთ დღეს არ ვაგდებ", - აცხადებს 42 წლის გალიანო, რომელიც ყოველი შოუს დასასრულს პოდიუმზე მხნედ, ხალისიანად გამოდის და დარბაზში შეკრებილ საზოგადოებას თავისი დაბერილი კუნთებითა და მუცლის პრესით ატკბობს. "დიდ შოუმდე ჩემი სხეული უნაკლოდ უნდა გამოიყურებოდეს. ამ მიზნის მისაღწევად აერობიკასაც ვიყენებ და სიმძიმეებსაც ვწევ", - დასძენს ის.

ზედმიწევნით სპორტული გალიანო დიეტაზეც საინტერესოდ საუბრობს. თუ დიასახლისები, ფორმის შენარჩუნებისთვის, "თავს წირავენ" და მთელი დღეების განმავლობაში, ბოსტნეულის, ხაჭოს და უშაქრო ყავის გარდა, პირს არაფერს აკარებენ, გალიანოს რამდენიმე, ძალიან უბრალო წესი აქვს – ის არ სვამს ბევრ ალკოჰოლს, სხვადასხვა განწყობის მიხედვით სხვადასხვა სახის ჩაის მიირთმევს და დღეში ორ ლიტრ წყალს მაინც იღებს. ხოლო დიეტის შესახებ ერთი ბრძნული გამონათქვამი აქვს: "ჩემი დიეტა ისაა, რომ დილაობით ხელმწიფესავით ვისაუზმო, საღამოს კი ისე ვივახშმო, თითქოს ღატაკი ვიყო" – ანუ, დილას მირთმეული მსუყე საუზმე ადამიანს ენერგიით ავსებს, საღამოს კი ჯობს, წარმოვიდგინოთ, ვითომ მაცივარი ცარიელია, რადგან ამ დროს ორგანიზმი მიღებული კალორიების დაწვას ვეღარ ასწრებს.

დაბოლოს, ამ ბრძნული დარიგებების შემდეგ ჯონ გალიანო ჟურნალ GQ-ს უმთავრეს საიდუმლოს უმხელს: "სინამდვილეში, ჯანმრთელობის შენარჩუნების საიდუმლო ძალიან მარტივია. იძინეთ ბევრი, დაიცავით კარგი დიეტა და გიყვარდეთ ცხოვრება".

პრინცის საქველმოქმედო დაბადების დღე

თუ ბრიტანული პრესა, ძირითადად, უელსის უფროს უფლისწულზე წერდა, დღეს სიტუაცია შეიცვალა – პრინცი ჰარი გაიზარდა და საზოგადოების ყურადღების ცენტრში ისიც მოექცა. როგორც გაირკვა, ჰარი არანაკლებ შეწუხებულია იმ მყვირალა სათაურების გამო, რომლებიც პრინცესა დაიანასაც უმწარებდა სიცოცხლეს. ამიტომ, მან გადაწყვიტა, საკუთარი დაბადების დღე ისე გაატაროს, რომ ყვითელ პრესას საღაპარაკო არ მისცეს (მით უფრო, რომ რამდენიმე ხნის წინ, უკვე გაჩნდა სტატიები, რომლებშიც ჰარის მწეველობასა და ალკოჰოლური სასმელების მოყვარულობაზეა ლაპარაკი). მომავალ კვირას პრინცი 18 წლის ხდება და ამ დღეს მთლიანად დედის საყვარელ საქმიანობას – ქველმოქმედებას მიუძღვნის. სასახლის წარმომადგენლის ცნობით, ჰარი სხვადასხვა დაწესებულებებს ეწვევა და საზოგადოებას კიდევ ერთხელ შეახსენებს, რომ დაიანას ქველმოქმედება ხშირად პრინცესობაზე უკეთაც გამოსდიოდა (მას "გულების პრინცესასაც" უწოდებდნენ).

ჰარის ეს გადაწყვეტილება კიდევ უფრო დიდ მნიშვნელობას იძენს ახლადგამოქვეყნებული წიგნის ფონზე, რომელიც დაიანას ყოფილმა პირადმა მცველმა, კენ ვარფმა დაწერა. თავის მოგონებებში იგი დაიანას ცხოვრების პიკანტურ ეპიზოდებს იხსენებს. სასახლის ინფორმაციით, პრინცმა ძმებმა წიგნის გამოსვლა სასტიკად გააპროტესტეს.

სკანვორდი

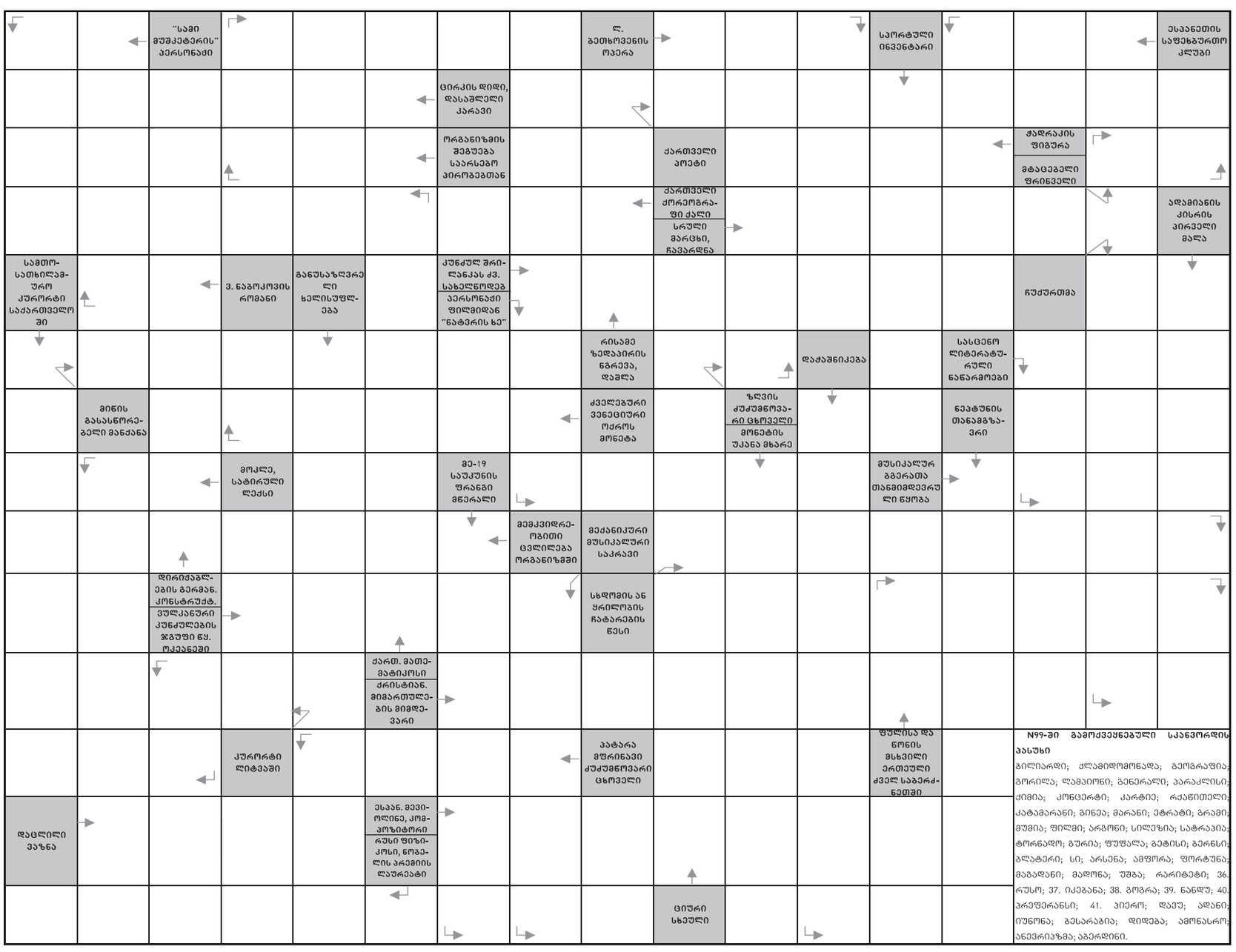

TV პროგრამა 10 სექტემბერი

რუსთავი - 2

07.00 მუსიკა
07.30 დრაკონთა მომთვინიერებელნი
08.00 დილა მშვიდობისა
09.40 ქალთა ქვეყანა
10.40 გურმანთა მეგზური
11.10 ხალხის პირისპირ
12.00, 15.00 კურიერი
12.15 სერიალი "ოცნების კოშკები"
13.30 მხ. ფილმი
15.20 მხ. ფილმი
17.05 სერიალი
18.00, 21.00, 02.20 კურიერი
18.20 სერიალი "ტალღის ქიმზე"
19.15 პერეკრიოსტოკი
19.50 სერიალი "ოცნების კოშკები"
22.00 "ვის უნდა ოცი ათასი"
22.50 კურიერი
00.20 მხ.ფილმი "გუნების ქალა"

პირველი არხი

07.30 ალიონი
09.45 "დრო და ფული"
10.00 მხ. ფილმი "ჯაჭვი"
11.40 "ზოოპარკი"
12.00, 15.00, 20.00 მოამგე
12.15 სერიალი "რვაფეხა"
13.00 ნაშუადღევს
14.05 "ლერერის შოუ"
15.15 მხ. ფილმი "სუპერძურდობა მილანში"
16.55 სერიალი "ქილის წინ"
17.15 შემეცნებითი ფილმი "მოგზაურობა დედამიწის გარშემო"
17.40 დოკ. სერ. "ბეგრილად მიირთვით, გავშვებო"
18.00 ვესტნიკი
18.20 გასტი-გუგუ
18.40 "და არს მუსიკა"
19.05 "ვიდეოპატრული"
19.20 ტელეთამაში "იმღერე რამე"
21.00 სერიალი "რვაფეხა"
22.00 "დრო და ფული"
22.15 "ჩვენი ფეხბურთი" 23.00 "დღის გოლოს"
23.40 ტელესერიალი "ქილის წინ"
00.00 მხ. ფილმი "დღის მატარებელი"

მეორე არხი

19.00, 22.00 "მოამგე" მეორე არხზე
19.10 მულტფილმი
19.40 სერიალი "მხოლოდ შენთვის"
20.30 ამბები ჩვენზე
21.00 დოკ. ფილმი "სარცარი ისტორია"
21.30 პარალელი
22.10 მხ. ფილმი "აკვანი დაირწევა"

ევრიკა

10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 00.00 "ვესტი"
10.15 მულტფილმი
11.45 მუსიკალური კოლაჟი
12.25, 21.30 "სალონი"
14.00 მუსიკალური პაუზა
15.15 ჩვენ ვასწავლით კომპიუტერს
18.30 რუსული ენის გაკვეთილი
19.00 ინგლისური ენის გაკვეთილი
19.30 მუსიკალური ტაიმაუტი
20.00 მსოფლიო სპორტი
23.00, 00.15 მხ.ფ. "კლდე"

იბერია

08.00 ანონსი, მულტფილმი
08.15 აღსავალი
08.20, 14.10, 17.20, 19.30, 21.45, მუსიკა
08.30 მხ.ფ. "ლიფტის მარცხნივ"
10.00, 13.00, 15.00, ახალი ამბები
10.15 გურთი და მოედანი
10.25 საბავშვო სერიალი "არაჩვეულებრივი არდადეგები"
10.50 მხ.ფ. "სადაც მდინარე მიედინება"
13.10, 17.30 მულტფილმი
18.00 დოკუმენტური ფილმი
20.00 მხ.ფ. "ნადირთა მბრძანებელი"
22.30 ძველი კინო "ვითაცამ გუგულის გუდეს გადაუფრინა"
00.50 ღამის ფილმი

პირველი სტერეო

07.00 კლიპ-მიქსი
07.15 "მორწმუნის ძლევამოსილი ხმა"
08.00 "ტორროლა"
11.00 "მუსიკალური ათეული" განმეორებით
13.00 "ვიდეო-რადიო" განმეორებით
13.45 მხ. ფილმი
17.00 "სწ.მედია" მხ.ფ. "მისს კონგენიალობა"
19.00 ქართული მუსიკა
19.30 "მო"
21.00 ევროპული ათეული
22.00 ჩაძირობანა
23.00 მოკლე სპანის
23.00 მუსიკა
00.00 "ბრავო" მხ.ფ. "ერთი გვამით მეტი".
01.40 "ღამურა" მხ.ფ. "გელფეგორი - ლუვრის მოჩვენება".
03.10 ნონ-სტოპი

კავკასია

12.00 მხ.ფ. "სკარლეტი"
15.00 მხ.ფ. "ტყუპები"
17.00, 19.00, 20.30, 00.00 "დღეს"
17.15 მხ.ფ. "რეალობა იბერიება"
19.20 სპექტრი
21.00 მხ.ფ. "სკარლეტი 2"
22.30 მხ.ფილმი.

მეცხრე არხი

09.00, 14.30, 17.30, 20.30, 00.00 "დღის ამბები"
09.20 მულტფილმი "შეჰრაზადი" 45-ე სერია
09.45 საბავშვო სერიალი "ალ. მაკის სამყარო"
10.15 მხ. სერიალი "მოჯადოება" 1-ლი სერია
11.15 მხ. ფილმი "ცხოვრება კადრს მიღმა"
13.00 დოკ. ფილმი "იასონის კვალდაკვალ"
14.00 გადაცემა "მსოფლიო რაბები"
14.45 მხ. ფილმი "ორომტრიალი"
16.20, 17.15, 18.45, 23.55, 00.20 მუსიკა
16.30 მხ. სერიალი "დაშნის დედოფალი"
17.45 მულტფილმი "შეჰრაზადი" 46-ე სერია
18.15 საბავშვო სერიალი "ალ. მაკის სამყარო"
19.00 მხ. სერიალი "მოჯადოება" მე-2 სერია
20.00 "ევროპის სტადიონებზე"
21.10 დოკ. ფილმი "ლვინის გზები"
22.10 მხ.ფ. "იაკუძას ძმა"
00.40 მხ.ფ. "მაილოს დაბადება".

აჭარის ტელევიზია

09.00, 03.00 საინფორმაციო დაიჯესტი
09.30 ქართული მხატვრული ფილმი
11.15 დოკუმენტური ფილმი
12.00, 16.00, 19.00 საინფორმაციო გამოშვება
12.15 მხ. ფილმი "საიდუმლო კუნძული"
14.00 მელოდრამა "მოსიყვარულე გულები"
16.15 მულტფილმები
17.20 ფილმი-კატასტროფა "თავსხმა"
19.20, 22.30, 00.30 "ნოვოსტი"
19.30 დოკუმენტური ფილმი
20.20 ქართული მხატვრული ფილმი
22.00, 00.00 საინფორმაციო გამოშვება "დღეს"
22.50, 00.50 საინფორმაციო გამოშვება ინგლისურ ენაზე
23.00, საინფორმაციო გამოშვება გერმანულ ენაზე
23.05 "რა არ ხდება"
23.15 დოკუმენტური ფილმი
01.05 თრილერი "მშვიდობისმყოფელი"
03.30 დრამა "აღელვებული გული"

VII არხი

09.05 მოკლედ.... საქართველო, უცხოეთი
09.15 მელოდია
09.30 მოკლედ... პრესის მიმოხილვა
09.40 "აჩიკუდა"
10.05 "ბედნიერი ერი"
10.10 "სახლიდან გაუსვლელად" - საყოფაცხოვრებო ტექნიკა
10.35 მოკლედ... სპორტი
10.40 "ავტოტრაკინგი"-წლის საუკეთესო გადაცემა
11.35 ანიმაცია
11.50 დოკ.ფ. "ბრძოლა წესების გარეშე"
12.15 მოკლედ... ტექნიკის სიახლეები
12.20 "სახლიდან გაუსვლელად" - კომპ. ტექნიკა
12.50 ბიორითმი - ბრიტნი სპირსი
13.15 დისნეი და მისი მეგობრები
13.35 "სახლიდან გაუსვლელად" - აუდიო - ვიდეო ტექნიკა
14.15 სპორტი
14.20 მოკლედ... პრესის მიმოხილვა
18.10 პრესა
18.20 "სახლიდან გაუსვლელად" - საყოფაცხოვრებო ტექნიკა
18.55 მოკლედ... ტექნიკის სიახლეები
19.00 "აჩიკუდა"
19.30 მოკლედ... საქართველო, უცხოეთი
19.40 "სახლიდან გაუსვლელად" - კომპიუტერული ტექნიკა
20.10 "ფაქტი, აზრი, კომენტარი"
20.20 "ღამის კაპარიზი"
21.30 "ანიკუნი " - მხფილმი "ტყუპები" - 1 სერია
22.55 სპორტული პროგრამა - ევროკული ფეხბურთი. გერმანიის ჩემპიონატი - "ბავარია" - "მიუნხენ 1860"
00.55 მელოდია
01.00 მოკლედ.... საქართველო, უცხოეთი
01.10 "სახლიდან გაუსვლელად" - აუდიო - ვიდეო ტექნიკა
01.40 მუსიკალური ბიორითმი-ბრიტნი სპირსი
02.00 "სახლიდან გაუსვლელად" - კომპ. ტექნიკა
02.35 პრესის მიმოხილვა

ОРТ

07.00 Телеканал "Доброе утро".
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Новости
10.15 "Жди меня"
11.15 Сериал "ДОЧЬ МАГАРАДЖИ"
12.15 "Что да как"
12.35 "ТВИНИСЫ"
12.35 Дисней-клуб: "Переменка"
13.15 Возвращение Коломбо. "ПОСЛЕДНИЙ САЛЮТ КОМАНДОРУ"
15.00, 20.50 Фильм "ОСТАНОВКА ПО ТРЕБОВАНИЮ - 2".
16.20 Док. сериал "Дикие штучки"
16.45 фильм "УБОЙНАЯ СИЛА"
17.50 "Большая стирка"
19.20 Сериал "СЕМЕЙНЫЕ УЗЫ".
20.20 "Шутка за шуткой"
22.00 Время.
22.35 фильм "УБОЙНАЯ СИЛА"
23.40 Детектив "КРУТЫЕ. ДЕЛО № 1" 2-я с.
00.40 "УБОЙНАЯ СЛУЖБА"
01.00 Ночное "Время"
01.35 Боевик "ОПАСНОСТЬ ИЗ ГЛУБИНЫ".
03.15 Шахматы. Россия- Сб. мира.

РТР

06.45 "Доброе утро, Россия".
09.45 "КАМЕНСКАЯ-2"
10.50 "Два рояля".
11.50 Вести. Дежурная часть.
12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 00.20 ВЕСТИ.
12.20 Сериал "ЗАКОН".
13.25 Ток-шоу "Цена успеха".
14.30 "Колоссальное хозяйство".
14.45 ВЕСТИ - МОСКВА.
15.20 ВЕСТИ - СПОРТ.
15.25 "Что хочет женщина". Ток-шоу.
16.25 Сериал "ДИКИЙ АНГЕЛ. ВОЗВРАЩЕНИЕ".
17.20 Сериал "ПРОСТЫЕ ИСТИНЫ".
18.20 Док.сериал "Оружие России.Под Андреевским флагом".
19.20, 21.35 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ.-МОСКВА.
19.50 Сериал "ВОРОВКА. СЧАСТЬЕ НАПРОКАТ".
20.50 Спокойной ночи, малыши.
21.55 Сериал "КАМЕНСКАЯ-2".
23.05 Сериал "ЗАКОН".
00.35 К годовщине теракта в Америке. Док.фильм "Закрытое небо"
01.30 "ВОЗДУШНЫЕ ТЕРРОРИСТЫ" (США).

НТВ РТР

07.00 Утро на НТВ.
09.55 "ДЕНЬ РОЖДЕНИЯ БУРЖУЯ-2"
11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 23.00 Сегодня.
11.20 Погода на завтра.
11.25 Очная ставка
12.05 "Внимание Розыск!"
13.05 "ГОРЯЧАЯ НОВОСТЬ" (США-Канада)
15.05 "Криминальная Россия"
15.35 "ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО"
16.40 Ток-шоу "Принцип "Домино".
18.05, 23.35 Сериал "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ"
19.20 Док. драма "Преступление и наказание"
20.00 Сегодня с Т.Митковой
20.35 Сериал "КЛЮЧИ ОТ СМЕРТИ" 2-я с.
21.45 "ДЕНЬ РОЖДЕНИЯ БУРЖУЯ - 2"
00.40 "КЛЮЧИ ОТ СМЕРТИ"
01.45 ГОРДОН
02.40 До встречи!

TV პროგრამები მოგვაწოდა საგანმანათლებლო "ინფორმაციამ"

ონკოლოგიურ ცენტრში

პროფესორ კოტე მარდალეიშვილის ხელმძღვანელობით მიმდინარეობს ახალი საკვლევი პრეპარატის საერთაშორისო კლინიკური კვლევა **თავკისრის მიდამოს სიმსივნეებით** დაავადებულებში.

კვლევისათვის შერჩეულ პაციენტთა **მკურნალობა უფასოა**

ტელ 25-38-55
899 98-03-64

წამალი "სალხინო"
ქართული ფლორის საოცრება

თუ გაწუხებთ პროსტატიტი, ცისტიტი, ქალური და შარდ-სასქესო ორგანოების დაავადებები; როცა შეიმჩნევა შენელებული და გახშირებული შარდვა, შარდვის დროს წვა, შარდსადენი ხვრელის ბაგეთა მიწებება, სუნი ან გამონადენი; აგრეთვე ტკივილი წელის, გავის ძვლის, თირკმელების არეში; შარდის წვეთ-წვეთად გამოყოფა, მოშარდვის სურვილის დაუკმაყოფილებლობა, როცა ვითარდება სექსუალური მოშლილობა და იმპოტენცია,

მიიღეთ წამალი "სალხინო" და ეს პრობლემები მოგეხსნებათ.

"სალხინო" აწესრიგებს კუჭ-ნაწლავის მოქმედებას და ხსნის ტკივილებს.

"სალხინო" გამოიყენება ჩირქოვანი და ჩირქმბადი ინფექციების სამკურნალოდ, ნაღვლის ბუშტის (ქოლეცისტიტი), ჰეპატიტის, გასტრიტის, ნეფრიტის, გინგივიტის, სტომატიტის, ბრონქიტის და სხვა პათოლოგიური დაავადებების დროს. "სალხინო" აქრობს პირის ღრუდან უსიამოვნო სუნს. წამალი "სალხინო" კურნავს სარძევე ჯირკვლების დაავადებებს - მასტოპათიას, მასტიტს. თუ გამოიყენებთ მშობიარობის შემდეგ, აიცილებთ მასტიტს და გაიუმჯობესებთ ბავშვის კვებას საკუთარი რძით.

წამალ "სალხინოს" თვისებები აპრობირებულია და მოწონებულია საქართველოს, რუსეთის, აზერბაიჯანისა და სხვა ქვეყნების ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროების მიერ, იგი რეგისტრირებულია. მიღებული აქვს სახელმწიფო პატენტები და ლიცენზია.

იკითხეთ და შეიძინეთ აფთიაქებში.

წამლის ფასი საქართველოს ტერიტორიაზე სამი (3) დოლარის ეკვივალენტს არ უნდა აღემატებოდეს ლარებში.

გაზეთი 24 საათი

9 სექტემბრიდან

გაძლევთ საშუალებას გამოაქვეყნოთ უფასო განცხადებები ბინების, აგარაკების, მანქანების, ავეჯის ყიდვა-გაყიდვისა და მომსახურების შესახებ.

მოგვაწოდეთ ინფორმაცია ტელეფონით:
98 86 43 53 76 43 (9.00-22.00)